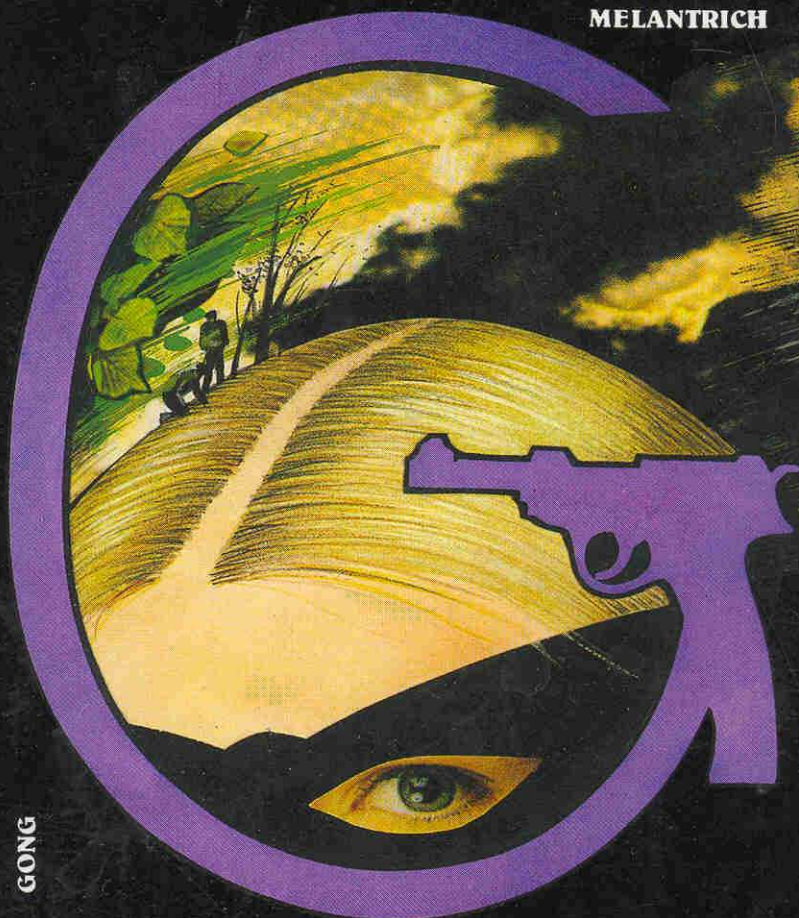

VIDĚLA JSEM VRAŽDU

AGATHA CHRISTIE

MELANTRICH

GONG

Agatha Christie Viděla jsem vraždu

MELANTRICH

© 1969, by Agatha Christie Ltd. Translation © Běla Dintrová,
Praha 1993

ISBN 80-7023-152-1

1

Paní Ariadna Oliverová přišla s přítelkyní Judith Butlerovou, u níž pobývala na návštěvě, pomáhat s přípravou dětské merendy, která se v Anglii konává v předvečer svátku Všech svatých a pojí se s nej-různějšími taškařicemi.

Ve chvíli jejich příchodu bylo dějiště zábavy plné zmatené činnosti. Několik energických žen přecházelo z pokoje do pokoje, přenášelo židle, stolky a vázy a na strategicky důležitá místa stavělo velké žluté, vydlabané tykve. Paní Oliverová se oddělila od hlavní skupiny, opřela se o prázdný koutek stěny, zvedla jednu z tykví a

kriticky si ji prohlédla. „Naposledy jsem podobné viděla loni ve Spojených státech, byly jich tam stovky,“ podotkla a shrnula si šedivé vlasy z klenutého čela. „Měli jich plný dům. Nikdy jsem tolik tykví najednou nespatriła. Vlastně ani dobře neznám rozdíl mezi tykví a dýní,“ dodala zamyšleně. „Co je tohle?“

„Promiň, má milá,“ omluvila se paní Butlerová, když klopýtla o nohu přítelkyně.

„Moje vina,“ řekla paní Oliverová a přitiskla se těsněji ke zdi. „Jen překážím a nic nedělám, ale pohled na tolik tykví či dýní mě znovu uchvátil. Tenkrát se svíčkami nebo žárovkami uvnitř stály a visely všude — v krámech i v domech. Skutečně mě upoutaly. To ovšem nebylo před Všemi svatými, ale na Den díkůvzdání. V Paříži oslavují den Všech svatých tím, že lidé navštěvují hřbitovy a kladou na hroby náruče kytek. Není to smutný svátek, i dětem se líbí. Nikde však květiny nevypadají tak krásně jako na pařížském trhu.“

Tu a tam některá ze zaneprázdněných žen do paní Oliverové vrazila, žádná z nich ji však neposlouchala; všechny pilně pracovaly.

Byly to většinou matky pozvaných dětí, nicméně pomáhalo i několik schopných neprovdaných děvčat. V patřičném rozjaření rozvěšovali dospívající chlapci z žebříků a židlí ozdoby — pestře zbarvené koule a tykve — zatímco dívky od jedenácti do patnácti let postávaly v hloučcích a chichotaly se.

„A po Všech svatých a návštěvách hřbitovů přijdou Dušičky,“ pokračovala paní Oliverová a spustila své mohutné tělo na opěradlo pohovky.

Na její poznámku zareagovala pouze paní Drakeová, hezká žena středního věku, v jejímž domě se zábava měla konat.

„Nespojuji tuto merendu s oslavou Všech svatých, ačkoliv ji pořádáme v předvečer tohoto svátku. Je to prostě zábava pro děti od jedenácti výše. Hlavně pro mládež opouštějící místní školu, než se rozjede studovat jinam.“

„Což nepovažuji za dost přesně řečeno, Roweno,“ prohodila slečna Whittakerová, která si jako učitelka zakládala především na přesnosti, a s výrazem nesouhlasu si posunula skřípec na nose. „Večírky pro středoškoláky jsme přece zrušili už dávno.“

Paní Oliverová omluvně vstala z pohovky. „Ještě jsem se vůbec neuplatnila, jen sedím a říkám hlouposti o dýních a tykvích.“ A šetřím si nohy, dodala v duchu s nepatrnou výčitkou, zato nikoliv s dostatečným pocitem viny, aby svou myšlenku vyslovila nahlas.

„Co mohu dělat?“ zeptala se a zvolala: „Jak krásná jablka!“

Kdosi právě přinesl do místnosti mísu jablek — a paní Oliverová jablka obzvlášť milovala.

„Nejsou zrovna nejlepší,“ přiznala Rowena Drakeová, „ovšem vypadají pěkně a k našemu účelu se hodí. Děti je budou lovit z kbelíku s vodou. Jablka jsou poměrně měkká, tak se snadno do nich zakousnou. Odneseš je do knihovny, Beatrice, ano? Při téhle legraci se hrozně nastříká, ale starému koberci to neuškodí. Ach, díky, Joyce!“ .

Robustní třináctiletá Joyce se chopila mísy s jablky, z nichž se několik skutálelo na zem a jakoby kouzlem se zastavilo u nohou paní Oliverové.

„Máte ráda jablka, vidíte?“ prohodila Joyce, zatímco je sbírala. „Četla jsem to o vás, nebo to říkali v televizi. Jste přece ta spisovatelka detektivek?“

„Ano,“ přisvědčila paní Ariadna Oliverová.

„Při dnešním večírku byste měla předvést něco, co souvisí s vraždou, třeba nějakou předstírat a pak nechat společnost, aby ji rozřešila.“

„To ne, děkuji,“ odmítla paní Oliverová. „Už nic takového.“

„Proč říkáte ‚Už nic takového‘?“

„Nu, jednou jsem něco podobného zorganizovala a příliš se to nepovedlo.“

„Napsala jste jistě hodně knížek,“ pokračovalo děvče. „Zaručeně vám vynesly hromadu peněz.“

„Skoro máš pravdu,“ připustila spisovatelka a v duchu si promítla svá daňová přiznání.

„Váš detektiv se jmenuje Finn.“

Tento fakt paní Oliverová potvrdila a jakýsi chlapec, který podle jejího názoru nepřesáhl příliš věk jedenácti let, jí položil přihlouplou otázku:

„Proč zrovna Finn?“

„O tom jsem sama často uvažovala,“ přiznala pravdivě.

Namáhavě oddychující paní Hargreavesová, manželka místního varhaníka, přinesla do místnosti velký zelený dřez z umělé hmoty.

„Nehodil by se pro lovení jablek?“ zeptala se. „Líbí se mi, jak je barevný.“

„Podle mě by byl plechový kbelík příhodnější,“ usoudila slečna Leeová, asistentka z doktorovy ordinace. „Nepřevrhne se tak snadno. Kde chcete nechat děti lovit jablka, paní Drakeová?“

„Snad v knihovně. Máme tam starý koberec. Při téhle zábavě se vždycky hodně naje.“

„Jak si přejete... Je tu další koš jablek.“

„Pomohu vám,“ řekla paní Oliverová a zvedla dvě jablka ze země. Aniž si uvědomila, co dělá, do jednoho se zakousla a začala je chroupat. Paní Drakeová ji druhé rázně vzala z ruky a vrátila do košíku, načež se rozproudila vzrušená debata.

„Kam umístíme ohnivého draka?“

„Snad také do knihovny. Je to nejtemnější pokoj.“

„Ne. Dáme ho do jídelny.“

„Budeme ale muset něčím přikrýt stůl.“

„Je na něm zelené sukno. Přes ně přehodíme igelitový ubrus.“

„A co zrcadla? Opravdu v nich uvidíme své manžely?“ Paní Oliverová si nenápadně vyzula boty a uvelebila se na pohovce. Zatímco nepřestávala chroupat jablko, pozorovala místnost plnou lidí a ve svém spisovatelském mozku uvažovala, co by asi o nich napsala. „Celkem všichni vypadají slušně, ale kdoví?“

V určitém smyslu ji okouzlovalo, že o nich nic neví. Všichni žili ve Woodleigh Common, o některých si něco zapamatovala z vyprávění Judith. Slečna Johnsonová měla cosi společného s kostelem, ale vikářova sestra to nebyla. Kdepak, byla sestrou varhaníka, jehož dýchavičná žena přinesla ten mimořádně ošklivý dřez. Paní Oliverová totiž zrovna nemilovala výrobky z umělé hmoty. Rowena Drakeová zase všechno ve Woodleigh Common řídila. A ostatní byly děti, dospívající hoši a děvčata.

Paní Oliverová v nich zatím viděla jen pouhá jména. Ann a Beatrice, Cathie, Diana a Joyce. Ta se ráda vychloubala a kladla všetečné otázky. „Joyce se mi příliš nelíbí,“ usoudila spisovatelka. Dívka Ann

vypadala svou výškou nadřazená. Dva dospívající chlapci si zřejmě pořídili nový účes, bohužel bez velkého úspěchu.

Do místnosti plaše vstoupil menší hoch.

„Maminka posílá tahle zrcadla, jestli by se vám hodila,“ odříkal bez dechu.

Paní Drakeová je od něj převzala.

„Moc ti děkuju, Eddy,“ pravila.

„Vždyť to jsou jen obyčejná malá zrcadla,“ namítla Ann. „Opravdu v nich uvidíme tváře svých budoucích manželů?“

„Některé se to povede, některé ne,“ prohlásila Judith Butlerová.

„Tys už při podobné příležitosti viděla obličej svého nastávajícího — totiž při obyčejné merendě?“

„To víš, že neviděla,“ odsekla Joyce.

„Ale mohla,“ opravila ji povýšeně Beatrice, „pokud je ovšem nadaná mimořádnou vnímavostí,“ dodala tónem někoho, komu jsou běžné nejnovější vědecké poznatky.

„Četla jsem jednu z vašich knih,“ oslovila Ann paní Oliverovou. „Jmenovala se Umírající zlatá rybka. Moc se mi líbila.“

„Mně ne,“ přidala se Joyce. „Neteklo v ní dost krve. Mám ráda krvavé vraždy.“

„Nepřipadla ti trochu zmatená?“ zeptala se spisovatelka.

„Byla ale napínavá,“ připustila Joyce.

„Až snad zbytečně,“ doznala paní Oliverová.

„Jednou jsem viděla vraždu,“ pokračovala Joyce.

„Nemluv hloupě,“ napomenula ji slečna Whittakerová, učitelka.

„Opravdu,“ trvalo děvče na svém.

„Na tvou duši?“ zeptala se Cathie a upřela na Joyce široce rozervené oči. „Viděla jsi skutečnou vraždu?“

„Pochopitelně že ne,“ zasáhla paní Drakeová. „Netvrd' pitomosti!“

„To není pitomost!“ bránila se Joyce. „Není! Není! Není!“

Z výše žebříku sledoval rozhovor sedmnáctiletý chlapec. „O jakou vraždu šlo?“ otázal se. „Já jí nevěřím,“ řekla Beatrice.

„Samozřejmě. Prostě si vymýšlí,“ přidala se Cathieina matka.

„Nevymýšlím. Je to tak!“

„Proč jsi s tím tedy nešla na policii?“ rýpla Cathie.

„Protože tenkrát jsem ještě nevěděla, že je to vražda. Teprve mnohem později se mi všechno ujasnilo. Asi před jedním nebo dvěma měsíci mě při náhodné poznámce kohosi napadlo, že tehdy šlo o vraždu.“

„Tak vidíš, že si vymýšlí,“ odsekla Ann. „To celé je nesmysl!“

„Kdy k té vraždě mělo dojít?“ zaútočila Beatrice. „Před lety,“ přiznala Joyce. „Byla jsem ještě docela malá,“ dodala.

„Kdo vůbec vraždil — a koho?“ nedala se odbýt Beatrice.

„Už nikomu nic nepovím. Chováte se ke mně strašně.“

Vstoupila slečna Leeová s kbelíkem a rozproudila se debata na téma, jsou-li pro lovení jablek z vody vhodnější kbelíky nebo dřezy z umělé hmoty. Většina pomocníků se odebrala do knihovny, aby spor rozhodla na místě, a dlužno podotknout, že někteří z mladších ochotně předvedli nevýhody té či oné nádoby i svou vlastní zručnost při tomto sportu. Namočili si vlasy, nalili na podlahu a museli shánět utěrky, aby vodu vytřeli. Nakonec padlo rozhodnutí ve prospěch kbelíku z pozinkovaného plechu proti křiklavému půvabu dřezu z umělé hmoty, neboť ten se příliš snadno převrhne.

Paní Oliverová postavila mísu jablek, kterou přinesla k doplnění zásob na zítřek, a znovu si jedno vzala.

„Četla jsem v novinách, že jablka jíte moc ráda,“ osočila ji Ann či Susan. Spisovatelka je od sebe dobře nerozeznávala.

„Nedokážu jim odolat,“ odpověděla oslovená.

„Zábavnější by bylo, kdybyste holdovala melounům,“ podotkl jeden z chlapců. „Jsou pěkně šťavnaté. Představte si, jak byste tu nadělala,“ připojil a v nadějně předtuše se podíval na koberec.

Sotva si paní Oliverová uvědomila, jakou všeobecnou pozornost svou nenasytností vzbudila, opustila pokoj a vydala se hledat určitou místnůstku, jejíž poloha se obvykle snadno najde. Vystoupila po schodech, a když na odpočívadle zahnula, vrazila do dívky a hochy, sevřených v objetí a opřených o dveře, o nichž skoro s jistotou předpokládala, že vedou do prostoru, kam by se byla tak ráda uchýlila. Dvojice si jí nevšímala, jen se k sobě tulila a vzdychala. Paní Oliverová zauvažovala, jak asi jsou staří. Chlapci mohlo být patnáct, děvčátku něco přes dvanáct, ačkoliv vyvinutá prsíčka prozrazovala určitou zralost.

Jabloňový dům bylo značně rozlehlé sídlo, s mnoha příhodnými výklenky a zákoutími. „Jak sobecké děti dovedou být,“ napadlo spisovatelku. „Neberou na druhé ohled.“

„Promiňte,“ řekla nahlas a srozumitelně.

Chlapec a dívka se k sobě ještě úžeji přivinuli a jejich rty se spojily.

„Dovolte,“ ozvala se paní Oliverová znovu. „Nechali byste mě projít? Chci do těch dveří.“

Páreček se neochotně rozpojil a vetřelkyni si ukřivděně prohlédl. Vešla do dveří, zabouchla je a zastrčila závoru.

Příliš nepřiléhaly a tak k ní zvenčí zalehl tichý šepot.

„Jak může být někdo takový!“ podotkl poněkud přeskakující tenor. „Copak neviděla, že si nepřejeme, aby nás někdo rušil?“

„Lidi jsou hrozně sobečtí,“ pípl dívčí hlásek. „Nikdo nemyslí na druhé, jen na sebe.“

„Na jiné neberou ohled.“

2

Přípravy pro dětskou zábavu dají organizátorům obvykle mnohem víc práce, než pro společnost dospělých. Těm k večíрку stačí dobré jídlo a patřičné alkoholické osvěžení — případně i s citrónovkou. Náklady sice jsou vyšší, ale je s tím méně starostí, shodly se Ariadna Oliverová s přítelkyní Judith Butlerovou.

„Co soudíš o zábavách pro dospívající mládež?“ zeptala se Judith.

„Moc o nich nevím,“ přiznala paní Oliverová.

„V jistém směru si myslím, že nepřinášejí vůbec žádné problémy. Děti nás dospělé totiž prostě vyženou s tím, že si všechno připraví samy.“

„A dokáží to?“

„No — ne v našem slova smyslu,“ odpověděla Judith. „Leccos zapomenou objednat a naopak obstarají věci, o které nikdo nestojí. Napřed nás vyhodí a pak prohlašují, že jsme to či ono měli za ně udělat. Rozbijí spoustu skleniček a různého náčiní a vždycky pozvou někoho nežádoucího nebo někdo přivede kamaráda, s nímž my nesouhlasíme. Vždyť to znáš. Přinesou všelijaké drogy — jak jen se

jmenují? — marihuanu a betel a LSD, co navíc stojí hromadu peněz. Betel ke všemu ošklivě páchne.“

„Smutný úkaz!“ povzdechla si Ariadna Oliverová.

„Ale naše zábava proběhne dobře — díky Roweně Drakeové. Je skvělý organizátor. Uvidíš!“

„Nemám zrovna chuť se zúčastnit,“ odpověděla paní Oliverová.

„Ted' běž nahoru a aspoň na hodinku si lehni. Určitě se večer dobře pobavíš. Škoda, že Miranda dostala horečku. Je zklamaná, chudinka, nesmí vstát.“

Hosté přišli přesně v půl osmé. Ariadna Oliverová musela přiznat, že její přítelkyně měla pravdu: všechno probíhalo výborně. Dobře připravený a režírovaný program pokračoval bez problémů. Na schodišti visely četné červené a modré žárovky a žluté tykve. Děvčata i chlapci přinášeli ozdobená košťata, z nichž se mělo zvolit to nejkrásnější. Po přivítání Rowena Drakeová ohlásila jednotlivé body pořadu. „Zahájíme soutěží košťat,“ pravila. „Jsou připravené tři ceny. Potom budeme ve skleníku krájet bábovku ze sypké mouky a poté lovit jablka z vody — seznam k tomu určených dvojic visí na zdi. Dále přijde na řadu tanec. Jakmile zhasnou světla, vyměníte si partnery. Po tanci se dívky shromáždí v pánském pokoji, kde jim rozdáme zrcadla, ve kterých spatří své budoucí manžely. Po večeři vás čeká ohnivý drak, totiž vytahování rozinek z hořícího likéru, a nakonec udílení cen.“

Jako všechny zábavy i tato se rozjížděla těžkopádně. Po posouzení košťat, jejichž výzdoba nedosáhla příliš vysoké úrovně, se paní Drakeová po straně vyjádřila jedné své přítelkyni, že „tím je rozhodování snazší. Soutěž je navíc velmi důležitá i proto, že některé z dětí příliš dobře vědí o své neschopnosti jakkoliv se uplatnit a tak je možno ocenit alespoň jejich košťata.“

„Nejsi tedy spravedlivá, Roweno.“

„Ale jsem. Prostě se starám, aby každý dostal nějakou cenu. Všichni přece chtějí něco vyhrát.“

„A co bude s bábovkou z mouky?“ vyzvíдалa spisovatelka.

„Ach ano, nebyla jste tu, když jsme ji připravovali. Jednoduše se forma naplněná moukou dobře upěchuje, vyklopí na podnos a navrch se položí půlšilink. Děti pak jedno po druhém ukrajují kousky tak

opatrně, aby se mince neskutálela. Komu se tak stane, vypadává ze hry. Je to jakýsi vylučovací závod. Tomu poslednímu pochopitelně půlšilink zůstane. A my teď už zmizme.“

Při odchodu je doprovázelo vzrušené ječení z knihovny, kde se konalo lovení jablek z kbelíku s vodou, a odkud vybíhaly pěkně polité dvojice s mokkými vlasy.

S největším napětím — hlavně mezi dívkami — byl očekáván příchod čarodějnice, představované paní Goodbodyovou, místní posluhovačkou. Pro svou roli měla nejen potřebně zahnutý nos, který se jí málem dotýkal vystouplé brady, ale dovedla také hovořit patřičně mazlivým hlasem, zabíhajícím zase až do zlověstných hlubokých tónů, a uměla přednášet zaklínači formulky v kostrbatých verších.

„Jen přístup, Beatrice. Jsi přeci Beatrice, vid’? Máš velmi zajímavé jméno. Chceš vědět, jak bude vypadat tvůj budoucí muž? Tak se tedy posad’. Ano, správně, tady pod lampu a vezmi si do ruky tohle zrcátko. Až světlo zhasne, objeví se v něm jeho podoba. Bude se ti dívat přes rameno. Nesmíš ovšem se zrcátkem hýbat.

*Abrakadabra — teď uvidíš tvář svého
chlapce vyvoleného.*

*Věř, Beatrice, že jen on
rozbuší tvé srdce jako zvon.“*

Ze štaflí, ukrytých za závěsem, vyšlehl znenadání světlý proud a ozářil přesně místo, které se odráželo v zrcátku, drženém Beatricinou rozechvělou rukou.

„Ach, zjevil se mi!“ vykřikla. „Pořád ho v zrcadle vidím!“

Paprsek zhasl, rozsvítil se lustr a od stropu se snesla barevná fotografie, přilepená na kusu lepenky. Beatrice kolem ní začala rozčilením poskakovat.

„To je on! Tenhle se mi ukázal!“ křičela. „Ach, jaký má krásný rezavý knírek!“

Přiběhla k paní Oliverové, nejbližší dosažitelné osobě.

„Pohled’te, prohlídněte si ho! Nepřipadá vám skvělý? Vypadá jako Eddie Presweight, džezový zpěvák! Nemyslíte?“

Paní Oliverové připomínal bohužel spíš jednu z tváří, jejichž obrazy denně vídala v ranních novinách. Snad jedině knírkem se umělci hodně vzdáleně podobal.

„Kde jste vzaly ty fotografie?“ zeptala se spisovatelka paní domu.

„Nick je vyrobil na naši žádost — spolu s kamarádem Desmondem. Hodně experimentuje s kamerou a tak udělal pár snímků sebe a svých spolužáků. Pomohly jim licousy, paruka, knírek i osvětlení. A děvčata jsou málem radostí bez sebe.“

„Nedovedu se ubránit pocitu, že dnešní dívky jsou dost hloupé,“ usoudila Ariadna Oliverová.

„Nemyslíte, že takové byly i dřív?“ zeptala se Rowena Drakeová.

„Snad máte pravdu,“ připustila spisovatelka, když její odpověď rozvážila.

„A teď ke stolu!“ zvolala hostitelka.

Večeře proběhla v klidu a mládež spořádala spousty velkých koláčů s ledovou polevou, chutných zákusků, rybiček, sýrů i ořechového cukroví.

„Zbývá nám už poslední atrakce večera. Ohnivý drak. Budete vytahovat rozinky z hořícího likéru. Odejeme ale nejdřív na chvíli z jídelny a rozdáme si ceny.“

Sotva se tak stalo, ozval se kvílivý, příšerný zvuk a děti přes halu pospíšily zpět do jídelny.

Ze stolu byly už odklizeny zbytky hostiny a přikrývalo jej zelené sukno. Ve veliké míse uprostřed hořely v likéru rozinky. Děti se na ně s jásotem vrhly a s výkřiky „Au, spálil jsem se!“ nebo „Není to prima?“ hořící plody lovily. Ohnivý drak pozvolna skomíral až zhasl docela. Rozsvítil se lustr a zábava skončila.

„Večírek se hezky vydařil,“ pochválila si Rowena.

„Vaší zásluhou, že jste mu věnovala takovou péči.“

„Byl krásný,“ dodala tiše Judith. „Krásný. Ale teď musíme trochu uklidit,“ připojila ještě unaveně. „Nemůžeme všechno nechat posluhovačkám na zítřek.“

3

V jednom londýnském bytě zazvonil telefon a Hercule Poirot, majitel bytu, si zklamaně přesedl v křesle. Ještě než zvedl sluchátko, věděl, co se z něho dozví. Přítel Solly, s nímž měl trávit večer, aby znovu rozvířili nekonečný spor o tom, kdo je pravý pachatel vraždy v městských lázních na Canning Road, mu odříká schůzku. Poirot pocítil dokonce hluboké zklamání, poněvadž se mu podařilo sesbírat aspoň částečné důkazy k podpoře své trochu za vlasy přitažené teorie. Nepředpokládal, že přítel Solly jeho domněnky přijme, avšak nepochyboval, že až Solly předloží své vlastní fantastické dohady, pak zase on, Hercule Poirot, je stejně snadno ve jménu logiky, zdravého rozumu a smyslu pro řád a systematičnost dokáže vyvrátit. Bude při nejmenším mrzuté, jestli kamarád večer nepřijde. Ovšem po pravdě řečeno při odpolední schůzce se Solly otrásal záchvaty průduškového kašle ve vysoce nakažlivém stadiu.

„Je pořádně nachlazený,“ pomyslel si Poirot, „a určitě by mne nakazil i přes všechny léky, které mám po ruce. Bude lépe, když nepřijde. *Tout de même*,“ dodal s povzdechem, „mám před sebou nudný večer.“

Trávil teď mnoho nudných večerů. Skvělý mozek Hercula Poirota (a o tom, že jej má skvělý, v nejmenším nepochyboval) potřeboval podněty zvenčí. Nikdy neměl sklon k filosofování a občas toho také málem litoval. Jak by bylo pěkné studovat teologii a nevstupovat v mládí do policejní služby. Řešit třeba zajímavý problém, kolik andělů může tančit na špičce jehly, považovat tuto otázku za důležitou a vášnivě se o ni s kolegy přít!

Do pokoje vstoupil sluha George.

„Volal pan Solomon Levy, pane.“

„Ach, ano,“ posteskl si Poirot.

„Velice lituje, že se s vámi nebude moci večer sejít. Leží s těžkou chřipkou.“

„Nemá chřipku, je jen pěkně nastydlý,“ upřesnil slavný detektiv. „Každý si vždycky myslí, že má chřipku, a připadá si důležitější. Budí větší soucit. Na kašli z nachlazení je nejhorší to, že při něm těžko vyvoláte sympatie u svých bližních.“

„Dobře, že nepřijde, pane,“ pokračoval George. „Rýma je velmi nakažlivá a vám by neprospělo ulehnout.“

„To by byla hrozná otrava,“ přisvědčil Poirot.

Znovu zazvonil telefon.

„Kdopak to teď zas má rýmu? Nikoho dalšího jsem nepozval. Vezmu si hovor tady,“ dodal, když sluha zamířil k přístroji. „Bezpochyby se nedovím nic zajímavého, ale třeba —“ pokrčil rameny — „uslyším něco, co mi ukrátí dlouhou chvíli.“

„Jak si přejete, pane,“ řekl sluha a odešel z místnosti.

Poirot natáhl ruku a zvedl sluchátko, čímž zvuk zvonku umlčel.

„Tady Hercule Poirot,“ ohlásil se záměrně poněkud velikášsky, aby oslnil každého, kdo je na druhém konci drátu.

„Výborně,“ řekl dychtivý hlas, ženský hlas, trochu zkreslený nedočkavostí. „Myslela jsem, že určitě nebudete doma.“

„Proč jste si to myslela?“

„Poněvadž se nemohu ubránit pocitu, že se dneska dějí věci jen aby nás doháněly k zoufalství. Strašně rychle někoho potřebujete sehnat, máte dojem, že nemůžete čekat, a nakonec musíte čekat. Hledám vás v naléhavé věci — nesmírně naléhavé.“

„A kdo vůbec jste?“ zeptal se Poirot.

Ženský hlas zazněl překvapeně.

„Copak nevíte?“ otázal se nedůvěřivě.

„Ale vím,“ odpověděl Poirot. „Jste má přítelkyně Ariadna.“

„Jsem hrozně rozčilená.“

„Ano, slyším. Utíkala jste snad? Jste docela bez dechu, vidíte?“

„Vůbec jsem neutíkala, to je rozrušením. Mohu vás teď hned navštívit?“

Poirot se na několik okamžiků odmlčel. Jeho přítelkyně, paní Oliverová, se zdála být vysloveně zděšená. Ať už ji potkalo cokoliv, určitě potrvá velmi dlouho, než si vylije svůj žal, vysvětlí své potíže, trápení a všechno, co ji tíží. Jakmile se jednou usadí v Poirotově svatyni, bude těžké přimět ji bez značné dávky nezdvořilosti k odchodu domů. Paní Oliverovou vzrušovalo tolik věcí, navíc často tak nečekaných, že bylo nutno pouštět se do hovoru o nich jen velmi opatrně.

„Něco vás vyvedlo z klidu?“

„Ovšemže — a nevím, co si počít. Nevím — prostě ničemu nerozumím. Vím jen, že se musím vypravit za vámi a vysvětlit vám — svěřit vám, co se stalo, protože vy jediný budete vědět, co je třeba zařídit. Vy jediný mi poradíte, co mám dělat. Mohu tedy přijít?“

„Ale ovšem — ovšem! S radostí vás přijmu.“

Prudce zavěsila sluchátko a Poirot zazvonil na George. Chvilí uvažoval a pak objednal čaj s citrónovou šťávou a pro sebe sklenku brandy.

„Paní Oliverová se dostaví do deseti minut,“ oznámil a sluha zmizel. Vrátil se s nápojem pro Poirota, který jej přijal se spokojeným kývnutím, a pak odešel připravit nealkoholické občerstvení, které paní Oliverové jediné vyhovovalo. Poirot jemně usrkl ze své skleničky, aby se posilnil před blížící se ranou osudu.

„Škoda, že je tak potrhlá,“ řekl si v duchu. „Přitom má originální nápady. Třeba mě její sdělení pobaví, nebo —“ zamyslel se na okamžik — „spíš promarním kus večera nadmíru pitomým vyprávěním. *Eh bien*, člověk musí riskovat.“

Zazvonil zvonek, tentokrát na dveřích bytu. Nešlo o pouhé stisknutí knoflíku, nýbrž o dlouhé, nepřerušované počínání, zaměřené velice úspěšně na pouhé dělání hluku.

„Je zřejmě hodně rozčilená,“ usoudil Poirot.

Slyšel, jak George kráčí ke dveřím, otvírá je a dřív nežli stačil návštěvu patřičně ohlásit, Ariadna Oliverová se sluhou v závěsu vrazila do salónu v čemsi, co vypadalo jako rybářský nepromokavý plášť.

„Co to máte proboha na sobě?“ zeptal se Hercule Poirot. „Dejte tu věc Georgeovi. Vždyť jste celá mokrá!“

„Ovšemže jsem mokrá,“ přikývla spisovatelka. „Dokonce promočená. Nikdy jsem o vodě před tím nepřemýšlela a teď vidím, jak může být strašná.“

Poirot se na ženu se zájmem podíval.

„Nemáte chuť na čaj s citrónem nebo se mi podaří přemluvit vás na skleničku *eau de vie*?“

„Vodu nenávidím,“ odpověděla mu.

Poirot se zatvářil udiveně.

„Já také, ale někdy jsem o ní přemýšlel. Třeba co dokáže napáchat a jiné věci. Dovolte Georgeovi, drahá přítelkyně, ať vám pomůže vysvléct tohle strašné oblečení,“ vybídl spisovatelku Poirot, zatímco sluha z ní stahoval splihlé záhyby nepromokavého plátna. „Co to vůbec máte na sobě?“

„Pravý, nepropustný rybářský plášť,“ vysvětlila mu. „Dar z Cornwallu.“

„Pro rybáře je jistě užitečný, ale pro vás myslím už ne. Těžký k nošení. Posad'te se však a vyprávějte.“

„Nevím, jak začít,“ přiznala, když usedala do křesla. „Někdy totiž nevěřím, že se něco podobného mohlo stát. Ovšem stalo se to. Doopravdy se to přihodilo.“

„Tak spust'te.“

„Vždyť proto jsem taky přišla — jenže když jsem teď tady, nedovedu začít.“

„Což pěkně po pořádku?“ doporučil jí Poirot. „Nebo takový postup vám připadá příliš běžný?“

„Nevím, čím všechno vzniklo. Namouduši. Kořeny mohou vést hodně daleko, pochopte.“

„Uklidněte se. Příběh si v hlavě uspořádejte a mluvte.“

„Vy byste byl taky rozčilený, aspoň myslím.“ Trochu znejistěla. „Nevím ovšem, jak rychle vás něco vyvede z míry. Mnoho věcí přijímáte s obrovským klidem.“

„To často považuji za nejlepší způsob,“ připomněl detektiv.

„Nu dobrá. Začnu večírkem.“

„Výborně,“ přisvědčil Poirot s úlevou, že paní Oliverová mu předkládá něco tak rozumného, jako je večírek. „Zúčastnila jste se nějaké společnosti, při níž se cosi stalo.“

„Víte, jak se oslavuje předvečer Všech svatých?“

„Ovšem.“ Vesele zamžikal. „Jednatřicátého října létají čarodějnice na koštěti.“

„Košťata tam skutečně byla,“ pokračovala spisovatelka. „Soutěžila o ceny.“

„O ceny?“

„Ano — za nejlepší výzdobu.“

Poirot se na ženu zadíval s pochybnostmi. Původně jej zmínka o večíрку uklidnila, avšak teď trochu znejistěl. Jelikož věděl, že paní Oliverová neholduje alkoholu, nemohl zaujmout stanovisko, k němuž by v opačném případě dospěl.

„Šlo o dětskou sešlost,“ vysvětlila, „přesněji řečeno o zábavu pubertáků.“

„Pubertáků?“

„No dětí, které přecházejí na gymnázium, pokud jsou dost chytré, aby složily přijímací zkoušky. Pokud na ně chytrostí nestačí, jdou na všeobecně vzdělávací školu, což považuji na hloupý název. Nic mi neříká.“

„Přiznávám, že vůbec nerozumím, o čem mluvíte,“ řekl Poirot. Nechápal, proč z večíрку přešli do oblasti vyučování.

Paní Oliverová se zhluboka nadechla a spustila znovu.

„Začalo to s jablky,“ pokračovala.

„Aha. To tak u vás bývá, vidíte?“ V duchu si vybavil malé auto, zaparkované v kopci, z něhož vystoupila statná žena se sáčkem jablek. Ten se roztrhl a jablka se koulela po silnici dolů.

„Lovení jablek patří k zábavám dětí v předvečer svátku Všech svatých.“

„O tom jsem myslím už slyšel.“

„Tedy se lovila jablka, kvůli půlšilinku se krájela bábovka ze sypké mouky, děvčata koukala do zrcadel —“

„— aby poznala tvář svého milého,“ dodal detektiv znalecky.

„Ach, konečně začínáte chápat!“ oddychla si spisovatelka.

„Tedy na vašem večíрку se předváděly staré lidové zvyky.“

„Ano. Všechno mělo velký úspěch a slavnost skončila ohnivým drakem — vytahováním rozinek z hořícího likéru — a tehdy asi,“ hlas se jí zachvěl, „se to muselo stát“.

„Co se vůbec stalo?“

„Vražda. Po ohnivém draku odcházeli všichni domů — a ji nemohli najít.“

„Koho?“

„Jednu žabku — jménem Joyce. Volali ji a všude hledali a vyptávali se, jestli s někým neodešla. Její maminka tvrdila, že dcerka musela být unavená nebo se necítila dobře, a proto na ni nepočkala,

ovšem dost ji rozladilo, že nenechala u nikoho vzkaz. Považovala to skoro za bezohledné. Tak mluví při podobných příležitostech každá matka. Zkrátka a dobře jsme Joyce nenašli.“

„Asi se vydala domů sama.“

„Ne, domů neodešla...“ Paní Oliverová se zajíkla. „Nakonec jsme ji našli v knihovně. Tam se to také stalo. Při lovení jablek. V připraveném kbelíku. Nechtěli nádobu z umělé hmoty, ale velký kbelík z pozinkovaného plechu. Mít umělohmotný džez, nemuselo se nic stát. Byl by se převrhl . . .“

„Co se tedy stalo?“ vyštěkl Poirot.

„Někdo jí přidržel hlavu pod vodou — v kbelíku s jablky — na tak dlouho, než se utopila. Utopila! Pouze v kbelíku ani ne plném vody! Klekla si a sklonila hlavu, aby mohla zuby chňapnout po jablku. Už jablka nenávidím,“ otrásla se paní Oliverová. „Teď je nechci ani vidět...“

Poirot se na ženu podíval, pak natáhl ruku a do skleničky nalil koňak.

„Napijte se,“ poručil. „Prospěje vám to.“

4

Paní Oliverová sklenku odložila a otřela si rty. „Měl jste pravdu. Koňak mi pomohl,“ řekla. „Začínala jsem být hysterická.“

„Prožila jste velký šok. Teď už vás chápu. Kdy se to stalo?“

„Včera večer. Opravdu teprve včera? Ano, ovšem.“

„A vypravila jste se za mnou.“ Větu nevyslovil přímo jako otázku, nicméně v ní zaznělo přání získat další informace. „Proč jste mě vyhledala?“

„Napadlo mě, že byste nám mohl pomoci,“ odvětila spisovatelka. „Rozumějte — případ není vůbec jednoduchý.“

„Může být a nemusí,“ připustil detektiv. „Záleží na mnoha věcech. Musíte mi sdělit další podrobnosti. Předpokládám, že jste zavolali policii a jistě i lékaře. Co zjistil?“

„Dojde k soudnímu ohledání mrtvoly.“

„Pochopitelně.“

„Zítra nebo pozítří.“

„Jak byla stará ta dívenka?“

„Nevím přesně. Řekla bych snad dvanáct nebo třináct.“

„Drobná na svůj věk?“

„Ne, ne. Spíš myslím dost vyspělá. Obalená masíčkem,“ vysvětlila paní Oliverová.

„Pěkně vyvinutá? Soudíte, že vypadala sexy?“

„Ano, to právě mám na mysli, ale podle mne nejde o zločin tohoto druhu. Takový by se dal provést mnohem jednodušeji, vidíte?“

„O podobných vraždách čteme přece denně v novinách,“ dodal Poirot. „Přepadení děvčete, útok na školačku — ano, každý den něco. Tahle vražda je trochu jiná, udala se v soukromém domě, ale snad zas tak odlišná není. Nevěřím, že jste mi pověřila všechno.“

„Skutečně všechno nevíte. Neřekla jsem vám zřejmě, proč jsem vás vyhledala.“

„Tu Joyce jste asi znala, a navíc dobře.“

„Vůbec jsem ji neznala. Raději vám vysvětlím, jak jsem se na zábavu dostala.“

„Kde se vůbec konala?“

„V místě zvaném Woodleigh Common.“

„Woodleigh Common,“ zopakoval Poirot zamyšleně. „Tam přece nedávno —“ odmlčel se.

„Není to daleko od Londýna. Asi — ach, třicet, čtyřicet mil, řekla bych. V blízkosti Medchesteru. Obec patří k těm, kde zůstalo pár pěkných domů, ale vyrostlo také dost novostaveb. Hodně zalidněná, s dobrou školou na dosah a s možností dojíždět do Londýna nebo Medchesteru. Příjmy tamního obyvatelstva můžete označit za středně vysoké.“

„Woodleigh Common,“ řekl si detektiv znovu jen tak pro sebe.

„Pobývala jsem u přítelkyně, Judith Butlerové. Seznámily jsme se při letošní plavbě kolem Řeka. Je vdova s dvanáctiletou nebo třináctiletou dcerkou Mirandou. Prostě mě pozvala na pár dní a pak přišla se zprávou, že její kamarádka pořádá dětskou merendu. Prý bych při zábavě mohla získat nějakou inspiraci.“

„Ach, tedy tentokrát nenavrhl, abyste uspořádala hru na vraha — nebo něco podobného?“

„Proboha ne!“ zvolala spisovatelka. „Myslíte, že bych snad něco podobného znovu plánovala?“

„Považoval bych to za nepravděpodobné.“

„Nicméně k vraždě došlo, a to právě je strašné. Nemohlo k ní dojít proto, že já tam byla?“

„Neřekl bych. Nicméně — věděl někdo z přítomných, kdo jste?“

„Ano. Jedno z dětí uvedlo, že píšu knížky, a že miluje vraždy. To mě tedy — nu — přivedlo na nápad vyhledat vás.“

„Což jste mi dosud neřekla.“

„Pochopte, zpočátku mě něco podobného ani nenapadlo. Děti přece někdy leccos napovídají, aspoň ty nenormální, které — no, byly nejspíš jednou v nějaké psychiatrické léčebně nebo v něčem takovém, odkud je poslali domů s tím, že mají žít normálně. Ty pak najednou provedou cosi jako toto.“

„Byla tam i dospívající mládež?“

„Dva chlapci, v policejních hlášeních se jim dnes říká výrostci. Mezi šestnácti až osmnácti.“

„Jeden z nich zločin mohl spáchat. Je policie téhož názoru?“

„Policisté své názory nehlásají veřejně,“ připomněla paní Oliverová, „ale mně se zdálo, že by si to mohli myslet.“

„Byla Joyce půvabná?“

„Podle mne nikoliv. Vás zajímá, jestli se líbila hochům?“

„Ani ne,“ pravil Poirot. „Mně šlo pouze o vlastní smysl toho slova.“

„Neviděla jsem v ní zrovna krasavici,“ vysvětlila spisovatelka, „a asi byste ani nestál o pohovor s ní. Byla typ děvčete, které se předvádí a vychloubá. Prostě v telecích letech. Asi o ní nemluvím hezky —“

„V případě vraždy nelze vyslovenou kritiku považovat za nehezku. Je naopak velmi, velmi potřebná. Charakter oběti bývá často důvodem vraždy. Kolik hostů bylo v té době v domě?“

„Jako při večíрку? Snad pět nebo šest žen, některé matky dětí, jedna učitelka, doktorova manželka — nebo sestra? —, manželský pár středního věku, ti dva patnácti až osmnáctiletí výrostci, jedna patnáctiletá žabka, několik jedenácti či dvanáctiletých a tak dále. Kolem pětadvaceti až třiceti osob.“

„Také někdo cizí?“

„Připadlo mi, že se všichni znají, někteří lépe, jiní méně, děvčata zřejmě z jedné školy. Dvě ženy přišly vypomáhat s přípravou večeře a podobných věcí. Po skončení zábavy většina matek odešla domů se svými dětmi. Zůstala jsem tam s Judith a s několika dalšími a s Rowenou, která zábavu pořádala; chtěly jsme maličko uklidit, aby posluhovačky ráno neměly tolik práce. Víte, podlaha byla posypaná moukou, papírovými čepicemi, třaskavými žabkami a jinými věcmi. Trochu jsme tedy zametly a do knihovny jsme zašly až naposled. A tam — tam ji našly. A tehdy jsem si vzpomněla na její slova.“

„Čí slova?“

„Joycina.“

„Co řekla? Konečně se dostáváme k cíli, vidíte? Dozvim se důvod vašeho příchodu ke mně.“

„Ano. Napadlo mě, že by bylo zbytečné říkat to — třeba doktorovi nebo policii či komukoliv jinému, ale pro vás by ony věty mohly být důležité.“

„*Eh bien*,“ pobídl ji detektiv, „tak povídejte. Jde o nějaký Joycin výrok při zábavě?“

„Ne — z odpoledne, z příprav. Začalo se mluvit o mně, že píše detektivní příběhy, a Joyce prohlásila: ‚Jednou jsem viděla vraždu,‘ ovšem její maminka nebo někdo jiný ji okřikl: ‚Nemluv hloupě!‘, ale děvče trvalo na svém. Nikdo mu však nevěřil. Prostě se smáli, což Joyce hrozně dopálilo.“

„Vy jste jí věřila?“

„Pochopitelně ne.“

„Rozumím,“ přikývl Poirot, „ano, už tomu rozumím.“ Na chvíli se odmlčel a klepal prstem na stůl. „Povězte mi,“ dodal za okamžik, „vedla nějaké podrobnosti? Jména?“

„Nic takového. Jen se dál vychloubala a byla uražená, že se jí ostatní děcka vysmívají. Matky a další dospělí se na ni spíš zlobili, zato děvčata a mladší chlapci si z ní pouze tropili legraci. Dobírali si ji otázkami jako třeba, kdy k tomu došlo a proč jim dřív nic neřekla. Prý to bylo dávno a na událost zapomněla.“

„Aha! A upřesnila dobu?“

„Před lety,‘ prohodila tónem rádoby dospělé osoby. „Proč jsi s tím tedy nešla na policii?‘ chtěla vědět jiná dívka — snad Ann či Beatrice, dost samolibá, domýšlivá holka.“

„A co jí Joyce odpověděla?“

„Protože tenkrát jsem ještě nevěděla, že to je vražda.‘ “

„Velice zajímavá poznámka,“ prohlásil detektiv a napřímil se v židli.

„Byla už myslím trochu zmatená,“ usoudila paní Oliverová, „totiž snahou všechno vysvětlit i tím, jak ji ostatní zlobili. Pořád na ni doráželi a ona jen odpovídala, že tehdy byla docela malá a že až později si uvědomila, o co šlo.“

„Nikdo tedy neprojevil ochotu uvěřit jí — ani vy jste jí nevěřila — a teprve až jste ji uviděla mrtvou, náhle vás napadlo, že asi mluvila pravdu.“

„Ano, přesně tak. Nevěděla jsem, co bych měla nebo mohla udělat. Ale později jsem si vzpomněla na vás.“

Poirot na znamení poděkování vážně kývl hlavou. Chvilí nepromluvil, až za okamžik řekl:

„Musím vám položit závažnou otázku a odpověď si rozmyslete. Soudíte, že děvče vraždu opravdu vidělo? Nebo pouze věřilo, že ji vidělo?“

„Kloním se k první možnosti,“ odvětila žena, „ačkoliv z počátku se mi nezdála pravděpodobná. Spíš jsem se domnívala, že si jenom vzpomněla na něco, co kdysi zahlédla, a upravila to tak, aby si dodala důležitosti a vzbudila zájem. Ovšem slova, jimiž se bránila, zněla velmi přesvědčivě.“

„A dál?“

„Přišla jsem tedy za vámi,“ přiznala paní Oliverová, „poněvadž její smrt dává smysl jedině v tom případě, že se dívka skutečně stala svědkem vraždy.“

„Což by předpokládalo několik věcí: především, že onu vraždu spáchal někdo z účastníků dětské zábavy, dále že tato osoba byla přítomna již při odpoledních přípravách a že vyslechla, co Joyce řekla.“

„Nemyslíte tedy, že jsem si něco vybájila? Že pouze zapracovala moje bujná fantazie?“

„Bylo zavražděno děvče,“ odvětil. „Někým do té míry silným, že mu dokázal podržet hlavu v kbelíku s vodou. Je to ohavná vražda, při níž pachatel neztrácel čas. Cítil se ohrožený a zasáhl v nejkratší možné době.“

„Joyce nemohla znát vraha v případě, o němž mluvila,“ napadlo paní Oliverovou. „Kdyby jej byla spatřila, neřekla by to, co řekla.“

„V tomto bodě máte asi pravdu. Stala se svědkem vraždy, nicméně vrahovi do tváře neviděla. S tím se musíme spokojit.“

„Nechápu, co máte na mysli.“

„Třeba někdo z účastníků příprav na zábavě slyšel Joycino obvinění, o vraždě věděl a vraha znal nebo mu byl blízký. Možná se domníval, že jedině on tuší, kdo je pachatel — šlo dejme tomu o jeho matku, ženu, muže, dceru či syna. Předpokládal prostě, že jejich tajemství nikdo neodhalil. A pak se Joyce začala vychloubat —“

„Tedy —“

„Muselo děvče zemřít?“

„Ano. Co hodláte podniknout?“

„Právě jsem si uvědomil, proč mi jméno Woodleigh Common připadalo známé.“

5

Hercule Poirot hleděl přes branku, jíž se vstupovalo na pozemek moderní, elegantní, pěkné vilky, nazývané Sosnový vrch. Nemohl chytit dech, neboť úhledné stavení před ním se nacházelo na vrcholu svahu, řídce osázeného borovicemi. V maličké, upravené zahrádce tlačil vysoký, starší muž po pěšince velký plechový rozstříkovač.

Ted' už měl superintendent Spence šedivé vlasy po celé hlavě a nejen lehce prokvetlé na spáncích. V pase příliš nezhubl. S nádobou se zastavil a zíral na návštěvníka u branky. Hercule Poirot tam stál bez hnutí.

„Bože můj,“ zvolal Spence, „je to on! Není to možné, ale musí to být on. Hercule Poirot, na mou duši!“

„Tedy mě poznáváte,“ odvětil Poirot. „To mě těší.“

„Kéž se váš knír nikdy nezmenší!“ pravil Spence. Opustil rozstříkovač a vykročil k brance. „Zatracený plevel! Co vás přivádí do těchto končin?“

„Totéž, co mě během mého života přivedlo na různá místa,“ povzdechl si Poirot, „a co před mnoha lety přivedlo vás ke mně. Vražda.“

„S vraždami jsem skoncoval, teď vraždím sám — plevel. Rozprašuji herbicid. Není to tak jednoduché, jak byste si myslel. Po každé cosi nevyjde, obvykleně počasí. Nesmí být příliš vlhko, nesmí být příliš sucho, a tak dále. Kdo vám prozradil, kde bydlím?“ zeptal se, zatímco odmykal branku a Poirota vpouštěl dovnitř.

„Poslal jste mi lístek k vánocům s připsanou novou adresou.“

„Ach ano, máte pravdu. Jak víte, dodržuji staré zvyky. Těší mě rozesílat dávným přátelům gratulace k svátkům.“

„Ocenil jsem to.“

„Teď už jsem starý člověk,“ přiznal Spence.

„Jsme oba staří.“

„Nemáte mnoho stříbra ve vlasech.“

„Odstraňuji je pomocí lahvičky,“ vysvětlil Hercule Poirot. „Netřeba ukazovat na veřejnosti šediny, pokud to nepovažujete za nezbytné.“

„Nenapadlo mě, že by mi slušela havranní čern,“ usmál se Spence.

„Souhlasím s vámi, šediny vám dodávají důstojnosti.“

„Nikdy jsem se nepovažoval za důstojného.“

„Pro mne důstojný jste. Proč jste přesídlil do Woodleigh Common?“

„Vlastně proto, abychom spojili své síly se sestrou. Ovdověla, děti má ženaté a vdané, obě žijí v cizině — jedno v Austrálii, druhé v Jižní Africe. Přestěhoval jsem se tedy k ní. Důchody teď nejsou vysoké, ale při společném hospodaření si žijeme docela dobře. Pojd'te se posadit.“

Vyкроčil napřed do malé, zasklené verandy, kde stál stolek s několika židlemi. Do tohoto zátiší příjemně svítilo podzimní slunce.

„Co vám mohu nabídnout?“ staral se Spence. „Obávám se, že nemáme žádnou z těch výstředností, na které si potrpíte, ani sirup z černého rybízu nebo z šípků. Což pivo? Nebo mám požádat Elspeth o šálek čaje? A co zázvorovou limonádu, kokakolu anebo kakao? Sestra Elspeth miluje kakao.“

„Jste velmi laskavý. Dám si snad tu limonádu říznutou pivem. Co vy na to?“

„Beze všeho.“

Odešel do domu a zanedlouho se vrátil se dvěma skleněnými püllitry. „Připojím se k vám,“ pravil. Ke stolu přitáhl židli, před každého postavil sklenici a usedl.

„Co jste to říkal před chvílí?“ zeptal se, když püllitr zvedl. „Nebudeme si připíjet na zločin, protože se zločinci jsem už skoncoval. Pokud ale máte na mysli onu určitou vraždu, poněvadž na jinou si z poslední doby nevzpomínám, vůbec se mi nelíbí způsob jejího provedení.“

„Nečekal bych, že se vám bude líbit.“

„Mluvíte zřejmě o děvčátku, jemuž vrah přidržel hlavu v kbelíku s vodou?“

„Ano,“ přitakal Poirot, „přesně o něm.“

„Nechápu, proč jste přišel za mnou. S policií už nemám nic společného. Všechno leží už daleko za mnou.“

„Policista zůstává policistou,“ připomněl Poirot. „To vám říkám z vlastní zkušenosti. Ve své vlasti jsem rovněž začínal u policie.“

„Ano, vím. Pamatuji se, jak jste mi o tom vyprávěl. Nu, náš názor nemusí být vždycky objektivní a já jsem navíc dávno mimo službu.“

„Slyšíte však místní klevety. Máte kolegy,“ dorážel Poirot. „Dovíte se, co si myslí, koho podezřívají nebo co vědí.“

„Každý toho ví příliš mnoho,“ povzdychl si Spence, „v tom právě spočívají největší problémy. Máte třeba zločin, naprosto charakteristický zločin, a vy víte — totiž policie ví — kdo jej s největší pravděpodobností spáchal. Různě se poptáváte, zjistíte potřebné, tisku nic neprozradíte, ale nemusíte dospět k cíli. Narazíte na potíže...“

„Myslíte na neupřímnost manželek, přítelkyň a podobně?“

„Částečně i to, ano. Nakonec zločince usvědčíte, ovšem někdy teprve po roce, po dvou. Věřte, Poirote, dneska se mnohem více dívek vdává za špatné muže, než tomu bylo v dobách mého mládí.“

„Jistě,“ přikývl Poirot a v zamyšlení si hladil knír. „Dávám vám za pravdu. Děvčata vždycky přitahovali ničemové, avšak dřív dívky střežily gardedámy.“

„Samozřejmě. Lidé o ně více dbali. Hlídaly je matky, tety, starší sestry a rovněž mladší sourozenci věděli, oč běží. Otcové byli ochotni vykopnout nežádoucího nápadníka z domu. Někdy dcera s nějakým zlotřilcem utekla, nicméně nyní nic takového dělat nemusí. Matka ani neví, s kým holka je, otci se nic nesvěří, bratři naopak vědí, s kým sestra chodí, a že dělá hloupost. Párek se dá na úřadě oddat, a když novomanžel, o němž každý ví, že nestojí za mnoho, začne každému včetně své ženy dokazovat, že je skutečně pacholek, je už pozdě bycha honit. Ale láska je láska; dívka nechce uznat, že její Henry má nějaké špatné vlastnosti, zločinecké sklony a podobně. Bude kvůli němu lhát, odpřisáhne, že černé je bílé a jiné věci. Ano, je to těžké — pro nás totiž. Nu a nemá cenu stále opakovat, že za našeho mládí bylo lépe. Snad jsme si to jen mysleli. Mimochodem, Poirote, jak jste se do případu přimíchal? Tohle přece není vaše loviště? Vždycky jsem měl dojem, že bydlíte v Londýně. Aspoň za časů naší spolupráce jste tam bydlel.“

„Žiji v Londýně dál. Tady jsem na přání své přítelkyně, paní Oliverové. Vzpomínáte na paní Oliverovou?“

Spence zvedl hlavu, přimhouřil oči a zřejmě přemýšlel.

„Paní Oliverovou? Nepamatuji se.“

„Píše knihy. Detektivky. Pokud se v duchu vrátíte do doby, kdy jste mne přemluvil vyšetřovat vraždu paní McGintyové, určitě si vybavíte spisovatelku Ariadnu Oliverovou. Na paní McGintyovou jste snad nezapomněl?“

„Dobrotivý Bože — ne! To už je ale hodně dávno. Tenkrát jste mi nesmírně pomohl, Poirote, velice. Obrátil jsem se na vás o radu a vy jste mě neopustil.“

„Cítil jsem se poctěn — polichocen —, že jste chtěl slyšet můj názor,“ pravil Poirot. „Musím přiznat, že jsem jednou nebo dvakrát ztrácel naději. Muž, kterého jsme měli zachránit — šlo mu tehdy o krk, pokud mě paměť neklame, od té doby uteklo už dost vody —, nám mimořádně ztěžoval všechny kroky ke své záchraně. Typický příklad toho, jak neudělat nic pro vlastní dobro.“

„Oženil se s tou dívkou, vidíte? S tou ufnukanou, ne s tou veselou s odbarvenými vlasy. Jakkak jim to asi klope? Slyšel jste někdy o nich?“

„Neslyšel,“ odpověděl Poirot. „Soudím, že je u nich všechno v pořádku.“

„Nechápu, co na něm mohla vidět?“

„Je s podivem, že příroda poskytne škaredému muži útěchu v lásce ženy, která jej považuje za krasavce, dokonce neskonalého krasavce. Můžeme jenom říct — nebo spíš doufat —, že se vzali a dodnes žijí šťastně.“

„Nevěřil bych, že dodnes žijí šťastně, jestli si museli k sobě vzít matku.“

„To jistě ne,“ přikývl Poirot. „Nebo nevlastního otce,“ dodal.

„A zase mluvíme o starých časech,“ zvolal Spence. „Ty jsou dávno za námi. Myslel jsem, že by ten muž, nemohu si vzpomenout na jeho jméno, si měl zařídit pohřební službu. Hodil se k tomu tváří i chováním. Třeba už v tomto oboru podniká. Dovedl by pořádat krásné pohřby. V duchu ho vidím, jak celý v černém shání zakázky. Dokázal by se možná i nadchnout pro správný druh jilmového či teakového dřeva nebo jaké se používá pro výrobu rakví. Nikdy by se však neuplatnil v roli agenta pojišťovny či realitní kanceláře. Nicméně nevracejme se do minulosti.“ Odmlčel se a pak znenadání řekl: „Paní Oliverová. Ariadna Oliverová. Milovnice jablek. Přes ně se tedy zapletla do případu? To nešťastné dítě strčilo při zábavě hlavu pod vodu do kbelíku plného jablek, což vzbudilo zájem spisovatelky.“

„Nepředpokládám, že ji případ zaujal hlavně kvůli jablkům,“ upřesnil Poirot. „Prostě se účastnila večírku.“

„Bydlí tady?“

„Nikoliv. Byla pouze na návštěvě u přítelkyně, jakési paní Butlerové.“

„Butlerové? Tu znám! Bydlí dole, nedaleko kostela. Je vdova. Manžel sloužil jako pilot na letecké dopravní lince. Má dcerku — docela hezké děvčátko, dobře vychované. Paní Butlerová je poměrně pěkná ženská, nemyslíte?“

„Zatím jsem ji zahlédl jen letmo, ale máte pravdu, i tak mě napadlo, že je sympatická.“

„A jak do všeho zapadáte vy, Poirote? Byl jste tu, když k vraždě došlo?“

„Nebyl. Paní Oliverová za mnou přijela do Londýna — velice rozčilená. Chtěla, ať něco podniknu.“

Po obličeji superintendenta Spence se rozlil lehký úsměv.

„Rozumím. Stejná historie. Já vás také vyhledal proto, abyste něco podnikl.“

„A já teď dělám další krůček — přicházím k vám.“

„Protože u mne hledáte pomoc? Říkám vám — ode mne ji nečekejte.“

„Ale ano, u vás ji najdu. Můžete mi vyprávět o zdejších obyvatelích, o lidech, kteří se účastnili oné zábavy, o otcích a matkách dětí, přítomných na večíрку. O škole, o učitelích, o místních právnících, lékařích, o někom, kdo během merendy dokáže přinutit dívku, aby si klekla a nejspíš s úsměvem jí říci: ‚Předvedu ti nejlepší způsob, jak chytit jablko do zubů, znám jeden trik —‘ A pak ten neznámý — nebo neznámá, ať už to byl kdokoliv — položí dítěti ruku na hlavu. Ke svému činu nepotřeboval velké úsilí ani nevyvolal hluk či cokoliv jiného.“

„Příšerná záležitost,“ otřásl se Spence. „Uvědomil jsem si tu hrůzu, jakmile se mi zpráva o vraždě donesla. Co tedy chcete slyšet? Žiji tu přes rok, sestra déle — tak dvě tři léta. Obyvatel není mnoho a mění se. Lidé se přistěhovávají a také odcházejí. Manžel třeba dostane zaměstnání v Medchesteru nebo v Great Canningu či jinde v okolí a děti ještě dochodí školu zde. Někteří starousedlíci jsou tu naopak dlouho, kupříkladu učitelka slečna Emlynová, nebo doktor Ferguson.“

„Vzhledem k tomu, že jsme oba tento zločin odsoudili jako příšerný, snad mi mezi zdejšími lidmi pomůžete najít zvrhlíky.“

„Jistě, po těch člověk pátrá nejdřív, vidíte? A potom v podobných případech hledá zvrhlé výrostky. Kdo chce uškrtit, utopit nebo jinak odstranit třináctiletou buchtíčku? Nenašel se důkaz sexuálního zneužití nebo něčeho podobného, což policie vždycky shání jako první. Těchto problémů je v každém malém městě i vesnici spousta, daleko víc, než bývalo v mém mládí. Existovali duševně narušení či jak se jim teď říká, ale ne v takovém počtu co dnes. Podle mne je příliš snadno propouštějí z ústavů, v nichž by naopak měli zůstat. Útulky pro duševně choré jsou přeplněné, tak doktoři tvrdí: ‚Jen ať se

vrátí do normálního života, zpátky k rodině.' A pak ta hromádka neštěstí — nebo ten ubožák, jakkoliv ho nazvete — pocítí znovu ono nutkání a v lomu se pak najde další mladá žena, která si vyšla na procházku, nebo byla do té míry hloupá, že přijala nabídnuté svezení autem.“

„Zapadá duševní úchylka do našeho obrazu?“

„Ta se naskýtá jako první,“ pokračoval Spence, „Večírku se účastnil někdo, kdo třeba takové nutkání pocítit — možná poprvé, možná už je znal. Pokud vím, na zábavu nepřišel nikdo takto zatížený — nebo spíš nikdo, o němž by to bylo úředně zjištěno. Ve společnosti se nacházeli dva mladíci, zapadající do nebezpečné věkové kategorie: Nicholas Ransom, pohledný sedmnácti či osmnáctiletý chlapec. Přistěhoval se odněkud z východního pobřeží a zdá se být naprosto normální, ale kdoví? Druhý je Desmond Holland, poslaný kdysi k psychiatrickému vyšetření, ale neřekl bych, že na něm mnoho našli. Vraždil pravděpodobně někdo z účastníků večírku, i když nevylučuji, že šlo o čin kohokoliv, kdo přišel zvenčí. Dům se obvykle při společenské události nezamyká, navíc má ještě vedlejší vchod a knihovna okno dozadu. Kdokoliv z naší nedopečené mládeže mohl podle mého názoru nakouknout dovnitř a vplížit se do pokoje. Znamenalo by to dost velké riziko. Souhlasilo by dítě, pozvané na večírek, hrát lapání jablek s někým, koho nezná? Mimochodem, dosud jste mi nevysvětlil, Poirote, jak jste se k případu dostal? Přivedla vás prý paní Oliverová. Tedy zase nějaký její bláznivý nápad?“

„Ne tak docela bláznivý. Je sice pravda, že spisovatelé mívají sklon k výstřednostem, které mají k pravděpodobnosti hodně daleko, ale v tomto případě ji ke mně vedla věta, kterou děvče vyslovilo.“

„Něco, co Joyce řekla?“

„Ano.“

Spence se předklonil a tázavě na Poirota pohlédl.

„Všechno se dovíte,“ dodal belgický detektiv a klidně a zhuštěně zopakoval vyprávění paní Oliverové.

„Rozumím,“ přikývl Spence a pohládl si vousy, „tedy dívčina slova. Poznámka, že viděla spáchat vraždu. Uvedla také kdy nebo jak?“

„Ne.“

„Co tuto zmínku navodilo?“

„Snad jakási úvaha o vraždách v knihách paní Oliverové. Joyce vyslovila kritiku v tom smyslu, že v jejích dílech není dost krve a mrtvol. Na to navázala pak svou větou.“

„Čili se vychloubala, aspoň takový dojem ve mně budíte.“

„Stejný pocit měla i paní Oliverová. Ano, Joyce se vychloubala.“

„Třeba vůbec nemluvila pravdu.“

„Nemusela mluvit pravdu,“ zdůraznil Poirot.

„Mládež často přednáší výstřední výroky, jen aby na sebe upoutala pozornost nebo docílila požadovaného výsledku. Na druhé straně mohlo na tom něco být. Souhlasíte s mým názorem?“

„Nevím. Děvče se chlubí, že vidělo vraždu, a za pár hodin je mrtvé. Je možno to přijmout za dostatečný, byť i trochu za vlasy přitažený doklad pravdivosti jeho slov. A v takovém případě kdosi neztrácel čas.“

„Určitě,“ přisvědčil Spence. „Kolik lidí bylo přítomných ve chvíli, kdy Joyce vyslovila své prohlášení o vraždě? Znáte přesný počet?“

„Podle odhadu paní Oliverové tak čtrnáct, patnáct, snad více. Pět nebo šest dětí a přinejmenším šest dospělých, kteří zábavu řídili. Přesnou informaci očekávám od vás.“

„To bude maličkost,“ uklidnil jej superintendent. „Číslo vám nepovím hned, ale snadno je zjistím od místních. Pokud jde o samotnou zábavu mám o účastnících dost dobrý přehled. Převládaly ženy. Otcové se při dětských večírcích příliš často nevyskytují. Jen občas se tam zastaví podívat a nebo pro své ratolesti přijdou. Přítomen byl doktor Ferguson a rovněž vikář. Jinak samé matky, tety, sociální pracovnice a dvě učitelky ze školy. Mohu vám obstarat seznam — a dětí bylo asi čtrnáct — od nejmladších desetiletých až po dospívající.“

„Dokázal byste z nich sestavit také soupis potenciálních vrahů?“

„Nu, to nebude tak snadné, je-li váš názor správný.“

„Takže nehledáte osobu sexuálně narušenou, nýbrž někoho, kdo už jednou vraždil a unikl spravedlnosti, koho ani nenapadlo, že může být odhalen, a kdo znenadání utrpěl ošklivý šok.“

„Kéž bych tušil, kdo to může být,“ povzdychl si Spence. „Nepředpokládal jsem vrahy mezi námi.“

„Potenciální vrahy lze najít všude,“ opravil jej Poirot, „spíš bych řekl hledejme nepravděpodobné vrahy, nicméně ale vrahy. Nepravděpodobné vrahy totiž hůře najdete. Není proti nim tolik důkazů a pro takového zločince musí být opravdu kruté zjištění, že existuje očitý svědek jeho počínání.“

„Zajímá mě, proč Joyce už tenkrát nic neřekla. Neuplatil ji snad někdo, aby mlčela? I když by to bylo dost riskantní.“

„Nepředpokládám, že by ji někdo uplatil,“ odvětil Poirot. „Podle líčení paní Oliverové tehdy netušila, že se stala svědkem vraždy.“

„To mi nepřipadá dost věrohodné.“

„Ale ano,“ zdůraznil Poirot. „Jsou to slova třináctiletého děcka. Vybavila si cosi z minulosti a my nevíme, jak dávne, třeba před třemi či dokonce čtyřmi roky, kdy si vůbec neuvědomila pravý význam toho, co vidí. Může se to hodit na spoustu případů, *mon cher*. Na nějakou autohavárii za podivných okolností, na šoféra, který přímo najel na chodce, zranil jej, případně zabil. Dítě si v té chvíli neuvědomilo, že šlo o záměrný čin. Když ale pak někdo něco řekl, nebo Joyce za pár let uslyšela nějakou poznámku, vzpomínka se oživila a ji mohlo napadnout: ‚Ten — nebo ta — to tenkrát provedli záměrně. Asi nešlo pouze o nešťastnou náhodu, ale o skutečnou vraždu.‘ A takových možností je celá řada. Připouštím, že některé z těch, co uvedla moje přítelkyně paní Oliverová — ta může k čemukoliv snadno předložit alespoň tucet rozličných řešení — nejsou po většině zrovna pravděpodobné, zato všechny mohou být přinejmenším přijatelné. Vezměte třeba tabletky vhozené někomu do šálku s čajem nebo postrčení někoho na nebezpečném místě. Bohužel tu nemáte útesy, což je škoda z hlediska případných teorií. Kdoví, jestli děvčeti událost nepřipomněla četba detektivky, po níž si ujasnila, že ta a ta tragédie mohla být zaviněna tou či onou osobou...!“

„Tak vy jste sem přijel čenichat v místních tragédiích?“

„Ve veřejném zájmu ovšem.“

„A ten veřejný zájem zřejmě budeme projevovat my oba — vy a já.“

„Vy mi při nejmenším můžete poskytovat informace,“ upřesnil Poirot. „Znáte zdejší lidi.“

„Udělám, co bude v mých silách,“ přislíbil Spence. „A zapojím Elspeth. Je jen málo věcí, o kterých v obci neví.“

6

Poirot od přítele odešel spokojen s dosaženým výsledkem. Dostane potřebné informace, o tom nepochyboval. V superintendentovi vzbudil zájem. A jakmile se jednou Spence pustí po stopě, nepovolí.

Jeho pověst vysokého důstojníka kriminální policie mu jistě získala přátele mezi příslušnými složkami místní policie.

A teď přesně za deset minut — Poirot se podíval na hodinky — má schůzku s paní Oliverovou před Jabloňovým domem. To pojmenování mu připadlo až nevhodně vhodné.

„Na mou věru,“ pomyslel si, „člověk se jablek nemůže zbavit.“ Není nad šťavnaté anglické jablíčko, jenže tady jsou jablka spojená s ozdobenými košťaty, se starobylými zvyky, čarodějnicí a zavražděným dítětem.

Vydal se cestou, kterou mu spisovatelka doporučila, a na minutu přesně stanul před červenou cihlovou budovou v georgiánském stylu, obehnanou úpravným živým plotem z buků, a s pěknou zahradou vyzadu.

Zvedl závoru a brankou z tepaného železa s dřevěnou tabulkou s nápisem Jabloňový dům vstoupil na pěšinu, vedoucí k domovním dveřím. Podobaly se dvířkům, z nichž na švýcarských hodinách nad ciferníkem vycházejí figurky, a stejně jako ony se teď otevřely a na schůdcích se objevila paní Oliverová.

„Jste dokonale přesný,“ pochválila ho udýchaně. „Vyhlížela jsem vás z okna.“

Poirot se otočil a branku za sebou pečlivě zavřel. Bezmála po každé, kdy se ať už při dohodnuté schůzce nebo náhodou s paní Oliverovou setkal, téměř vzápětí se objevil motiv jablek. Buďto jedno právě kousala, případně je jedla před chvílí, což prozrazovalo jádérko, spočívající na její mohutné hrudi, anebo jich nesla plný pytel. Dnes však detektiv neviděl ani stopu po nějakém jablku. Naprosto správně, pomyslel si pochvalně. Bylo by přece důkazem špatného

vkusu okusovat ohryzek na místě, kde došlo nejen k vraždě, ale doslova k tragédii. Vždyť čím jiným je náhlá smrt třináctiletého dítěte? Ani na ni nechtěl myslet, a právě proto, že na ni myslet nechtěl, chápal jasně, že se úvah o této tragické události nezabaví, dokud mu at tak či onak nesvitne ze tmy světlo a neozřejmí, co tu má hledat.

„Nevím, proč byste nemohl bydlet u Judith Butlerové,“ podivila se paní Oliverová, „místo v penziónu páté třídy.“

„Protože je výhodnější pozorovat dění z určitého odstupu,“ sdělil jí Poirot. „Není radno se do děje zaplést.“

„Nerozumím, jak se můžete nezaplést,“ namítla spisovatelka. „Se všemi se přece musíte setkat a pohovořit s nimi.“

„To zcela určitě.“

„S kým jste už promluvil?“

„Se svým přítelem superintendentem Spencem.“

„Jakýpak dnes je?“ zajímalo paní Oliverovou.

„Patříčně starší, než byl.“

„Pochopitelně. Co jiného se dalo očekávat? Slyší snad hůř, vidí hůř, je tlustší nebo zhubl?“

Poirot si odpověď rozvážil.

„Trochu zhubl. Na čtení nosí brýle a neřekl bych, že ohluchl, aspoň jsem to nepozoroval.“

„Co on si o případu myslí?“

„Postupujete příliš rychle,“ napomenul ji Poirot.

„Co vůbec vy dva hodláte podniknout?“

„Naplánoval jsem si svůj postup. Po návštěvě u starého přítele a po poradě s ním jsem ho požádal o získání informací, které já bych těžko sháněl.“

„Předpokládáte, že má mezi místními policisty kamarády, od nichž získá důvěrný materiál?“

„Nu — nevyjádřil bych se přímo takto, nicméně tímto směrem se mé úvahy ubíraly.“

„A potom?“

„Vyhledal jsem vás, madame. Musím poznat místo, kde k tragédii došlo.“

Paní Oliverová otočila hlavu a podívala se na dům.

„Nevypadá to tu jako dějiště vraždy, vidíte?“ zeptala se.

Jak neomylný instinkt ji vede! napadlo Poirota.

„Vůbec ne,“ řekl nahlas. „Až si prohlédnu scénu, zajdu s vámi k matce mrtvého dítěte a vyslechnu, co ona mi může sdělit. Přítel Spence mi na určitou dobu odpoledne sjedná schůzku s místním inspektorem. Rád bych si také pohovořil se zdejším doktorem a snad i s ředitelkou školy. V šest hodin si vypiji čaj a sním uzenku u Spence a jeho sestry a případ probereme.“

„Co ještě od Spence čekáte?“

„Chci poznat jeho sestru. Žije tu déle nežli on. Přistěhoval se k ní až po smrti jejího muže. Doufám, že o zdejších lidech ví hodně.“

„Chcete slyšet, co mi připomínáte? Samočinný počítač. Sám se programujete — říká se snad tomu tak? Celý den do sebe vkládáte údaje a pak čekáte, co z vás vyjde.“

„Máte dobré nápady,“ pochválil ji detektiv se zájmem. „Ano, ano, přebírám roli komputera. Vkládám do sebe informace —“

„A co když z vás vyjdou špatné odpovědi?“

„To není možné. Počítače jsou neomylné.“

„Mají být neomylné,“ opravila jej paní Oliverová, „ovšem podivil byste se, co se někdy může stát. Kupříkladu můj poslední účet za elektřinu. Znáám přísloví ‚Mýliti se je lidské‘, ale chyba, zaviněná člověkem, není ničím proti tomu, co dokáže udělat komputer, když se mu zlíbí. Pojd'te dál, představím vás paní Drakeové.“

Paní Drakeovou Poirot posoudil jako skutečnou osobnost. Vysoká, krásná žena trochu po čtyřicítce, zlaté vlasy lehce stříknuty stříbrem. Jasně modrýma očima i celou postavou od špiček prstů prozrazovala, jak je schopná. Každá společnost, kterou ona pořádala, byla určitě úspěšná. V salóně je na podnose očekávala káva s dvěma pocukrovanými vdolečky.

Jabloňový dům, jak detektiv pochopil, byl obdivuhodně udržovaný. Měl vzácné koberce, všechno zářilo leskem a čistotou a snadno se přehlédlo, že se v něm stěží najde nějaký vynikající zajímavý předmět. Takový ostatně by nikdo ani neočekával. Záclony a pokrývky sice barevně příjemně ladily, ale ničím nevynikaly. Stavení se mohlo okamžitě s celým zařízením draze pronajmout, aniž by se z něho napřed musely odstranit vzácné věci nebo přestavovat nábytek.

Paní Drakeová přivítala paní Oliverovou i Poirota se skoro dokonale zakrytým pocitem rozmrzelosti nad svým postavením hostitelky, při jejíž společenské události došlo k něčemu tak nespolečen-skému, jako je vražda. Poirot podezříval, že tato přední osobnost obce se trápí proto, že v určitém smyslu selhala. Co se stalo, se stát nemělo. U někoho jiného, prosím, leč při večírku jí pořádaném, jí připraveném, jí naplánovaném k něčemu podobnému dojít nemá. Tak či onak její povinností bylo toto nedopustit. A Poirot choval další podezření, že v duchu horečně hledá důvod — ne snad k vraždě, ale aby jím mohla obvinít některého ze svých pomocníků, že nějakou nedbalostí či nedostatkem odhadu si neuvědomil, co může nastat.

„Monsieur Poirote,“ oslovila paní Drakeová detektiva ušlechti-lým, zvučným hlasem, který by se dobře uplatnil v malém přednáš-kovém sále nebo v síni radnice, „jak mě těší, že jste k nám mohl za-vítat! Podle slov paní Oliverové je pro nás v této hrozné krizi vaše pomoc neocenitelná.“ Uklidněte se, madame, udělám, co bude v mých silách. Ale jak si sama bezpochyby z vlastních životních zku-šeností uvědomujete, záležitost je složitá.“

„Složitá?“ zopakovala. „Ovšem, pátrání nebude jednoduché. Připadá mi neuvěřitelné, naprosto nepochopitelné, že se něco tako-vého mohlo přihodit. Třeba už policie něco ví?“ dodala. „Inspektor Raglan má tady snad dobré jméno. Nevím, jestli by se neměl přizvat Scotland Yard. Všeobecně se soudí, že smrt té nešťastné holčičky má nějakou místní souvislost. Nemusím vám vysvětlovat, pane Poirote — koneckonců čtete noviny stejně jako já —, že v okolí už došlo k několika velice žalostným úmrtím dětí. Stávají se čím dál častěji. Zřejmě u lidí stoupá duševní labilita a navíc musím přiznat, že matky a rodiny se většinou o děti nestarají tak pečlivě, jako dříve. Školáci se večer vracejí domů sami po tmě a stejně bez doprovodu jdou ráno za šera do školy. A přes všechno varování je mládež bohužel velice hloupá a přijímá nabídku svezení v elegantním autě. S tím asi nelze nic dělat.“

„Ovšem u vás jde o událost zcela jiné povahy, madame.“

„Ach, to vím — vím. Proto jsem použila výrazu ‚neuvěřitelné‘. Dosud nemohu uvěřit, co se stalo,“ povzdechla si paní Drakeová. „Na všechno jsem dohlížela, všechno připravila. Večírek probíhal

dobře, podle plánu. Nemohu nic pochopit. Sama si myslím, že tu zapůsobil zevní živel, jak tomu říkám. Někdo vešel do domu — což za daných okolností nebylo těžké —, někdo duševně velice nevyrovnaný. Soudím, že kdosi z toho druhu lidí, které v dnešní době propouštějí z ústavů jedině proto, že pro ně uvnitř není místo. Je totiž stále potřeba přijímat nové pacienty. Postižený se podíval oknem, uviděl probíhat dětskou zábavu a ten ubožák — pokud lze mít soucit s těmito lidmi a přiznávám, že mně se to daří někdy S jen velmi těžko — děvčátko odlákal stranou a zabil je. Je nepochopitelné, že se něco takového může stát, ale stalo se to.“

„Snad abyste mi ukázala kde.“

„Samozřejmě. Ještě trochu kávy?“

„Díky, už ne.“

Paní Drakeová vstala. „Policie se zřejmě domnívá, že k tragédii došlo při ohnivém draku. Tato zábava se konala v jídelně.“

Prošla halou, otevřela dveře a skoro gestem majitelky vznešeného domu, která prokazuje čest účastníkům autobusového zájezdu, ukázala na velký jídelní stůl a těžké sametové záclony.

„Byla tu pochopitelně tma, hořel pouze likér v míse. A teď —“ opět přes halu je odvedla ke dveřím do malé místnosti s lenoškami, s policemi na knihy a s tisky se sportovními výjevy na zdích.

„Knihovna,“ oznámila a lehce se otřásla. „Kbelík stál zde. Přirozeně na plachtě z umělé hmoty.“

Paní Oliverová s nimi do pokoje nevstoupila. Zůstala před dveřmi v hale.

„Nedokážu vejít,“ vysvětlila Poirotovi. „Pořád si to představuji —“

„V současné době už tam není nic vidět,“ podotkla paní Drakeová. „Pouze vám ukazuji, kde k tragédii došlo, jak jste si přál.“

„Musela tu být voda,“ prohodil Poirot. „Hodně vody.“

„Kbelík byl přece plný,“ připomněla paní domu a podívala se na detektiva, jako by podle jejího názoru nebyl duchem přítomen.

„Myslel jsem na té plachtě. Když vrah strčil dítěti hlavu pod vodu, určitě jí hodně přeteklo.“

„Ach ano. I při samotném chňapání po jablkách bylo potřeba vodu v kbelíku několikrát dolít.“

„Tedy pachatel se asi také namočil, vidíte?“

„Snad ano — zřejmě.“

„Nikdo si toho nevšiml?“

„Ne — ne. Inspektor se na to rovněž ptal. Rozumějte — ke konci večera už byl skoro každý mokrý nebo zamoučený a rozcuchaný, takže v tomhle směru nevedou žádné užitečné stopy. Tak aspoň zní názor policie.“

„Ovšem,“ přikývl Poirot. „Jediné vodítko je tedy děvče samo. Doufám, že mi o něm řeknete všechno, co víte.“

„O Joyce?“

Svým požadavkem paní Drakeovou trochu zmátl, jako by už dívka do té míry ustoupila do pozadí, že zmínka o ní ženu upřímně překvapila.

„Oběť zůstává vždycky důležitá,“ poučil ji Poirot. „Oběť totiž velmi často bývá příčinou zločinu.“

„Nu — nejspíš ano, chápu, kam míříte,“ přisvědčila paní Drakeová, ačkoliv zřejmě nic nechápala. „Nevrátíme se do salónu?“

„A tam mi budete vyprávět o Joyce.“

Znovu se v pokoji usadili a paní Drakeová znejistěla.

„Opravdu nevím, co chcete ode mne slyšet, monsieur Poirote,“ řekla. „Všechny informace můžete přece získat od policie nebo od Joyciny matky. Ubožáčka, bezpochyby bude vyprávění pro ni bolestné, nicméně —“

„Já však nechci slyšet matčino hodnocení mrtvé dcery. Jde mi o jasný, nezkreslený pohled znalce lidských povah. Soudím, madame, že vy sama jste tady hodně působila ve společenské i dobročinné oblasti. Jistě by nikdo nedokázal obratněji shrnout povahu a duševní rozpoložení známé osoby.“

„No — je to trochu obtížné. Víte, děti tohoto věku — bylo jí myslím třináct, dvanáct nebo třináct — jsou si v určitých letech velice podobné.“

„To snad ne!“ namítl Poirot. „Velmi se liší v charakteru i temperamentu. Měla jste ji ráda?“

Otázka jasně přivedla paní Drakeovou do rozpaků.

„Samozřejmě. Já — já ji měla ráda. Nu — miluji přece všechny děti. Jako většina lidí.“

„V tom s vámi nesouhlasím. Leckteré dítě je nezajímavé.“

„Máte pravdu. Dnes nejsou dobře vedeny. Bývají ponechávány škoře a pak si dělají, co chtějí. Samy si volí — přátele a — hm — vždyť víte, pane Poirote.“

„Byla Joyce milé děvče nebo ne?“ nedal se odbýt Poirot.

Žena se na detektiva podívala a postřehla výtku.

„Uvědomte si, pane Poirote, že to ubohé dítě je mrtvé.“

„Je jedno, jestli mrtvé či živé. Být Joyce milá, nemusel ji třeba nikdo chtít odstranit. U protivné holky mohl někdo dostat chuť ji zabít — a udělal to.“

„Nu — já soudím, že tady nejde o roztomilost dítěte, nemyslíte také?“

„Může hrát určitou roli. Vyrozuměl jsem, že se prohlašovala za svědka spáchaného zločinu.“

„Ach, tohle máte na mysli?“ prohodila paní Drakeová opovržlivě.

„Vy jste její tvrzení nebrala vážně?“

„Ovšemže ne. Takový nesmysl!“

„Proč to tedy říkala?“

„Asi všechny vzrušovala přítomnost paní Oliverové. Nesmíte zapomínat, že jste hrozně slavná, má milá,“ oslovila spisovatelku. Přídavné jméno ‚milá‘ připojila bez patřičného nadšení. „Nebýt vás, jistě se na toto téma nehovořilo. Vyprovokovalo ji setkání se známou autorkou.“

„Joyce tedy tvrdila, že viděla spáchat vraždu,“ pokračoval detektiv zamyšleně.

„Ano, něco takového řekla. Nevnímala jsem dobře.“

„Nicméně si pamatujete, o čem mluvila?“

„Jistě, ale já jí nevěřila. Její sestra ji také ihned okřikla — a docela správně.“

„Což Joyce rozladilo, vidíte?“

„Ovšem. Své tvrzení zdůrazňovala dál.“

„V podstatě se jím vychloubala?“

„Stavíte-li otázku takto, tedy ano.“

„Možná říkala pravdu.“

„Nesmysl! Ani v nejmenším tomu nevěřím,“ zdůraznila paní Drakeová. „Podobné hlouposti prohlašovala často.“

„Byla snad hloupá?“

„Ráda se předváděla. Vždycky ona viděla víc a udělala víc než ostatní děvčata.“

„Tedy žádná příjemná povaha.“

„Skutečně ne,“ přisvědčila paní domu. „Patřila k typu, který byste nejraději stále okřikoval.“

„Co jí říkaly ostatní přítomné děti? Zapůsobila na ně?“

„Posmívaly se jí, čímž ji naopak jen dráždily.“

„Rád jsem poznal vaše jasné stanovisko, madame,“ pravil Poirot a vstal. „Sbohem — a upřímné díky, že jste mi dovolila prohlédnout si dějiště té nešťastné události.“ Zdvořile se sklonil nad její rukou. „Doufám, že jsem vám onen nepříjemný zážitek příliš silně nepřipomněl.“

„Podobná vzpomínka je vždycky žalostná,“ přikývla žena. „Tolik jsem se těšila, že naše zábava dopadne dobře. A všechno opravdu probíhalo v pořádku, každý se zřejmě pěkně bavil, až do toho strašného konce. Jediné, co lze udělat, je snažit se zapomenout. Je velká smůla, že Joyce pronesla svou poznámku o vraždě.“

„Došlo vůbec k nějaké ve Woodleigh Common?“

„Nevzpomínám si,“ odvětila pevně.

„Což ve věku vzrůstající kriminality, v němž žijeme, považuji za značně neobvyklé, nemyslíte?“

„Nu, došlo k různým nešťastným příhodám. Řidič nákladáku zajel svého přítele, asi patnáct mil odtud našli ve šterkovém lomu zahrabané děvče, ale to se přihodilo už před několika lety. Oba případy byly nemorální a nezajímavé. Zřejmě následek alkoholu.“

„Tedy zločiny, jejichž svědkem se dvanácti třináctiletá žabka nemohla stát.“

„S největší pravděpodobností ne, řekla bych. Ujišťuji vás, monsieur Poirote, že Joyce ono prohlášení vyslovila jediné, aby upoutala své přátele, případně vzbudila zájem slavné osoby.“ Slova doprovázela dosti chladným pohledem, vrženým na paní Oliverovou.

„Čili já jsem asi všechno zavinila svou přítomností na večíрку,“ podotkla spisovatelka.

„Ovšemže ne, má drahá. Pochopitelně takhle jsem to nemyslela.“

Při odchodu z domu s paní Oliverovou po svém boku si Poirot vzdychl.

„Naprosto nevhodné místo pro vraždu,“ vyjádřil se, zatímco kráčeli pěšinou k brance. „Postrádá atmosféru, nevyvolává strašidelný dojem, neláká k vraždě, ačkoliv se nemohu zbavit pocitu, že někdo časem dostane chuť zavraždit paní Drakeovou.“

„Chápu, kam míříte. Rowena někdy dovede jít silně na nervy. Je hrozně samolibá a domýšlivá.“

„Co dělá její manžel?“

„Je vdova. Muž jí zemřel asi tak před rokem nebo dvěmi. Po obrně, byl léta mrzák. Myslím, že původně byl bankéř. Rád sportoval a závodil a nedovedl se smířit s pomyslením, že jako invalida se všeho toho musí vzdát.“

„Pochopitelně,“ přisvědčil Poirot a znovu stočil řeč na dívku Joyce. „Povězte mi — bral někdo z posluchačů vážně ujišťování děvčátka o vraždě? „Nevím. Divila bych se.“

„Třeba ostatní děti?“

„Vždyť já také o nich mluvím. Ne, nezdá se, že by Joyciným slovům věřily. Podle jejich názoru si vymýšlela.“

„I vy jste si to myslela?“

„Nu — ano,“ připustila paní Oliverová a dodala: „Paní Drakeové by ovšem nejlépe vyhovovalo, kdyby se událost za vraždu nepovažovala. Tak daleko snad ale nemůže jít.“

„Chápu, že celá ta záležitost je jí trapná.“

„V jistém smyslu určitě,“ připustila spisovatelka, „nicméně teď už o nehodě docela ochotně hovoří. Soudím, že by jí vadilo, kdyby musela všechno držet stále pod pokličkou.“

„Máte ji ráda? Případá vám hodná?“

„Kladete mi velice těžké otázky. Přivádíte mne jimi do rozpaků,“ odvětila. „Zdá se mi, že vás zajímá pouze to, jestli jsou lidé hodní nebo ne. Rowena Drakeová je panovačný typ. Chce vládnout nejen svým bližním, nýbrž i věcem. Více méně řídí i celou zdejší obec, a uznávám, že dobře. Jde o to, líbí-li se vám panovačné ženy. Mně zrovna ne —“

„Jdeme teď k Joycině matce. Co o té soudíte?“

„Je docela příjemná, snad trochu hloupá. Je mi jí líto. Je hrozné, když vám někdo zavraždí dceru. A ještě ke všemu se tady každý domnívá, že šlo o sexuální vraždu.“

„Nenašli ale důkaz o pokus znásilnění, aspoň pokud jsem vyrozuměl.“

„Nikoliv, ovšem veřejnost si s chutí domýšlí. Případ je pak mnohem vzrušující. Vždyť znáte lidi.“

„Někdy si to myslíme, neznáme je však vůbec.“

„Neměla vás k paní Reynoldsové zavést raději má přítelkyně Judith Butlerová? Jsou si velmi blízké, kdežto já o paní Reynoldsové mnoho nevím.“

„Budeme postupovat podle plánu.“

„Program komputera pokračuje,“ zabručela paní Oliverová odbojně.

7

Paní Reynoldsová představovala naprostý opak paní Drakeové. Neprojevovала svou nadřazenost a vlastně ani žádnou nepociťovala. Na sobě měla tradiční čern, v dlani svírala mokrý kapesníček a jasně byla připravená kdykoliv se rozplynout v slzách.

„Jste opravdu velmi hodná, že přivádíte svého přítele,“ řekla Ariadně Oliverové. Poirotovi podala vlhkou ruku a pochybovačně si ho prohlédla. „A pokud by dokázal jakkoliv pomoci, byla bych mu vskutku nesmírně vděčná, ačkoliv nevím, co by se vůbec dalo ještě dělat. Nic mi ji nevrátí, chudáčka. Je to hrozné pomyšlení. Jak může někdo záměrně zabít dítě v tomhle věku! Kdyby byla aspoň vykřikla — avšak myslím, že jí rovnou vrazil hlavu pod vodu a přidržel ji tam. Tu představu prostě nesnesu, opravdu ji nesnesu.“

„Věřte, madame, nechci vás rozrušovat. Prosím, nevzpomínejte už na to. Rád bych vám jen položil několik otázek, které by mi — usnadnily najít vraha vaší dcerušky. Vy sama nikoho nepodezříváte?“

„Jak bych mohla někoho podezřívát? Nenapadlo by mě, ze by to někdo dokázal spáchat, totiž někdo z místních lidí. Žijeme v tak pěkném městečku, mezi hodnými sousedy.“

Podle mne ji zabil nějaký padouch, který vlezl dovnitř některým oknem. Třeba byl pod vlivem drogy nebo kdoví čeho. Viděl světla, zábavu a vetřel se dovnitř.“

„Jste přesvědčená, že útočník byl muž?“

„Samozřejmě!“ prohlásila paní Reynoldsová pohoršené. „Tím jsem si jistá. Něco podobného by přece žena nedokázala!“

„Žena může mít také dost síly.“

„Ano, vím kam míříte. Máte na mysli dnešní atletky, ale ta by takový zločin nespáchala, určitě ne. Joyce byla ještě dítě — teprve třináct let.“

„Nehodlám vás dlouho rozčilovat, madame, nebo klást vám nepříjemné otázky. To už — pokud vím — policie dělá jinde a já nemám v úmyslu zneklidňovat vás probíráním žalostných faktů. Jde mi jen o poznámku vaší dcery při večírku. Vy jste myslím přítomná nebyla, vidíte?“

„Nikoliv. Necítila jsem se poslední dobou ve své kůži a dětské zábavy dovedou být velmi únavné. Děti jsem tam dovezla a potom jsem zase pro ně přijela. Účastnily se všechny tři mé děti, jak víte. Šestnáctiletá Ann je nejstarší a Leopoldovi je skoro jedenáct. Jaká Joycina poznámka vás zajímá?“

„Paní Oliverová, která na večírku byla, vám slova vaší dcery přesně zopakuje. Řekla myslím, že jednou viděla vraždu.“

„Joyce? Ach, něco takového nemohla tvrdit. Jakou vraždu by asi viděla?“

„Každému to připadá nepravděpodobné,“ připustil Poirot. „Mě jen zajímalo, co si myslíte vy. Mluvila s vámi někdy o něčem podobném?“

„O tom, že viděla vraždu? Joyce?“

„Nutno vzít v úvahu, že výraz ‚vražda‘ mohl být v Joycině věku použit ve smyslu ne zcela přesném. Viděla třeba, jak někoho přejelo auto, nebo jak se praly děti a jedno druhé strčilo do potoka nebo shodilo z mostu. Nešlo snad ani o nic závažného, i když s neblahým následkem.“

„Nevzpomínám si, že by se tu stalo něco, s čím Joyce mohla přijít do styku, a mně rozhodně nic neprozradila. Nejspíš pouze žertovala.“

Mluvila velmi přesvědčivě,“ vložila se do hovoru paní Oliverová. „Stále opakovala, že říká pravdu a že vraždu viděla.“

„Věřil jí někdo?“ zeptala se paní Reynoldsová.

„Nevím,“ odvětil Poirot.

„Nemyslím,“ upřesnila spisovatelka, „nebo snad ji nechtěli — hm — povzbudit tvrzením, že jejím slovům uvěřili.“

„Spíš byli ochotni se jí vysmívat a prohlašovali, že si všechno vymyslela,“ vyjádřil se Poirot méně laskavě než paní Oliverová.

„Což od nich hezké nebylo. Jako by Joyce o takových věcech lhala.“ Paní Reynoldsová zrudla a zatvářila se pohoršeně.

„Rozumím. Nepřipadá vám to možné. Za pravděpodobnější byste považovala, že se dopustila omylu, vidíte?“ nabídl řešení Poirot. „Třeba viděla cosi, snad nějakou nehodu, kterou chápala jako vraždu.“

„V tom případě by se o ní zmínila mně, nemyslíte?“ řekla matka dosud uraženě.

„Dalo by se předpokládat,“ přikývl detektiv. „Nikdy v minulosti nic podobného neuvedla? Mohla jste zapomenout, obzvlášť pokud nešlo o nic důležitého.“

„Kdy myslíte?“

„To právě nevíme. Čas je jeden z problémů. Před třemi týdny či třemi roky: Vyjádřila se, že tehdy byla docela malá. Nepřihodila se tady v jejím útlém dětství nějaká senzace? Nevzpomínáte si?“

„Ani ne. Totiž leccos slyšíte nebo o něčem čtete v novinách. O přepadení mladé ženy, o milostné aféře a tak podobně, ale nepamatujete se, že by Joyce tyhle věci zajímaly.“

„Pokud však Joyce tvrdila, že vraždu viděla, věřila tomu podle vás?“

„Neříkala by nic, čemu by nevěřila. Nejspíš něco popletla dohromady.“

„To vypadá věrohodně,“ souhlasil Poirot. „Jestlipak bych si mohl promluvit s vašimi dalšími dvěma dětmi, které se rovněž zabavily účastnily?“

„Beze všeho, ačkoliv nevím, co od nich očekáváte. Ann nahoře dělá domácí přípravu ke zkoušce, chce dostat výbornou, a Leopold si skládá na zahradě model letadla.“

Leopold byl vážný chlapec s baculatým obličejem, zcela zabraný do sestavování součástí. Trvalo chvíli, než se dokázal soustředit na kladené otázky.

„Účastnil ses večírku, vid', Leopolde? Slyšel jsi, co tvá sestra říkala? Můžeš její slova opakovat?“

„Ach, vy myslíte, co říkala o vraždě?“ Vypadal otrávený.

„Ano, právě to mě zajímá. Prohlásila, že kdysi viděla vraždu. Mohla skutečně něco takového zahlédnout?“

„Samozřejmě že ne,“ odvětil chlapec. „Čí vraždu by proboha viděla! Joyce byla prostě taková.“

„Co tím chceš naznačit, že byla taková?“

„Předváděla se,“ odpověděl Leopold, zatímco navíjel kus drátu a zhluboka dýchal nosem ve snaze soustředit se na práci. „Byla strašlivě hloupá holka,“ dodal. „Abyste rozuměl — dokázala říct cokoli, jen aby upoutala pozornost.“

„Podle tvého názoru si tedy celou záležitost vymyslela?“ Leopold přesunul svůj pohled na paní Oliverovou. „Předpokládám, že chtěla trochu zapůsobit na vás,“ sdělil spisovatelce. „Píšete přece detektivky, vid'te? Vsadím se, že chtěla ve vás vzbudit větší pozornost než ostatní děti.“

„I to by jí dost odpovídalo, vid'?“ zeptal se Poirot. „Joyce dokázala tvrdit cokoli,“ mávl rukou chlapec, „i když jí nikdo nevěřil.“

„Dával jsi pozor? Opravdu jí nikdo nevěřil?“

„No — slyšel jsem, co říká, ale ne že bych poslouchal. Beatrice se jí vysmála a Cathie taky. Řekly něco jako že si vymýšlí.“

Zdálo se, že z Leopolda víc nedostanou, proto odešli nahoru za Ann. Skláněla se nad stolem, posetým různými učebnicemi, a vypadala starší než šestnáct let.

„Ano, účastnila jsem se večírku,“ odpověděla na otázku.

„Zaslechla jsi sestřinu poznámku o tom, že viděla spáchat vraždu?“

„Jistě, slyšela jsem ji, ovšem její řeči nebral nikdo vážně.“

„Nevěřila jsi jí tedy?“

„Ovšemže ne. Tady léta nedošlo k vraždě. Kdoví, jestli tu vůbec opravdu někdo vraždil.“

„Proč tedy myslíš, že to řekla?“

„Ráda se dělala důležitá — a často. Kdysi vyprávěla skvělou historku o své cestě do Indie. Byl tam strýc a ona předstírala, že jej doprovázela. Dokonce spousta děvčat ve škole jí sedla na lep.“

„Tak ty si nevzpomínáš na nějaký případ, který by aspoň připomínal vraždu, a odehrál se během uplynulých tří nebo čtyř roků?“

„Ne — krom těch, o nichž obyčejně čtete v novinách, a ty se ani ve Woodleigh Common neudaly. Myslím, že se většinou staly v Medchesteru.“

„Koho podezříváš z vraždy své sestry, Ann? Určitě znáš většinu jejích přátel, znala bys tedy i lidi, kteří ji rádi neměli.“

„Nedovedu si představit, že by ji někdo chtěl zabít — leda blázen. Jinak nikdo.“

„Nevíš o nikom, kdo se s ní — hádal, nebo ji nesnášel?“

„Myslíte, jestli měla nepřátele? To je přece nesmysl. Lidé opravdové nepřátele nemají. Nejvýš jeden o druhého nestojí.“

Když Poirot s paní Oliverovou odcházeli z pokoje, Ann prohodila:

„Nechci mrtvou Joyce pomlouvat, nebylo by to hezké, ale nepoznali jste většího lháře. Mrzí mě, že takhle hovořím o své sestře, ovšem je to naprostá pravda.“

„Postupujeme kupředu?“ zeptala se paní Oliverová při odchodu z domu.

„Ani v nejmenším,“ odpověděl Hercule Poirot, „což považuji za zajímavé,“ dodal zamyšleně.

Podívala se na něj s výrazem nesouhlasu.

8

V šest hodin si Hercule Poirot ve vilce zvané Sosnový vrch vložil do úst sousto klobásy a zapil je lokem čaje. Silný nápoj mu připadal mimořádně nechutný, zato dokonale propečená klobása byla výborná. Uznale pohlédl přes stůl na paní McKayovou, trůnící nad velkou hnědou čajovou konvicí.

Elsbeth McKayová se v žádném ohledu nepodobala svému bratrovovi, superintendentu Spenceovi. On byl zaoblený, ona hranatá. Její špičatý, hubený obličej prozrazoval, že dovede bystře posoudit svět, a ačkoliv tenká jako nit, nemohla popřít podobu s bratrem. Stejně

měli hlavně oči a důraznou bradu. Poirot si uvědomil, že pokud jde o úsudek a inteligenci, může na oba spolehnout, i když se budou vyjadřovat odlišně. Superintendent Spence svůj názor vysloví po patřičném přemýšlení a rozvažování zvolna a opatrně. Paní McKayová s ním vybafne rázně a prudce, jako se kočka vrhá na myš.

„Hodně záleží na charakteru dítěte“, pravil Poirot. „Zajímá mě, jaká Joyce Reynoldsová byla.“ Tázavě se podíval na Spence.

„Mne se neptejte. Nežiju tady dost dlouho. Spíš Elspeth bude něco vědět.“

Se zvědavě vytaženým obočím se Poirot podíval přes stůl.

„Řekla bych, že byla vyslovený malý lhář“, zněla podle zvyku paní McKayové pohotová odpověď.

„Nikoliv děvče, jehož výrokům můžete věřit a spoléhat na ně?“

„To opravdu ne.“ Elspeth důrazně zavrtěla hlavou.

„Dokázala vyprávět smyšlenky — a uměla je vyprávět dobře. Já jí ovšem nikdy na ně neskočila.“

„A říkala je se záměrem vychloubat se?“

„Přesně tak. Slyšel jste o jejím líčení dovolené v Indii. Leckdo jí uvěřil. Rodina byla někde v cizině — nevím jestli otec s matkou nebo strýc s tetou — a Joyce se z prázdnin vrátila plná dojmů, které tam za údajného pobytu s nimi prý prožila. Její historky se poslouchaly opravdu dobře. O lovu tygrů s maharádžou a o slonech — a spousta lidí z jejího okolí jí věřilo. Já ale poznala hned, že to, co líčí, se ani nemohlo stát. Zpočátku mě napadlo, že jen zveličuje, jenže každá příhoda vyzněla při příštím vyprávění ještě barvitěji. Bylo v ní víc třeba tygrů, nebo víc slonů, než vůbec mohlo odpovídat pravdě. Já už dávno poznala, jaké neuvěřitelné pohádky dovede spřádat.“

„A vždycky jen k upoutání pozornosti?“

„Proč jinak? Jí šlo jediné o vyvolání zájmu.“

„Jestliže dítě vypráví přehnané povídačky o cestě, kterou nikdy nepodniklo, nemůžeš tvrdit, že říká jenom lži.“ napomenul sestru superintendent.

„Nemuselo by to být“, přikývla Elspeth, „ale mně připadá pravděpodobnější, že každý její neuvěřitelný příběh byl vymyšlený.“

„Ty tedy soudíš, že Joyce Reynoldsová lhala i ve svém výroku o vraždě, a nevěřila bys mu?“

„To právě mám na mysli,“ potvrdila paní McKayová.

„Můžeš se mýlit,“ pokračoval její bratr.

„Ovšem. Každý se může mýlit. Třebas tu máme obdobu známé příhody o chlapci, který každou chvíli křičel: ‚Pomoc — vlk!‘, a když ho jednou vlk skutečně napadl, nikdo jej nebral vážně a zvíře hoča roztrhalo.“

„Tvůj názor tedy zní —“ vybídl Spence sestru.

„Dál považuji za pravděpodobnější, že nemluvila pravdu. Ale chci být spravedlivá, tak беру v úvahu, že mohla něco vidět. Ne snad tolik, čím se vychloubala, nicméně snad nějaký náznak.“

„A tím sama sebe zabila,“ dodal Spence. „Na to nesmíš zapomínat, Elspeth. Sama sebe zabila.“

„Máš zcela pravdu. Proto také připouštím, že jsem jí křivdila. Pokud ano, omlouvám se. Zeptej se však kohokoliv z jejích známých, potvrdí ti, že lži prohlašovala jako samozřejmosti. Měj v patrnosti, že se účastnila večírku a byla rozčilená. Chtěla upoutat pozornost.“

„A doopravdy jí nikdo nevěřil,“ prohodil Poirot.

Elspeth pochybovačně zavrtěla hlavou.

„Či vraždu mohla vidět?“ dorážel Poirot.

„Ničí,“ odvětila paní McKayová rázně.

„Přece tu někdo během uplynulých dvou tří let zemřel?“

„Přirozeně,“ souhlasil Spence, „ovšem šlo jen o normální úmrtí starých lidí nebo nemocných — prostě očekávané případy —, nebo o nějakého přejetého motocyklistu —“

„Nikdo tedy nezemřel nečekaně či neobvyklou smrtí?“

„No —“ Elspeth zaváhala, „totiž —“

Spence jí vzal slovo.

„Poznamenal jsem si pár jmen.“ Přistrčil Poirotovi papírek.

„Ušetří vám to trochu práce, nemusíte se po okolí vyptávat.“

„Předpokládané oběti?“

„Tak je těžko můžete nazvat. Řekněme na hranici možnosti.“

Poirot četl nahlas:

„Paní Llewellyn-Smytheová. Charlotta Benfieldová. Leslie Ferrier. Janet Whiteová —“ Odmlčel se, pohlédl přes stůl a opakoval první jméno. Paní Llewellyn-Smytheová.

„S tou něco bylo,“ prohodila paní McKayová. „Měla pomocnici v domácnosti. Jednou v noci odešla.“

„Paní Llewellyn-Smytheová odešla?“

„Ne, ne. Ta pomocnice. Mohla své paní něco snadno přimíchat do léku. A shrábla veškeré peníze. Nebo si to v té době myslela.“

Poirot se podíval na Spence s prosbou o vysvětlení.

„A víckrát o ní nikdo neslyšel,“ pokračovala paní McKayová.

„Ty cizí pomocnice v domácnosti jsou všechny stejné. Žila se starou paní a týden, nanejvýš dva po její smrti jednoduše zmizela.“

„Asi s nějakým mužským,“ připojil Spence.

„Pokud ano, tak o něm nikdo nevěděl,“ odsekla Elspeth. „A tady se obvykle o všem moc mluví. Každý tu ví, kdo s kým chodí.“

„Podezíral někdo, že se smrtí paní Llewellyn-Smytheové není vše v pořádku?“ zeptal se Poirot.

„Ne. Měla srdeční obtíže. Pravidelně ji navštěvoval doktor.“

„Uvedl jste ji na první místo svého seznamu případných obětí. Proč, příteli?“

„Byla bohatá, velmi bohatá a její smrt nelze považovat za nečekanou, ale za náhlou. Přiznám rovnou, že doktora Fergusona překvapila, aspoň trochu. Zřejmě čekal, že bude žít déle. I lékaři se však dožívají podobných překvapení. Paní Llewellyn-Smytheová nepatřila k lidem, kteří poslouchají svého ošetřujícího lékaře. Měla nařízeno nepřemáhat se, ale dělala pouze to, co chtěla. Především byla vášnivá zahradnice a taková práce nemocnému srdci nesvědčí.“

Elsbeth McKayová se znovu ujala vyprávění.

„Přistěhovala se sem, když se jí zhoršil zdravotní stav. Do té doby žila v cizině. Chtěla mít na dosah svého synovce a neteř, pana a paní Drakeovy, a tak si zakoupila Dům nad lomem, velké, viktoriánské stavení, k němuž patřil i neužívaný lom, který ji lákal nabízenými možnostmi. Utratila tisíce liber, aby jej přebudovala na terasovitou zahradu či jak se tomu říká. Odněkud — snad z Wisley — si najala zahradního architekta a věřte, vzniklo dílo, které stojí za povšimnutí.“

„Půjdu se tam podívat,“ podotkl Poirot. „Kdoví — třeba mi dá inspiraci.“

„Být na vašem místě, skutečně bych šla.“

„Říkáte, že byla hodně bohatá?“

„Vdova po velkém loďaři. Měla balíky peněz.“

„Její smrt nepřišla nečekaně, poněvadž trpěla srdečními obtížemi, spíše znenadání,“ upřesnil Spence. „Nikdo nepochyboval, že konec vyvolaly normální příčiny. Selhání srdce či jak to doktoři nazývají latinsky. Koronární cosi.“

„Vůbec se neuvažovalo o soudním vyšetřování?“

Spence zavrtěl hlavou.

„K obdobným případům už došlo,“ přikývl Poirot. „Řekněte starší ženě, že má být opatrná, neběhat nahoru a dolů po schodech, nepracovat příliš na zahradě! Má-li dost energie, je vášnivá zahradnice a celý život většinou dělala, co se jí zlíbilo, nebere tyto rady s patřičnou vážností.“

„Naprostá pravda. Paní Llewellyn-Smytheová — nebo spíš její zahradní architekt — udělali z lomu skvostnou záležitost. Oba v něm pracovali tři nebo čtyři roky. Se zájezdem Národního fondu viděla myslím v Irsku jednu zahradu a s touto představou v mysli celý lom přebudovali. Ano, musíte ho vidět, abyste uvěřil.“

„Jde tedy o přirozenou smrt,“ zdůraznil Poirot, „zjištěnou místním doktorem — tímtéž, který tu léčí dodnes, a za nímž za chvíli půjdu?“

„Doktorem Fergusonem — ano. Je mu asi šedesát let, své práci rozumí a získal si velkou oblibu.“

„A přesto uvažujete o možnosti vraždy? Z jakých jiných důvodů, než které jste mi uvedli?“

„Vezměte třeba tu pomocnici v domácnosti,“ připomněla Elspeth.

„Proč?“

„Určitě padělala závěť. Kdo by ji byl padělal, ne-li ona?“

„Zřejmě asi ještě nevím všechno,“ prohodil Poirot. „Co je s paděláním poslední vůle?“

„Když se prověřovala — nebo jak se tomu říká — pravost závěti staré paní, došlo k určitému zmatku.“

„Šlo o novou listinu?“

„Pouze o kodi — kodiciel. Jmenuje se to tak?“ Elspeth se tázavě podívala na Poirota, který přikývl.

„Sepsala už předtím několik závětí,“ vysvětlil Spence. „Všechny v podstatě stejné. Dary dobročinným spolkům, odkazy starým služebníkům, ale celý ostatní majetek zanechávala synovci a jeho ženě, svým nejbližším příbuzným.“

„A onen konkrétní kodícil — dovětek?“

„Jím nechávala všechno pomocnici v domácnosti,“ dokončila Elspeth, „za její oddanou péči a lásku“. Něco v tom duchu.“

„Povězte mi víc o tom děvčeti.“

„Pocházela z nějakého státu s dlouhým jménem ze Střední Evropy.“

„Jak dlouho u staré paní sloužila?“

„Přesně rok.“

„Paní Llewellyn-Smytheovou jste označila přídavným jménem ‚stará‘. Kolik jí bylo let?“

„Dost přes šedesát. Šedesát pět, šest, jak odhaduji.“

„To není zrovna vysoké stáří,“ odvětil Poirot procítěně.

„Přesto udělala několik posledních vůlí,“ pokračovala Elspeth. „Jak vám Bert řekl, v podstatě skoro stejné. Věnovala peníze na několik dobročinných účelů, obdarované pak měnila a také starým sluhům přepisovala částky. Podstatu majetku však vždy měl dostat synovec s manželkou a snad ještě nějaká stará sestřenice, která však v době smrti paní Llewellyn-Smytheové už byla sama mrtvá. Zahradní domek nechala zahradnímu architektovi k libovolně dlouhému užívání spolu s určitým příjmem, z něhož měl terasovitou zahradu udržovat a zároveň ji zpřístupnit veřejnosti.“

„Předpokládám ze strany příbuzných námitku, že se teta dostala pod nepříznivý vliv třetí osoby a nebyla dostatečně při smyslech.“

„Málem k tomu došlo,“ pravil Spence, „avšak právní zástupci zesnulé se ostře zaměřili na otázku padělku, který zřejmě nevypadal příliš přesvědčivě. Ihned jim byl nápadný.“

„Objevily se okolnosti, nasvědčující, že pomocnice v domácnosti mohla dovětek docela snadno zfalšovat,“ doplnila Elspeth. „Psala totiž spoustu dopisů za paní Llewellyn-Smytheovou, poněvadž stará dáma podle všeho nechtěla, aby se jejím přátelům a známým posílaly strojem psané listy. Pokud nešlo o obchodní korespondenci, říkávala: ‚Napište psaní rukou a snažte se, aby se písmo co možná nejvíce po-

dobalo mému. A připojte můj podpis.' Tento příkaz jednou zaslechla uklízečka, paní Mindenová. Děvče si asi navyklo napodobit rukopis své zaměstnatelky, až si náhle uvědomilo, že by toho mohlo využít ve svůj prospěch. Skutečně to také provedlo, ovšem bystří advokáti podvod prokoukli.“

„Právníci paní Llewellyn-Smytheové?“

„Ano. Fullerton, Harrison a Leadbetter. Velice spolehlivá kancelář v Medchesteru. Projednávali za ni všechny její právní záležitosti. Dovětek závěti předali odborníkům, kdekoho vyslechli, i to děvče, které chytilo vítr a jednoho dne se vypařilo. Dokonce si odneslo jen polovinu svých věcí. Nepočkalo, až proti němu zavedou řízení. Není těžké prchnout ze země, pokud se rozhodnete včas. Bez pasu si třeba můžete vyjet na den na kontinent, a máte-li na druhém břehu Kanálu někoho, kdo vám trochu připraví půdu, jste v bezpečí dříve, než je vydán zatykač. Dívka se pravděpodobně vrátila do své vlasti nebo si změnila jméno a odjela k přátelům.“

„Každý ale myslel, že paní Llewellyn-Smytheová zemřela přirozenou smrtí,“ připomněl Poirot.

„Netvrdím, že o tom někdo pochyboval. Nepřirozená smrt přicházela v úvahu pouze jako možnost, neboť k podobným případům, kdy lékař nepojal podezření, leckdy došlo. Řekněme, že malá Joyce něco zaslechla, a dověděla se, že když pomocnice v domácnosti paní Llewellyn-Smytheové podala lék, stará dáma zvolala: ‚Dneska má užívání jinou chuť než jindy.‘ Nebo: ‚Je to nějak hořké.‘ “

„Skoro bych ti uvěřil, že jsi tam někde poslouchala,“ ušklíbl se Spence. „Přitom je všechno tvá domněnka.“

„Kdy a kde vůbec zemřela?“ projevil zájem Poirot. „Ráno, večer, doma, venku, či někde daleko od domova?“

„Doma. Jednou se vrátila ze zahrady, kde pracovala, a dost namáhavě dýchala. Prohlásila, že je velmi unavená a lehne si. A krátce a dobře už se na lůžku neprobudila, což je podle názoru lékaře naprosto přirozené.“

Poirot vyňal zápisníček a na stránku, nadepsanou heslem „Oběti“, připsal: „Číslo 1 — pravděpodobně paní Llewellyn-Smytheová.“ Na další stránky notýsku poznamenal ostatní jména, která mu nadiktoval Spence. „Co ta Charlotte Benfieldová?“ zeptal se potom.

„Šestnáctiletá prodavačka,“ odpověděl bez váhání superintendent. „Nalezena na pěšině nedaleko lesa u lomu s četnými poraněními hlavy. Podezření padlo na dva mladíky, kteří si s ní tu a tam vyšli. Nic jim nebylo dokázáno.“

„Pomohli policii svými výpověďmi?“

„Obvyklá otázka. Příliš ne. Měli strach. Každý pronesl několik vzájemně si odporujících lží. Nevypadali na vrahy, ačkoliv případně vraždit mohli oba.“

„Co jsou zač?“

„Jednadvacetiletý Peter Gordon je nezaměstnaný. Občas pracoval, ale v žádném místě nevydržel. Docela hezký lenoch. Pro drobné krádeže a podobné přestupky párkrát podmíněčně odsouzen, ač dosud nemá záznam v trestním rejstříku. Byl ve spojení s partou mladých kriminálníchků stejného typu, jako je sám, ale obvykle se mu podařilo vyhnout se vážným problémům.“

„A ten druhý?“

„Thomas Hudd, dvacet roků, koktavý, plachý neurotik. Chtěl se stát učitelem, ale neuspěl při zkoušce. Matka vdova, slepě do syna zamilovaná. Netrpěla mu přátelství s dívkami. Držela ho co nejvíce u svých sukní. Pracoval v papírnictví. Neví se, že by spáchal nějaký zločin, i když z psychologického hlediska tu možnost je. To děvče si s ním dost zahrávalo. Jako motiv je tu žárlivost, ovšem nemáme důvod k dalšímu vyšetřování. Oba mladíci mají alibi. Huddovo dosvědčila matka, i když ta by přísahala kdoví na co, že byl po celý večer s ní doma. Nikdo totiž nemůže dokázat opak nebo jeho přítomnost jinde, či dokonce v blízkosti místa činu. Mladému Gordonovi poskytl alibi jeden z jeho přátel s méně dobrou pověstí. Nemá příliš velkou cenu, nicméně nelze je vyvrátit.“

„Kdy tahle smrt nastala?“

„Před jedenácti měsíci.“

„A kde se pěšina nachází? Je daleko odtud?“

„Tři čtvrtě míle,“ vysvětlila Elspeth.

„V blízkosti Joycina domova, domu Reynoldsových?“

„Naopak na druhém konci sídliště.“

„Není tedy pravděpodobné, že by Joyce hovořila o této vraždě,“ povzdechl si Poirot zamyšleně. „Pokud by viděla, jak mladík praštil

děvče do hlavy, určitě by ji ihned napadlo, o co nejspíš jde. A nečekala by rok, než by začala uvažovat o vraždě.“

Poirot přečetl třetí jméno:

„Leslie Ferrier.“

„Úředník z kanceláře pánů Fullertona, Harrisona a Leadbettera z Market Street v Medchesteru,“ vysvětlil opět Spence.

„Právních zástupců paní Llewellyn-Smytheové, jak jste tuším říkal.“

„Ano, přesně těch.“

„A copak se stalo Lesliemu Ferrierovi?“

„Dostal nožem do zad, nedaleko hospody U zelené labutě. Měl prý poměr s manželkou hospodského, Harryho Griffina. Je to pěkná ženská, opravdu, třebas má svá nejlepší léta za sebou. Byla o pět nebo šest let starší nežli on, ovšem potrpěla si na mladé mužské.“

„Co zbraň?“

„Nůž se nenašel. Podle vyprávění Les hospodskou nechal a začal chodit s jinou, ale jméno té ženy se nikdy přesně nezjistilo.“

„Ach! A kdo byl podezřelý v tomto případě? Hostinský nebo jeho paní?“

„Máte pravdu, přicházeli v úvahu oba dva,“ připustil Spence. „Ona jako poloviční cikánka, měla temperamentu víc než dost. Vyskytly se však další možnosti. Náš Leslie nevedl bezúhonný život. Ve dvaceti letech se zapletl kdesi do padělání účtů a podvodů. Hájl se tím, že pochází z rozvrácené rodiny atakdále. Zaměstnavatelé se za něj přimluvili, dostal mírný trest a po návratu z vězení ho Fullerton, Harrison a Leadbetter vzali zpátky do kanceláře.“

„Potom už žil poctivě?“

„No, nic mu nedokázali. Ke svým zaměstnavatelům se snad choval dobře, zato s přáteli se zapletl do několika pochybných transakcí. Jak se říká nebyl bez chyb, nicméně postupoval opatrně.“

„Na koho dalšího tedy padlo podezření?“

„Mohl ho probodnout některý z jeho kamarádů s horší pověstí. Jakmile patříte k partě lumpů, můžete očekávat nůž v zádech, sotva je chcete opustit.“

„Co dál?“

„Měl hodně peněz na kontě v bance. Uložil je tam v hotovosti, nedalo se zjistit, odkud pocházely. To už samo bylo podezřelé.“

„Asi je štípl v kanceláři,“ poradil Poirot.

„Prý ne. Fullerton, Harrison a Leadbetter si k případu najali revizora, aby záležitost přešetřil.“

„A policie nemá tušení, odkud mohl peníze mít?“

„Ne.“

„Jak soudím ani toto není Joycin vrah,“ prohlásil Poirot a přečetl další jméno: „Janet Whiteová.“

„Byla nalezena uškrcena na zkratce od školy ke svému domovu. Bydlela s jinou učitelkou, jakousi Norou Ambroseovou. Podle výpovědi té Ambroseové Janet znervózňoval muž, s nímž se před rokem rozešla a on jí často posílal výhrušné dopisy. Nic bližšího o tomto člověku nezjistili. Nora neznala ani jeho jméno, ani adresu.“

„Aha, to už se mi více zamlouvá,“ pochválil si Poirot a Janetino jméno silně zaškrtl. „Do tohoto případu mi Joyce spíše zapadá. Mohla poznat oběť: učitelka ji třeba dokonce učila. O útočníkovi mnoho vědět nemusela. Zhlédla dejme tomu zápas mezi známou mladou ženou a cizím mužem, avšak víc o tom tehdy neuvažovala. Kdy došlo k vraždě té Whiteové?“

„Před dvěma a půl roky.“

„I časové určení se nám hodí,“ přikývl Poirot. „V té době už Joyce chápala, že neznámý dívku pouze neobjímá, nýbrž že ji asi škrtí. A pravý význam si uvědomila, když poněkud vypsěla.“ Obrátil se k Elspeth. „Souhlasíte s mým názorem?“

„Cítím, kam míříte,“ přisvědčila tiše, „nicméně nejdete k cíli špatnou cestou? Hledáte oběť staré vraždy, místo abyste pátral po vrahovi dítěte tady z Woodleigh Common, po zločinu, k němuž došlo před třemi dny.“

„Postupujeme od minulosti k budoucnosti,“ vysvětlil Poirot. „Od vraždy řekněme dva a půl roku staré k záležitosti, která se udala před třemi dny. A proto musíme rozvážit — což vy jste bezpochyby udělala —, kdo z obyvatel Woodleigh Common, přítomných na večírku, mohl jakkoliv souviset s tehdejší událostí.“

„Počet účastníků můžeme ještě trochu zúžit,“ připojil Spence, „pokud předpokládáme, že Joyce zahynula kvůli svému tvrzení, že se

kdysi stala svědkem vraždy. Vyslovila je v průběhu příprav k večírků. Můžeme se třeba mýlit v přesvědčení, že právě to byl motiv vraždy, ale nevěřím, že se dopouštím chyby. Dejme tomu tedy, že její prohlášení mohl při odpoledních přípravách někdo zaslechnout a jednal co nejrychleji.“

„Kdo byl přítomen?“ zeptal se Poirot. „Předpokládám, že to víte.“

„Ano. Mám pro vás připravený seznam.“

„Je sestavený spolehlivě?“

„Jistě — a ještě jsem jej překontroloval. Dal mi dost práce. Tady máte osmnáct jmen.“

ÚČASTNÍCI PŘÍPRAV VEČÍRKU:

pí Drakeová (majitelka domu)

pí Butlerová

pí Oliverová

pí Whittakerová (učitelka)

reverend Charles Cotterel (vikář)

Simon Lampton (kurát)

sl. Leeová (asistentka dra Fergusona)

Ann Reynoldsová

Joyce Reynoldsová

Leopold Reynolds

Nicholas Ransom

Desmond Holland

Beatrice Ardleyová

Cathie Johnsonová

Diana Brentová .

pí Carltonová (posluhovačka)

pí Mindenová (uklízečka)

pí Goodbodyová (pomocná síla)

Víte určitě, že to jsou všichni?“

„Nevím,“ připustil Spence. „Jistotu mít nemohu — jako nikdo jiný. Dospělí přinášeli dárky. Někdo zapůjčil barevné žárovky. Kdosi doručil několik zrcadel. Jiní přinesli mýsy a dřez z umělé hmoty. Pří-

chozí s věcmi prohodili pár slov a opět odešli. Nezdrželi se, aby pomáhali. Kohokoliv z nich bylo možno přehlédnout a nezapamatovat si, že se v domě objevil. Avšak osoba, která třeba jen odložila dřez v hale, mohla zaslechnout, co Joyce v salóne říká. Přece rozčilením křičela. Nemůžeme se tedy omezit pouze na tuto listinu, ovšem víc se nedalo udělat. „U některých jmen jsem doplnil jedním slovem charakteristiku osob.“

„Díky. Jen ještě jednu otázku. Leckoho z těchto lidí jste se vyptával, kupříkladu těch, kteří se večírku účastnili. Zmínil se někdo z nich o Joycině výroku, týkajícím se vraždy?“

„Neřekl bych. Alespoň v úředních záznamech nic takového nestojí. O její poznámce jsem slyšel teprve od vás.“

„Zajímavé,“ pronesl Poirot, „skoro bych soudil, že pozoruhodné.“

„Její slova zřejmě nikdo nebral vážně,“ prohodil Spence.

Poirot zamyšleně přikývl.

„Musím už jít k doktoru Fergusonovi. Po jeho ordinačních hodinách s ním mám schůzku.“

Spencův seznam složil a vsunul do kapsy.

9

Doktor Ferguson, šedesátník skotského původu a rázného vystupování, si Poirota odshora dolů prohlédl zpod naježeného obočí a zeptal se:

„Tak o co jde? Posad'te se. Pozor na tu nohu židle, má uvolněný šroub.“

„Snad bych měl vysvětlit —“ spustil detektiv.

„Nic nemusíte vysvětlovat. V díře, jako je ta naše, každý všechno ví. Ta spisovatelka vás k nám přivedla jako světlo boží, které má uvést do rozpaků místní policejní důstojníky. Více méně je to tak, vidíte?“

„Částečně,“ připustil Poirot. „Přijel jsem navštívit starého přítele, bývalého superintendenta Spence, který zde bydlí u své sestry.“

„Spence? Hm. Správný chlap. Typ buldoka. Dobrý, poctivý policista starého ražení. Neúplatný, nevýbušný a také nikoli hloupý. Z gruntu poctivý.“

„Oceňujete ho správně.“

„Co jste mu řekl a co naopak sdělil on vám?“ zeptal se Ferguson.

„Oba — on i inspektor Raglan — byli ke mně nesmírně laskaví. Doufám, že i vy mi pomůžete.“

„Nevím, s čím bych vám mohl pomoci,“ namítl lékař. „Kdoví, co se vůbec stalo. Holčička strčila hlavu do kbelíku a během hry se utopila. Smutná záležitost. Nicméně oddělat dítě je dnes docela běžné. V uplynulých sedmi až deseti letech mě mnohokrát zavolali k zavražděnému dítěti, dokonce velice často. Spousta lidí by měla být v ústavech pro duševně choré a nejsou tam. Není v nich dost místa. Jedná se s nimi příliš útlocitně; vypadají jako kdokoliv jiný a vyhledávají si svou oběť. Vraždí s potěšením, ačkoliv málokdy to provádějí při večírcích. Tam je nejspíš příliš velké riziko, že budou dopadeni, ovšem i duševně narušenému vrahovi vyhovuje něco nového.“

„Tušíte, kdo ji mohl zabít?“

„Opravdu si myslíte, že tuhle otázku mohu jen tak zodpovědět? Musel bych mít přece nějaký důkaz, či ne? Určitou jistotu.“

„Nebo aspoň domněnku,“ namítl Poirot. „Každý může mít svůj názor. Jakmile jsem povolán k případu, mohu se dohadovat, budou-li to spalničky nebo alergie na rybí maso či peří z polštářů. Nezbyvá mi, než se vyptávat, co jedli nebo pili, na čem spějí nebo s jakými dětmi přišli do styku, jestli třeba jeli v autobusu s děcký paní Smithové či paní Robinsové, u nichž se už spalničky projevily, a na řadu dalších podrobností. Z nich potom dospěji k určitému závěru, kterému se říká diagnóza. Tu nelze vyslovit rychle, potřebujete mít jistotu.“

„Znal jste to děvče?“

„Ovšem. Joyce patřila k mým pacientům. Jsme tu jen dva doktoři — já a Worrall. Reynoldsovi se léčí u mne. Byla to docela zdravá žabka. Prodělala obvyklé dětské nemoci, taky průušnice a plané neštovice, jinak nic mimořádného nebo vážnějšího. Přejídala se však a příliš mnoho mluvila. Vychloubáním si ale neškodila, zatímco přejídání občas u ní vyvolalo záchvat zvracení.“

„Při jedné příležitosti to mluvení, k němuž podle vás tíhla, nejspíš přehnala.“

„Tímto směrem tedy míříte! Něco jsem zaslechl — podle hesla jedna paní povídala' —, bohužel tady nejde o vtip, nýbrž o tragédii, vidíte?“

„Její upovídanost může představovat motiv, pohnutku.“

„Ano, to uznávám, ovšem existují i jiné důvody. V dnešní době zní běžná odpověď 'duševní porucha', přinejmenším u soudu. Její smrtí nikdo nezískává, nikdo vůči ní necítí nenávist. Mně však připadá, že při vraždách dětí nepotřebujete hledat pohnutky. Ty vězí v něčem jiném: ve vrahově mozku. V jeho nenormálním, úchylném myšlení, či v jeho zlobě. Vyberte si sám. Já psychiatr nejsem. Občas mě už unavuje, když slyším: 'Poslán na psychiatrické vyšetření' poté, kdy se mladistvý pachatel někam vloupal, zničil výlohu, odnesl láhve whisky, rozbil staré ženě hlavu a ukradl stříbro. Pak už je lhostejno, co vskutku provedl.“

„A koho byste v tomto případě poslal na psychiatrii k vyšetření?“

„Myslíte z účastníků onoho večírku?“

„Právě.“

„Vrah musel být mezi hosty nebo pomocníky při Přípravě, či se zlým úmyslem vstoupit do domu francouzským oknem. Pravděpodobně věděl, jak se otvírá. Možná dům navštívil už předtím, aby se zorientoval. Představte si pachatele, který prostě touží někoho zabít, což není nic neobvyklého. Podobný případ se udal v Medchesteru a objasněn byl až po šesti sedmi letech. Třináctiletý chlapec dostal chuť vraždit, tak zabil desetileté dítě, v ukradeném autě je odvezl do lesíku, kde mrtvolu zahrabal a opět odjel. Pokud víme, vedl potom bezúhonný život až do svých jednadvaceti či dvaadvaceti let. Máme sice pouze jeho výpověď, ale kdoví, jestli ve své činnosti nepokračoval. Třeba ano. Zalíbilo se mu vraždit lidi. Nepředpokládejte, že jich zabil mnoho, policie by ho byla dávno usvědčila, nicméně tu a tam pocítil nutkání. Psychiatrický posudek pak zní, že vraždu provedl v důsledku duševní poruchy. Snažím se vysvětlit, co se asi tady stalo. Zaplať pánbůh, nejsem psychiatr, ale mám jich pár mezi kolegy. Někteří jsou rozumní, jiní — nu, řekl bych dokonce, že by sami potřebovali vyšetřit na psychiatrii. Joycin vrah měl pravděpodobně hodně rodiče, řádně se choval a slušně vypadal. Nikoho by nenapadlo, že

není v pořádku. Třeba se rád zakousne do šťavnatého, červeného jablíčka, avšak sotva se dostane k jádřinci, něco se v něm vzedme a vystrčí rohy. Je řada takových jedinců, myslím, že dnes víc nežli dřív.“

„Sám nikoho nepodezříváte?“

„Nemohu dělat chytrého a bez důkazů obvinit vraha.“

„Přesto jste připustil, že se pachatel účastnil večírku. Bez vraha nedojde k vraždě.“

„Proč ne? Třeba v detektivkách. Vaše oblíbená autorka možná takové romány píše, nicméně v tomto případě s vámi souhlasím. Vrah byl při zábavě přítomen. Snad nějaký šílený mozek považoval za nový nápad a dobrý vtip zabít někoho při taškařicích, pořádaných v předvečer Všech svatých.“ Pod huňatým obočím zamrkaly na Poirota oči. „I já tam byl,“ připustil lékař. „Přišel jsem pozdě, jen abych zjistil, jak společnost probíhá.“ Energicky pokýval hlavou. „Je to problém, vidíte? Trochu mi připomíná oznámení ve společenské rubrice v novinách:

„Mezi přítomnými byl — vrah!.“

10

Poirot se zadíval na školu mezi jilmy a zalíbila se mu. Okamžitě mu otevřela podle všeho sekretářka a uvedla jej do pracovny ředitelky. Slečna Emlynová vstala od psacího stolu a přivítala ho.

„Těší mě, že vás poznávám, pane Poirote. Už jsem o vás slyšela.“

„Jste velmi laskavá,“ zamručel detektiv.

„Od své staré přítelkyně, slečny Bulstrodeové. Bývala ředitelkou školy v Meadowbank. Nepamatujete se na ni?“

„Na takovou osobnost nelze zapomenout.“

„Ano,“ přikývla slečna Emlynová. „Školu v Meadowbank zřídila ona.“ Lehce si povzdechla, než pokračovala. „Ústav se v dnešní době už poněkud změnil. Má jiné zaměření, jiné vyučovací metody, přesto si udržuje pověst jako vynikající, pokrokový a stále tradiční. Nesmíme se ale příliš zabývat minulostí. Bezpochyby jste mě vyhle-

dal kvůli smrti Joyce Reynoldsové. Nevím, máte-li na jejím případu vlastní zájem. Spíš myslím, že se vymyká vašemu zaměření. Znal jste ji osobně — nebo její rodinu?*

„Neznal. Přijel jsem na žádost své dávné přítelkyně, paní Ariadny Oliverové, která je zde na návštěvě a večírku se zúčastnila.“

„Píše rozkošné knihy,“ pochválila slečna Emlynová. „Jednou dvakrát jsem se s ní setkala. Nu, tím se nám asi bude snadněji hovořit. Pokud nejsou do případu zapojeny city, můžeme jít přímo k cíli. Byla to strašná událost a podle mého názoru neuvěřitelná. Zúčastněné děti mi nepřipadají ani dost staré ani patřičně mladé, abych je mohla po určité stránce zařadit do skupiny duševně narušených. Souhlasíte se mnou?“

„Nikoliv. Soudím, že šlo o vraždu, a jako většinou spáchanou z určitého důvodu, pravděpodobně hanebného.“

„Opravdu? A v čem vidíte motiv?“

„V Joycině poznámce, jak jsem vyrozuměl nepronosené přímo při večírku, nýbrž dřív během dne, kdy se některé starší děti a ostatní pomocníci účastnili příprav. Prohlásila, že kdysi spatřila vraždu.“

„Věřili jí?“

„Celkem vzato myslím, že ne.“

„Což považuji za odpověď velice blízkou pravdě. Joyce — mluvím s vámi otevřeně, monsieur Poirote, poněvadž nechceme, aby zbytečný soucit zkreslil duševní schopnosti děvčete — byla dost průměrná školačka, ani hloupá, ani příliš inteligentní, a upřímně řečeno ochotně lhala. Tím netvrdím, že si záměrně vymýšlela nebo se snažila vyhýbat trestům či hledat východisko z malých prohřešků. Prostě se vychloubala, prohlašovala věci, které se nestaly, zato mohly zapůsobit na její přátele a posluchače, a ti potom přirozeně ztráceli důvěru k jejím nadneseným historkám.“

„Považujete tedy její tvrzení o tom, že viděla spáchat vraždu, za pouhou snahu udělat se důležitou, upoutat?“

„Jistě. A soudím, že právě Ariadna Oliverová byla tou osobou, na niž chtěla zapůsobit.“

„Vy tedy nevěříte, že Joyce vraždu viděla?“

„Velice o tom pochybuji.“

„Podle vašeho názoru si celou záležitost vymyslela?“

„Takhle bych to neřekla. Stala se pravděpodobně svědkem autohavárie, nebo spatřila, že při golfu kohosi udeřil a zranil míček — prostě postřehla událost, kterou mohla zveličit do té míry, až ji zcela věrohodně vyličila jako pokus o vraždu.“

„Lze tedy pouze s určitostí předpokládat, že dětské zábavy v předvečer Všech svatých se účastnil i vrah.“

„Jistě,“ pravila slečna Emlynová, aniž hnula brvou. „Vždyť to ze situace vyplývá, nemyslíte?“

„Tušíte, kdo vrahem mohl být?“

„To je závažná otázka,“ pokračovala ředitelka školy. „Konec konců většina dětí, přítomných na zábavě, byla ve věku mezi devíti až patnácti lety a odhaduji, že skoro všichni z nich byly mými žáky. Měla bych o nich leccos vědět a také trochu o rodinách, z nichž pocházejí, i o jejich výchově.“

„Mám dojem, že asi před rokem nebo dvěma neznámý vrah zaskrtl učitelku z vašeho sboru.“

„Mluvíte o Janet Whiteové? Bylo jí asi čtyřiaadvacet. Citově založené děvče. Kdekdo ví, že na procházky chodila sama. Mohla mít přirozeně domluvenou schůzku s nějakým mladíkem. Svým skromným vystupováním třeba muže přitahovala. Její vrah nebyl odhalen. Policie leckterého chlapce vyslechla nebo požádala o pomoc při vyšetřování, nicméně nedokázala sesbírat dostatek důkazů, aby se jí podařilo někoho usvědčit. Z jejího hlediska — a troufám si přiznat i z mého — neuspokojivý Výsledek.“

„Vy i já máme jednu společnou zásadu: nesouhlasíme s vraždou.“

Slečna Emlynová se na detektiva na okamžik zadívala. Ačkoliv nezměnila výraz obličeje, Poirot si uvědomil, že si ho velice pečlivě prohlíží.

„Váš výrok se mi líbí,“ pravila. „Podle toho, co dnes čtete a slyšíte, se zdá, že vražda pomalu, ale jistě přestává valné části obyvatelstva vadit.“

Na chvíličku se odmlčela a ani Poirot nepromluvil. Usoudil, že ředitelka uvažuje o určitém plánu. Nakonec vstala a stiskla zvonek.

„Měl byste si nejspíš pohovořit se slečnou Whittakerovou,“ prohlásila.

Teprve asi pět minut po odchodu slečny Emlynové z místnosti se otevřely dveře a vstoupila žena kolem čtyřicítky. Měla narezlé, krátce ostříhané vlasy a rázný krok.

„Monsieur Poirot?“ zeptala se. „Mohu vám nějak pomoci? Slečna Emlynová se domnívá, že ano.“

„Pokud tak soudí slečna Emlynová, pak zaručeně můžete. Věřím jejímu názoru.“

„Vy ji znáte?“

„Seznámili jsme se až dnes odpoledne.“

„To jste si tedy o ní udělal rychlý úsudek.“

„Doufám, že mi dáte za pravdu.“

Elisabeth Whittakerová se krátce, rychle nadechla.

„Ach ano, máte pravdu. Zřejmě vám jde o smrt Joyce Reynoldsové. Nevím přesně, jak jste se do případu dostal. Snad ne prostřednictvím policie?“ Na znamení nelibosti lehce zavrtěla hlavou.

„Policie mě nepřivolala. Jsem zde soukromě, na žádost jedné známé.“

Odstrčila židli trochu dál, aby mu lépe viděla do tváře.

„Dobrá. Co ode mne chcete slyšet?“

„Nemyslím, že vám musím napovídat. Nedůležitými otázkami nepotřebujeme ztrácet čas. Tehdy při večírku se stalo něco, o čem bych asi měl vědět. Nepletu se?“

„Ne.“

„Účastnila jste se zábavy?“

„Ano.“ Nedlouho uvažovala. „Byl to velmi pěkný večírek. Dobře naplánovaný, výborně uspořádaný. Přítomno kolem třiceti lidí, totiž včetně pomocných sil a náhodných příchozích. Děti — mládež — dospělí.“

„Pracovala jste i na přípravách, prováděných — jak tuším — brzy odpoledne, nebo dokonce ráno?“

„Mnoho k děláním nezbylo. Paní Drakeová všechno dokonale zvládla s několika pomocnicemi. Šlo hlavně o úpravu domu.“

„Rozumím. Vy jste byla jednou z pozvaných?“

„Přesně tak.“

„A co se dělo?“

„Program zábavy už bezpochyby znáte. Rád byste asi slyšel, jestli vás mohu na nějakou mimořádnou událost upozornit nebo zdali jsem si všimla něčeho, co považuji za důležité. Chápejte, nechci vás zdržovat zbytečnostmi.“

„Věřím, že nepůjde o zdržování. Jednoduše vyprávějte, slečno Whittakerová.“

„Jednotlivé body programu probíhaly podle plánu. Poslední však připomínal spíš vánoční veselí než oslavu předvečeru Všech svatých. Při ohnivém draku se vytahují prsty rozinky z hořící mísy s koňakem. Ti, co jsou kolem draka, ječí rozčilením a smějí se. Jenže v pokoji s hořícím koňakem bylo nesmírné horko, tak jsem odešla do haly. A tehdy právě jsem zahlédla paní Drakeovou vycházet z umývárny na odpočívadle v prvním poschodí, s velikou vázou plnou květů a podzimního listí v náručí. Než začala sestupovat, na okamžik se zastavila a pohlédla přes zábradlí, nikoliv směrem ke mně, ale na opačný konec haly, odkud vedou dveře do knihovny, přímo proti vchodu do jídelny. Jak jsem už uvedla, podívala se ke knihovně a teprve pak zamířila dolů. Vázu si v náručí trochu posunula, neboť se špatně nesla. Předpokládám, že byla plná vody a tedy těžká. Pohnula s ní velmi důvtipně tak, že ji mohla držet jednou rukou a druhou, zatímco scházela po lehce zahnutém schodišti, se přidržovat zábradlí. Svého břemena si vůbec nevšimla, jen dál hleděla dolů do haly. Potom znenadání udělala nečekaný pohyb — označila bych jej za trhnutí, jako by ji něco vysloveně polekalo, — vázu upustila, přičemž se voda na ni vylila a skleněná nádoba dopadla na podlahu v hale, kde se rozbila na padrť.“

„Rozumím vám,“ řekl Poirot a s pohledem upřeným na ženu se na okamžik odmlčel. Všiml si, že se její bystré a zkušené oči táží po jeho názoru na to, co mu vyprávěla. „Co ji asi tak podle vás mohlo polekat?“

„Když jsem o příhodě dodatečně přemýšlela, napadlo mě, že co si uviděla.“

„Že cosi uviděla...“ zopakoval Poirot zamyšleně. „Co asi?“

„Jak jsem vám řekla, zrak upírala ke knihovně, třeba jako by postřehla, že se dveře otvírají nebo klika otáčí a možná i něco víc. Moh-

la vidět někoho, kdo pootevřel a chystal se vyjít, či kohosi nečekaného.“

„Podívala jste se na ty dveře také?“

„Ne. Já hleděla na paní Drakeovou nahoře na schodech, tedy v opačném směru.“

„A jste přesvědčena, že spatřila něco, čím se polekala.“

„Ano, avšak ne snad víc než otvírající se dveře či nečekanou osobu, která se v nich objevila. Jen tolik, že při pohledu bezděčně uvolnila paži a těžká váza plná vody a květin jí vyklouzla.“

„Viděla jste někoho z těch dveří vyjít?“

„Nedívala jsem se tím směrem a také nemyslím, že by byl někdo do haly vyšel. Pravděpodobně ať to byl kdokoliv, ucouvl zpátky do pokoje.“

„Co udělala paní Drakeová potom?“

„Krátke, rozmrzele vykřikla, seběhla po schodech a řekla mi: ‚Pohleďte, co jsem provedla! Pěkné nadělení!‘ Odkopla střepy stranou a já jí je pomohla smést na hromádku v rohu. V daném okamžiku nebylo vůbec možno je odklidit. Děti se už začínaly trousit z místnosti, kde končil ohnivý drak. Utěrkou jsem paní Drakeovou osušila a zanedlouho zábava skončila.“

„Nevysvětlila vám paní Drakeová, co ji poděsilo, ani se o tom nějak nezmínila?“

„Ne. Nic takového.“

„Podle vašeho názoru se tedy skutečně něčeho lekla?“

„Nemyslíte si, pane Poirote, že zbytečně zdůrazňuji naprosto nedůležitou okolnost?“

„Něco podobného si vůbec nemyslím. S paní Drakeovou jsem se setkal pouze jednou,“ dodal vážně, „a sice, když jsem se svou přítelkyní, paní Oliverovou, navštívil jeviště zločinu, abych se vyjádřil melodramaticky. Během krátké doby, kdy jsem měl příležitost si ji prohlédnout, nevzbudila ve mně dojem ženy, která se snadno poleká. Souhlasíte s mým názorem?“

„Samozřejmě. Mně totéž dosud vrtá hlavou.“

„Nezeptala jste se jí tehdy, co ji tak poděsilo?“

„Neměla jsem nejmenší důvod se jí na cokoli ptát. Jestliže hostitelku potká taková smůla, že upustí a rozbije na kousíčky jednu ze

svých nejlepších váz, skoro se nesluší, aby host zvolal: „Proč jste to proboha udělala?“ a tím ji obvinil z neobratnosti, která nepatří k vlastnostem paní Drakeové, věřte mi.“

„A po této příhodě, jak jste uvedla, večírek skončil. Děti s matkami a přáteli odešli a Joyce nebyla k nalezení. My teď už víme, že se mrtvá nacházela za dveřmi knihovny. Kdo se tedy chystal odejít před chvílí z tohoto pokoje, když v hale zaslechl hlasy, dveře opět zavřel a vyšel později, kdy hala byla plná lidí navlékajících si kabáty a loučících se? Předpokládám, slečno Whittakerová, že teprve po nalezení mrtvé jste měla čas uvědomit si, co vlastně jste spatřila.“

„Je to tak.“ Učitelka vstala. „Bohužel víc vám už nemohu sdělit. I toto může být naprostá hloupost.“

„Nicméně pozoruhodná. A všechno, co stojí za povšimnutí stojí i za zapamatování. Mimochodem, rád bych vám položil ještě jednu otázku. Vlastně dvě.“

Elisabeth Whittakerová se znovu posadila.

„Ptejte se na cokoliv.“

„Vzpomenete si na přesné pořadí programu zábavy?“

„Myslím, že ano.“ Učitelka chvíli přemýšlela. „Zahajovala soutěž košťat — ozdobených košťat. Pro výherce byly připraveny tři nebo čtyři nevelké ceny. Následoval boj, v němž místo zbraní sloužily dětem balónky. Něco pro zahřátí. Pak přišla na řadu věštba ze zrcadel. Děvčata odešla do malé místnosti a v zrcadlech se jim objevila tvář nějakého chlapce nebo mladíka.“

„Jak to se provádělo?“

„Docela prostě. Vysadilo se okénko nad dveřmi a hoši, kteří tudý nakoukli, se pak ukázali v zrcátkách děvčat.“

„Poznaly dívky, kdo se jim zjevil v zrcadle?“

„Některá asi ano, jiná ne. Mužská polovina účinkujících v tomto čísle se podrobila lehkému nalíčení s nějakou tou parukou, licousy, knírkem. Většinu chlapců děvčata nejspíš znala a přizváno bylo i pár neznámých. Buď jak buď, ze všech stran se ozývalo šťastné chichotání,“ dodala slečna Whittakerová s okamžitým nádechem akademického pohrdání s tímto druhem zábavy. „Potom přišel na řadu běh s překážkami a po něm krájení bábovky ze sypké mouky, na jejímž vrcholku ležela mince. Komu se mouka sesypala, ten ze soutěže vy-

padl. Ostatní pokračovali a kdo zbyl poslední, peníz vyhrál. Poté se tančilo, byla večeře a zakončení veselice představoval ohnivý drak.“

„Kdy jste Joyce viděla naposled?“

„Nevím,“ přiznala Elisabeth Whittakerová. „Neznala jsem ji příliš dobře, nepatřila do mé třídy. Nedovedla ani upoutat, takže jsem ji vůbec nesledovala. Pamatuji si jenom, jak nešikovně krájela bábovku z mouky, div ji nerozbořila hned při prvním ríznutí. Tehdy tedy ještě žila — ale to bylo docela na začátku.“

„Neviděla jste ji odcházet s někým do knihovny?“

„Určitě ne. Byla bych se o tom okamžitě zmínila.

Takové sdělení bych přece považovala za závažné a důležité.“

„A teď má druhá otázka. Jak dlouho učíte?“

„Příští podzim už šest let.“

„Jaké předměty?“

„Matematiku a latinu.“

„Pamatujete se na mladé děvče, jakousi Janet Whiteovou? Vyučovala tu před dvěma roky.“

Elisabeth Whittakerová ztuhla. Napůl vstala, avšak zase usedla.

„Její případ ale — její případ s tímto přece nesouvisí?“

„Proč by ne?“ opáčil Poirot.

„Čím? V jakém směru?“

Školské kruhy nejsou tak dobře informovány, jako místní drbny, pomyslel si detektiv.

„Joyce před svědky prohlásila, že před několika lety viděla spáchat vraždu. Nenapadlo vás, že mohlo jít o smrt Janet Whiteové? Jak Janet zemřela?“

„Jednou večer cestou domů ze školy byla uškrcena.“

„Šla sama?“

„Nejspíš ne.“

„Ale Nora Ambroseová ji nedoprovázela.“

„Co víte o Noře Ambroseové.“

„Zatím nic,“ přiznal Poirot, „nicméně rád bych se něco dověděl. Jaké byly obě, Janet Whiteová i Nora Ambroseová?“

„Příliš sexuálně založené, i když každá v jiném smyslu. Copak Joyce mohla něco takového vidět nebo vůbec znát? K vraždě došlo

na pěšině v lese nedaleko lomu. Jí tehdy nebylo víc než deset, nanejvýš jedenáct let.“

„Která z nich měla přítele? Nora nebo Janet?“

„Všechno je už dávná minulost.“

„Staré hříchy mají dlouhé stíny,“ citoval Poirot. „Čím déle kráčíme životem, tím lépe poznáváme pravdivost tohoto přísloví. Kde je Nora teď?“

„Odešla ze školy a našla si jiné místo na severu Anglie. Událost se jí pochopitelně hluboce dotkla. Byly — velké přítelkyně.“

„Policie tuto vraždu nevyřešila?“ Slečna Whittakerová zavrtěla hlavou, pohlédla na hodinky a vstala. „Musím už jít.“

„Díky za vše, co jste mi sdělila.“

11

Hercule Poirot si prohlédl průčelí bytelné, poctivé ukázky viktoriánské architektury, nazývané Dům nad lomem. Představil si, jak pravděpodobně vypadá vnitřek: jídelna s těžkým mahagonovým příborníkem a obdélníkovým stolem rovněž z mahagonu, kulečnickový pokoj, rozlehlá kuchyň, sousedící s umývárnou s kamennými dlažkami na podlaze. Veliká kamna na uhlí dnes už bezpochyby nahradil elektrický nebo plynový sporák.

Povšiml si, že většina horních oken má dosud zatažené závěsy. Když stiskl zvonek na domovních dveřích, otevřela je hubená, šedovlasá žena, která mu vysvětlila, že plukovník Weston s chotí odjeli do Londýna a vrátí se teprve příští týden.

Zeptal se na park, upravený z lomu, a dověděl se, že je veřejnosti přístupný bez vstupného a vchod do něho je odtud asi pět minut chůze po silnici. Uvidí prý tabulku na železné brance.

Cestu našel docela snadno, prošel brankou a začal sestupovat po pěšině vinoucí se dolů mezi keři a stromy. Znenadání se zastavil. Nezamýšlel se pouze nad tím, co viděl kolem, ale v duchu probíral rovněž několik vět a uvažoval o řadě událostí, o nichž se sám pro sebe vyjádřil, že mu dávají pořádně zabrat. Padělaná závěť. Padělaná závěť a dívka. Dívka, v jejíž prospěch byla závěť padělána, a která nakonec zmizela. Opuštěný lom, svěřený do odborné péče mladého architekta, aby na hromádách kamení vybudoval terasovitý park.

Poirot se rozhlédl a pokýval hlavou na znamení souhlasu s těmi-
to úvahami. Výraz ‚park vytvořený z lomu‘ se mu nelíbil. Vyvolával
představu trhajícího se kamení, odváženého nákladáky na stavbu
silnic, prostě průmyslovou potřebu. Ovšem ‚terasovitý park‘ to už
znělo lépe a tento pojem vzbudil v něm samotném určitou vzpomín-
ku. Paní Llewellyn-Smythová se tedy s Národním fondem vypravila
na zájezd po irských zahradách. Poirotovi se vybavil jeho vlastní
pobyt v Irsku asi před pěti šesti lety, kdy tam vyšetřoval krádež ro-
dinného stříbra. Případ byl v několika směrech zajímavý, a když jej
jako obvykle vyřešil úspěšně (tuto vsuvku neopomněl do svých
vzpomínek vložit), dopřál si několik dnů cestování po okolí a prohlí-
žení pamětihodností.

Nepamatoval si už, kde navštívil onu obdivuhodnou zahradu.
Někde v okolí Corku, usoudil. Bylo to v Killarney? Ne, tam ne.
Kdesi nedaleko Bantry Bay. A nezapomněl na ni proto, že se tolik
lišila od parků a zahrad, vyhlášených za nejkrásnější v tomto století, i
od vyumělkované nádhery Versailles. Prohlídku tehdy zahajoval se
skupinkou turistů ve člunu, do něhož by se jen stěží dostal bez po-
moci dvou statných lodníků, kteří ho tam prakticky přenesli. Veslo-
vali k malému ostrůvku, nepřiliš zajímavému podle Poirotova soudu,
a už začínal litovat, že vůbec jel. Měl mokré a studené nohy a záhyby
nepromokavého pláště mu profukoval vítr. „Jakou krásu, metodič-
nost, skvostnou ladnost mohu najít na tomto skalnatém útesu s něko-
lika stromy?“ huboval se. „Udělal jsem chybu — neodpustitelnou
chybu.“

Přistáli u maličkého mola, kde ho lodníci dopravili na břeh stej-
ně obratně, jako předtím do člunu. Ostatní členové skupiny vyrazili
za hovoru a smíchu napřed, kdežto Poirot, který si nejprve upravil
nepromokavý plášť a znovu zavázal tkaničky od bot, je následoval
po dosti fádňi cestičce kolem keřů a zákrsků, občas s nějakým stro-
mem vlevo či vpravo, ponořen do úvah, jak nezajímavý park to je.

A pak poměrně znenadání vyšli z křovin na terasu se schody do-
lů pod nimiž uviděl cosi doslova kouzelného, co snad mohly vytvořit
jen prabytosti, ožívající v irské poezii, které vystoupily ze svých
skalních úkrytů, aby zde nikoliv lopotou a dřinou, ale mávnutím ča-
rovného proutku, vybudovaly zahradu. Květiny, keře, umělé jezírko

pod potůčkem i pěšinka vinoucí se kolem něj opájely omamnou, zcela nečekanou krásou. Jak asi to zde vypadalo původně? Na lom bylo místo příliš symetrické. Za hlubokou jámou před zvýšeným břehem se zračila voda zátoky a hory se zamlženými vrcholky, tyčící se na protějším břehu, půvabnou scénérii uzavíraly. Detektiva napadlo, že možná právě tato nevidaná zahrada vzbudila v paní Llewellyn-Smytheové touhu vlastnit podobný výtvar a těšit se z přeměny neupraveného lomu ve stejně úhledný, živelně krásný a přitom nevyumělkovaný koutek v jiné části anglického venkova.

Začala tedy hledat vhodného, dobře placeného otroka, který by plnil její příkazy. Našla odborně vzdělaného mladého muže jménem Michael Garfield, přivezla ho sem pro inspiraci, bezpochyby mu bohatě zaplatila a časem pro něj u své zahrady nechala postavit domek.

A nezklamal ji, řekl si Poirot, když teď usedl na lavičku strategicky umístěnou a představoval si, jak asi park, vybudovaný z lomu, bude vypadat na jaře. Viděl břízky s bělavou kůrou a mladé buky, trnité keře planých růží a malé jalovce. Teď však byl podzim a ten také stojí za to, Zlaté a rudé javory, tu a tam hlodašové houští, pěšinka, která se vine k dalším líbezným koutkům. Poirot neznal dobře jména květin či křovin. Uznával jedině růže a tulipány a ty také od sebe rozpoznal.

Tady rovněž všechno vyrůstalo jakoby z vlastní vůle; nic nevypadalo naaranžováno nebo donuceno k poslušnosti. „A přitom ve skutečnosti je to jinak,“ uvažoval Poirot. „Vše bylo předem navrženo, naplánováno — od této maličké rostlinky, co tuhle roste, až po onen statný, vysoký keř s nazlátlými a červenými listy, který se tak divoce dere vzhůru. Ach ano. Všechno zde bylo naplánováno a předem stanoveno — a co víc, řekl bych, že se všechno podřídlilo.“

Pak začal uvažovat, koho to všechno poslechlo. Paní Llewellyn-Smytheovou nebo pana Michaela Garfielda?

„Je v tom rozdíl,“ pokračoval sám pro sebe, „ovšem že je v tom rozdíl.“ Paní Llewellyn-Smytheová jistě zahradničení rozuměla, po mnoho let se mu věnovala, bezpochyby byla členkou Královské zahradnické společnosti, navštěvovala výstavy, studovala katalogy, prohlížela různé zahrady. Ze zájmu o botaniku jezdila na zahraniční zájezdy. Ta jistě věděla, co chce, a určitě dovedla říci, co si přeje.

Stačí to však? Poirot usoudil, že ne. Dokázala poroučet zahradníkům a dohlížet, jestli jsou její příkazy plněny, nicméně věděla — opravdu věděla —, viděla před svým duševním zrakem, jak její přesně vykonané rozkazy budou vypadat? Nikoliv za rok po zasazení, ani za dva, ale za tři, případně dokonce až za šest sedm let? Ovšem, Michael Garfield měl představu o tom, co si jeho zaměstnavatelka přeje, poněvadž mu vysvětlila, co chce, a on uměl přinutit pustý kamenolom a skály k rozkvětu stejně, jako může rozkvést poušť. Svěřený úkol naplánoval a rovněž splnil s vášnivou rozkoší, kterou pociťuje umělec, pověřený zákazníkem se spoustou peněz. Zde mohl svou představu pohádkové říše vtělit do obyčejného, naprosto nezajímavého kopce a nechat ji tu vyrůst. Objednat nákladné porosty za šeky s vyplněnými vysokými číslicemi, vzácné rostliny, získané pouze díky dobré vůli přítele, ale sehnat i potřebná prostá kvítka, která nestojí takřka vůbec nic. Na jaře na břehu vlevo vykvetou petrklíče, jak Poirotovi prozradily chomáčky jejich skromných zelených lístků.

„Angličané se chlubí květinovými záhony, provádějí hosty kolem růží, nekonečně dlouho mluví o svých kosatcích, a aby dokázali, že vědí, co patří mezi největší krásy Anglie, odvedou vás o slunečním dnu, kdy se buky olistily, ukázat vám zvonečky pod nimi,“ rozjímal Poirot. „Ano, je to velice pěkný pohled, jenže mně už ho ukazovali až příliš často. Mně se víc líbí —“ zarazil se nerozhodnut, co vlastně se mu víc líbí. Jízda po úzkých devonských cestách nebo po silničce plné zákrut s vysoko zvednutými břehy po obou stranách, porostlými zeleným kobercem, plným petrklíčů, tak bledě, jemně a bojácně žlutých? Vycházela z nich ona sladká, nenápadná, prchavá vůně, typická pro jaro — a snad nejtypičtější pro ně. Asi tu nebudou jen vzácné dřeviny. Tady probíhá jaro i podzim, proto zde musí být i drobné divoké bramboříky stejně jako podzimní krokusy. Krásné místo.

Začal uvažovat o nynějších obyvatelích Domu nad lomem. Znal jejich jména, věděl, že majitel, starší plukovník ve výslužbě Weston, tam žije s manželkou, nicméně Spence mi o nich mohl prozradit více, pomyslel si. Získal dojem, že ať dnes dům patří komukoliv, nechová k němu tu lásku, jakou k místu pociťovala zesnulá paní Llewellyn-Smytheová.

Vstal a vykročil kousek po cestičce. Byla pohodlná, mírně se schylovala, aby po ní mohla podle libosti procházet starší osoba, aniž by musela dělat zbytečně mnoho příkrých kroků, a v příhodných místech a v patřičných vzdálenostech stály venkovské lavičky, leč nebyly tak prosté, jak vypadaly: měly totiž pozoruhodně vyřešený úhel, který svíralo opěradlo s podnožkou.

„Toho Michaela Garfielda bych rád poznal,“ řekl si Poirot v duchu. „Odvedl dobrou práci. Svě činnosti rozumí, dovede plánovat a k uskutečnění svých návrhů si sehnal zkušené lidi. Nejspíš se mu rovněž podařilo upravit nápady své zaměstnavatelky tak, aby věřila, že všechno je provedeno podle jejího přání. Já ale myslím, že většina plánů byla jeho. Opravdu bych ho rád poznal. Jestlipak ještě bydlí v chatě — nebo domku, — který pro něj paní Llewellyn-Smytheová dala vybudovat? Soudím —“ Myšlenka mu náhle odumřela.

Zadíval se přes prohlubeň u svých nohou, odkud pěšina vybíhala na protější svah. Hleděl na zlatě rudé, rozvětvené křoví, rámuující cosi, o čemž na okamžik nevěděl, je-li to skutečnost nebo hra stínů, světél a listů.

„Co vidím? Nějaký přelud? Kdoví? Na tomto místě by byl přirozený. Buď sleduji lidskou bytost, nebo — Co by to mohlo být?“ V duchu se vrátil k několika svým případům, které před lety nazval Práce Herkulovy. Najednou mu připadlo, že nesedí v anglickém parku. Snažil se zachytit zdejší atmosféru s nádechem očarování, kouzla, určitě i krásy, nesmělé a přitom divoké krásy. „Kdybych tady inscenoval hru, rozmístil bych tu nymfy a fauny k navození řeckého ovzduší a zároveň —“ Poirot se rozehrával — „i pocitu strachu. Ostatně v této terasovité zahradě strach už vládne. Co to řekla Spenceova sestra? Zmínila se o vraždě, k níž v původním lomu před lety došlo. Skálu potřísnila krev, ale časem se na smrt zapomnělo, Michael Garfield dal všechno zavézt a navrhl a vytvořil nepředstavitelně skvostný park, za který zaplatila starší žena jen s málo lety života před sebou.“

Detektiv teď rozpoznal, že na protější straně prohlubně stojí orámován zlatým a rudým listím mladý muž, navíc mladý muž mimořádně půvabný. V dnešní době se už takto na mladé muže nepohlíží. Považují se za sexy nebo šíleně přitažlivé a tento druh chvály

bývá obvykle docela oprávněný. Muž mívá drsnou tvář, rozcuchané, mastné vlasy a rysy zdaleka ne pravidelné. O mladém muži neřeknete, že je krásný, a pokud ano, vyslovíte svůj úsudek omluvně, jako byste vyzdvihovali vlastnost dávno zapomenutou. Nynější sexy dívky netouží po Orfeovi s loutnou, ty chtějí zpěváka populárních šlágrů s chraplavým hlasem, výmluvnými očima a hustou hřívou nepoddajných vlasů.

Poirot vstal, vykročil pěšinou na druhou stranu prohlubně a mladík mu z křovin vyšel naproti. I přes pro něj charakteristické mladistvé vzezření tak docela mladý nebyl, jak si teď detektiv povšiml. Třicítku už dávno prožil, možná se blížil k čtyřicítce. Na tváři měl velice lehký úsměv, a to nikoliv na uvítanou, ale pouze k tichému seznámení. Byl vysoký, štíhlý, měl naprosto dokonalé rysy, jaké by mohl vytvořit jen klasický sochař, tmavé oči a černé vlasy tak přilehlé, jako by mu je přidržovala síťka nebo čapka. Na okamžik Poirota napadlo, jestli se s tímto mladým mužem nesešel v rámci nějakého živého obrazu, který spolu právě nacvičují. Je-li tomu tak, povzdychl si Poirot, když se podíval na své galoše, budu muset bohužel zajít za garderobiérkou, aby mne lépe vystrojila.

„Nejspíš jsem bez dovolení vstoupil na cizí pozemek,“ omluvil se. „V tom případě velmi lituji. Neznám to tu. Přijel jsem teprve včera.“

„Neřekl bych, že jste vstoupil bez dovolení,“ odpověděl detektivovi velmi mírný, zdvořilý hlas, nicméně do jisté míry bez zájmu, jako by muž byl v myšlenkách někde hodně daleko. „Park není zrovna přístupný veřejnosti, ale lidé sem chodí na procházky. Starý plukovník Weston ani jeho žena nic nenamítají. Vadilo by jim, kdyby tu někdo něco poškodil, ovšem nic takového nepřichází v úvahu.“

„Nevidím stopy vandalismu, ani pohozené papírky,“ rozhlédl se Poirot kolem sebe. „Nikde ani koš na odpady, což je velmi nezvyklé, nemyslíte? A přitom, jak se zdá, tu je kupodivu prázdno,“ pokračoval. „Čekal bych zde milence na schůzkách.“

„Milenci tento park nevyhledávají,“ vysvětlil mladý muž. „Místo prý přináší neštěstí, kdoví proč.“

„Nejste snad architekt? Třeba se pletu.“

„Jmenuji se Michael Garfield,“ odpověděl mladý muž.

„Myslel jsem si, že toto je vaše dílo,“ rozmáchl se Poirot rukou.

„Ano,“ přisvědčil Garfield.

„Nesmírně krásné. Člověku vždycky připadá poněkud nezvyklé, když něco dokonalého vznikne — nu, upřímně řečeno — v tak fád-ním koutu Anglie. Gratuluji vám,“ pokračoval detektiv. „Musíte být s výsledkem spokojen.“

„Můžeme být s něčím vůbec spokojeni? Nevím —“

„Zahradu jste myslím vytvořil pro paní Llewellyn-Smytheovou. Domnívám se, že už nežije. Bydlí tu plukovník Weston s paní, že? Dům s pozemkem jim patří?“

„Ano. Koupili jej levně. Je to obrovské, nehezké stavení, špatně se udržuje. O takové má málokdo zájem. Všechno odkázala mně.“

„Dům jste prodal. A co zahradu v lomu?“

„Tu také. Byla součástí celku. Jak se říká přihozená na váhu.“

„A proč?“ podivil se Poirot. „To je zajímavé? Nevadí vám, že jsem snad trochu příliš zvědavý?“

„Kladete zvláštní otázky.“

„Neptám se ani tak na fakta, jako na důvody. Proč A dělá to a to, kdežto B něco jiného? Proč C reaguje odlišně od A a B?“

„Měl byste na toto téma hovořit s vědcem,“ usmál se Michael. „Záleží na genech nebo chromosomech — aspoň tak se nám dneska všechno vysvětluje. Na jejich uspořádání, sestavě atakdále.“

„Před chvílí jste řekl, že nejste docela spokojen, neboť nikdo úplně spokojený být nemůže. Co vaše zaměstnavatelka, mecenáška, či jak ji chcete nazývat, ta s tím skvostným dílem spokojená byla?“

„Do jisté míry, na to jsem dbal. Nedalo mi mnoho práce uspokojit ji.“

„Což se mi zdá velmi nepravděpodobné,“ namítl Poirot. „Pokud vím bylo jí přes šedesát, přesněji šedesát pět. Dovedou být lidé v tomto věku spokojeni?“

„Přesvědčil jsem ji, že můj výkon odpovídá přesně jejím příkazům, představám i nápadům.“

„A odpovídal?“

„Ptáte se vážně?“

„Ne,“ přiznal Poirot. „Ani trochu.“

„K dosažení životního úspěchu je nutno držet se vytýčeného cíle, ukojit umělecké sklony, které člověku byly dány, ale zároveň se chovat jako obchodník. Je třeba umět své zboží prodat, jinak budete odsouzen k plnění plánů druhých způsobem, který se s vaším nebude slučovat. Já realizoval většinu svých vlastních nápadů a prodal jsem je, nebo snad lépe řečeno zpeněžil, u zaměstnavatelky, která mě pověřila přímým prováděním svých plánů a záměrů. Není příliš těžké se tomuto umění naučit. Je to asi stejně obtížné, jako prodat dítěti hnědá vejce místo bílých. Zákazník musí být ujištěn, že dostává ta nejlepší, co venkov vypěstoval, prostě ta správná. I slepice taková raději snášejí. Hnědá, venkovská vejce. Prohlásíte-li ‚Vejce jako vejce a jediný rozdíl mezi nimi je pouze v tom, jsou-li čerstvá nebo ne,‘ pak je neprodáte.“

„Jste podivuhodný mladý muž,“ prohodil Poirot. „A odvážný,“ dodal.

„Snad.“

„Vytvořil jste tu něco velmi půvabného. Představivostí a nápady jste obohatil hrubý materiál, kámen, vyhloubený průmyslovou činností, při jehož těžbě se o kráse nepřemýšlí. Díky obrazotvornosti se vám podařilo získat peníze k uskutečnění svých snů. Blahopřeji vám, projevují vám úctu, hold starého muže, který dochází ke konci své práce.“

„V této chvíli v ní ale ještě pokračujete.“

„Vy tedy víte, kdo jsem?“

Michael poznámkou Poirota nepochybně potěšil: rád zjišťoval, že lidé vědí, kdo je. Bohužel však dnes ho už mnoho lidí neznalo.

„Sledujete krvavou stopu... jak se tady rozkřiklo. Jsme jen malé společenství, novinky cestují. Přivedla vás sem jiná známá veličina.“

„Ach, máte na mysli paní Oliverovou.“

„Ariadnu Oliverovou, populární spisovatelku. Lidé touží po rozhovoru s ní, chtějí slyšet její názor na taková témata, jako jsou studentské stávky, socialismus, dívčí móda, má-li sex být povolen a řadu dalších věcí, které se jí vůbec netýkají.“

„Jistě, jistě,“ přisvědčil Poirot, „i já to považuji za nevhodné. Povšiml jsem si, že se od paní Oliverové mnoho nedovědí. Zjistí jediné, že jí ráda jablka, což vstoupilo ve známost už aspoň před dva-

ceti lety, ale ona to nadále s roztomilým úsměvem opakuje. Ačkoliv se obávám, že teď ji chuť na jablka přešla.“

„Vás sem také jablka přivedla, vidíte?“

„Jablka z oslavy u paní Drakeové,“ přisvědčil Poirot. „Vy jste se jí také zúčastnil?“

„Ne.“

„Naštěstí.“

„Proč naštěstí?“ namítl Michael Garfield s lehkým náznakem údivu v hlase.

„Nepovažuji za příjemnou zkušenost být jedním z hostů na zábavě, při níž došlo k vraždě. Třeba jste něco podobného ještě nezaživil, ale jak říkám, máte štěstí, poněvadž —“ detektiv se trochu stáhl — „*il y a des ennuis, vous comprenez*. Kdekdo se vyptává na časové údaje a klade další dotěrné otázky.“ Znenadání odbočil. „Znal jste to dítě?“

„No ovšem. Reynoldsovi jsou tu velmi populární. Znáám většinu zdejších obyvatel. Ve Woodleigh Common se zná každý s každým, třebas ne vždycky důvěrně. Někteří jsou povrchní známí, jiní přátelé a podobně.“

„Jaká Joyce byla?“

„Jak ji mám charakterizovat? Nic moc. Měla nepříjemný hlas. Rezavý. To je asi tak všechno, co si o ní pamatuji. Nemám děti zrovna v lásce. Většinou mě nudí. Joyce mě nudila. Když mluvila, tak jediné o sobě.“

„Nedovedla tedy upoutat?“

Michael Garfield se zatvářil trochu překvapeně.

„Neřekl bych,“ odvětil. „Soudí se snad o ní, že byla zajímavá?“

„Podle mého názoru nezajímavé osoby nikdo nevraždí. Lidé se zabíjejí pro peníze, ze strachu nebo z lásky, podle libosti, ovšem východiskem —“ Odmlčel se a pohlédl na hodinky. „Musím utíkat. Mám dojednanou schůzku. Ještě jednou blahopřeji.“

Kráčel dolů pěšinou, opatrně našlapoval a liboval si, že tentokrát není obut do svých lakýrek.

Michael Garfield nebyl jediný, koho v ten den Poirot v terasovité zahradě potkal. Na dně bývalého lomu zjistil, že se tam větví tři cestičky do trochu odlišných směrů. Na začátku prostřední pěšiny

seděla na poraženém stromu dívenka a čekala na něho, což ihned dala najevo.

„Jste nejspíš pan Hercule Poirot, vidíte?“ zeptala se hlasem jasným skoro jako zvoneček. Byla droboučká a něčím se hodila do tohoto parku. Připomínala dryádu nebo skřítku.

„Jmenuji se tak,“ přisvědčil Poirot.

„Čekám tu na vás. Jdete přece k nám na čaj?“

„Ano. S paní Oliverovou jdu k paní Butlerové.“

„Správně. To je teta Ariadna a moje maminka.“ A s výtkou v hlase připojila: „Hodně jste se opozdil.“

„Omlouvám se. Chtěl jsem si s kýmsi promluvit.“

„Vím, viděla jsem vás. Povídal jste si s Michaelem.“

„Ty ho znáš?“

„Ovšem. Bydlíme tu už dost dlouho. Znáám každého.“

Poirot uvažoval, jak je asi stará. Zeptal se jí.

„Je mi dvanáct,“ odpověděla. „Příští rok půjdu do internátní školy.“

„Těšíš se tam nebo netěšíš?“

„Nevím, když tu školu neznám. Neřekla bych, že se mi zalíbí, aspoň ne tolik, jako má stará. Prosím, pojd'te už se mnou.“

„Ovšem. Ovšem. Omlouvám se za zpoždění.“

„Ach, vždyť o nic nejde.“

„Jak se jmenuješ?“

„Miranda.“

„Jméno ti sluší.“

„Myslíte na Shakespeara?“

„Ano. Učili jste se o něm?“

„Jistě. Slečna Emlynová nám z něho předčítá. Poprosila jsem maminku, aby mi také četla. Líbí se mi, jak věty pěkně znějí. ‚Náš statečný, nový svět...‘ Jinde nic podobného nenajdete — či ano?“

„Ty tomu nevěříš?“

„Vy snad ano?“

„Všude je statečný, nový svět, ale jen pro někoho, abys rozuměla. Pro šťastné lidi, kteří mu dovedou ze sebe něco dát.“

„Chápu,“ odvětila Miranda s výrazem, že chápe naprosto všechno, ačkoliv sám dobře nepochopil, co asi ona chápe.

Otočila se a vykročila po pěšině.

„Půjdeme tudy,“ ohlāsila. „Není to příliš daleko. Můžete projít živým plotem u naší zahrady.“ Pak se ohlédla přes rameno a ukázala prstem: „Tam dole uprostřed bývala studánka.“

„Studánka?“

„Ano. Před dávnými lety. Asi tam bude dál — pod keři azalek a jiných dřevin. Byla totiž celá rozbitá, lidé ji po kouskách odnosili, ale novou už nikdo nepostavil.“

„Je jí asi škoda.“

„Nevím. Máte rád studánky?“

„Ça dépend,“ odvětil detektiv.

„Umím trochu francouzsky,“ pochlubila se Miranda. „Řekl jste ,Přijde na to‘, vidíte?“

„Máš naprostou pravdu. Asi se pilně učíš.“

„Každý mluví o slečně Emlynové jako o dobré učitelce. Je naše třídní. Je hrozně přísná a trochu suchar, ale dovede moc zajímavě vyprávět.“

„Pak tedy je skutečně skvělá učitelka. V parku se zřejmě vyznáš, víš, kam která cestička vede. Chodíš sem často?“

„Ovšem. Tady se nejraději procházím, protože mě tu nikdo nenajde. Sedím ve větvích stromů a pozoruji, co se děje. Líbí se mi sledovat život kolem.“

„Čí život?“

„Většinou ptáků a veverek. Ptáci jsou dost hádaví, nemyslíte? Vůbec ne jako v tom úryvku básničky, kde se říká: ,Ptáčci v hnízdech mlčky souhlasí.‘ Ani trochu nesouhlasí, vidíte? A baví mě sledovat veverky.“

„Lidi také pozoruješ?“

„Někdy, ale sem chodí málokdo.“

„Pročpak asi?“

„Nejspíš se tu bojí.“

„Čeho by se měli bát?“

„Poněvadž zde před dávnou dobou někoho zabili. Totiž dřív než tu vznikla zahrada, dokud tady byl lom s haldou šterku — nebo písku — a v ní naši mrtvolu. Považujete za výstižné staré pořekadlo, že se někdo narodil pro šibenici nebo k utopení?“

„Dneska se už lidé pro šibenici nerodí. V naší zemi se přece od-souzenci nevěší.“

„Jinde je věší na ulicích. Četla jsem o tom v novinách.“

„Aha. A připadá ti to správné nebo špatné?“

Miranda nezodpověděla otázku přímo, ale Poirot pochopil, že zamířila k věci. „Joyce někdo utopil,“ řekla.

„Maminka mi to chtěla zatajit, což je asi hloupost, nemyslíte? Jsem už přece dvanáctiletá.“

„Byla Joyce tvou přítelkyní?“

„Ano, velkou přítelkyní — v určitém směru. Někdy mi vyprávě-la hrozně zajímavé věci. O slonech a ráždících. Kdysi pobývala v Indii. Kéž bych se tam taky dostala! S Joyce jsme si sdělovaly všechna tajemství. Já neměla tolik co vyprávět jako moje maminka. Ta byla v Řecku, víte? Tam se seznámila s tetou Ariadnou. Mě ovšem do Řec-ka nevzala.“

„Kdo ti o Joyce pověděl?“

„Paní Perringová, naše kuchařka. Mluvila s paní Mindenovou, co chodí uklízet. Někdo Joyce přidržel hlavu v kbelíku s vodou.“

„Tušíš, kdo ten ‚někdo‘ mohl být?“

„Ani ne. Obě vypadaly, že nic nevědí, ovšem jedna jako druhá jsou dost hloupé. Opravdu.“

„A co ty víš, Mirando?“

„Já tam nebyla. Bolelo mě v krku a měla jsem horečku, tak mě maminka na zábavu odmítla vzít. Jinak bych něco mohla vědět, aspoň o tom utopení. Proto taky jsem se vás zeptala na to utopení. Dejte pozor na šaty.“

Poirot poslechl její radu. Vstup z parku do zahrady Butlerových živým plotem se spíš hodil pro štíhlou postavičku jeho dětské prů-vodkyně; pro takovou vílu byl doslova silnicí. Nicméně o Poirota se přepečlivě starala: upozornila ho na sousední trnité křoví a přidržela stranou pichlavější větve. V zahradě se vynořili vedle hromady kom-postu a podél rozpadlého pařeniště pro okurky zabočili ke dvěma popelnicím. Odtud se už snadno přes malou, upravenou zahrádku, osázenou většinou růžemi, dostali k nevelkému přízemnímu domku. Miranda vstoupila první francouzským oknem a se skromnou pýchou

sběratele, který právě ulovil exemplář vzácného druhu hmyzu, ohlásila:

„Tak ho mám.“

„Snad jsi hosta nepřivedla plotem, Mirando? Měli jste jít pěšinou k postranní brance.“

„Tudy je to lepší,“ odsekla Miranda. „Rychlejší a kratší.“

„A taky zřejmě namáhavější.“

„Nevím, jestli jsem vás představila své přítelkyni, paní Butlerové,“ zasáhla do sporu paní Oliverová. „Zajisté,“ přikývl Poirot. „Na poště.“ Zmíněné setkání bylo otázkou několika vteřin, neboť k němu došlo ve frontě před okénkem. Teď si tedy detektiv mohl známou paní Oliverové prohlédnout zblízka. Předtím viděl jen štíhlou ženu zahalenou do nepromokavého pláště a s šátkem na hlavě. Judith Butlerová ve svých pětaticeti letech připomínala rýnskou vodní vílu, kdežto její dcerka spíš zmíněnou dryádu. Dlouhé světlé vlasy jí volně splývaly k ramenům a v jemně řezaném, protáhlém obličejí s trochu propadlými tvářemi svítily velké, jako moře zelené oči, lemované dlouhými řasami.

„Těší mě, že vám mohu osobně poděkovat za ochotu přijet okamžitě na Ariadninu výzvu,“ pravila paní Butlerová.

„Jakmile mne má přítelkyně paní Oliverová o něco požádá, musím její přání okamžitě splnit,“ uklonil se Poirot.

„Nesmysl!“ zavrčela spisovatelka.

„Byla přesvědčená, pevně přesvědčená, že tu strašnou záležitost vyřešíte. Drahoušku Mirando, běž do kuchyně. Na prolamovaném podnose na kamnech jsou koláčky k čaji.“

Než Miranda zmizela, vrhla směrem k matce významný úsměv, jímž co nejsrozumitelněji dala najevo: „Chceš mě na chvíli odstranit.“

„Snažila jsem se tu hroznou — hroznou událost před ní zatajit, ale nejspíš to byl od začátku marný pokus,“ vysvětlila Mirandina matka.

„Ve vilovém sídlišti se nešíří nic tak rychle jako nepříjemné noviny, tím spíš, jde-li o kruté neštěstí. Navíc nemůžete dlouho chodit po světě a nevědět, co se kolem vás děje. A děti se na takové věci zdají být obzvlášť vnímavé.“

„Buďto Burns nebo sir Walter Scott napsal: ‚Máte mezi sebou dítě, které si všeho všímá‘,“ připomněla paní Oliverová, „a ten určitě věděl, o čem mluví.“

„Sotva mohu uvěřit, že by se Joyce Reynoldsová stala svědkem takové události, jako je vražda,“ prohodila paní Butlerová.

„Podle vás tedy nic neviděla?“

„Soudím, že kdyby něco zahlédla, nevydržela by tak dlouho mlčet. Tohle Joyce neodpovídá.“

„Každý mi tu na potkání chce naznačit, že Reynoldsových děvčátko lhalo,“ poznamenal Poirot mírně.

„Je docela možné, že si dítě něco vymyslí, co se pak skuteční.“

„Z tohoto ohniska také vyjdeme. Joyce Reynoldsová byla beze sporu zavražděna.“

„Už jste přece vykročil. Nejspíš všechno potřebné víte,“ opáčila Ariadna Oliverová.

„Nežádejte ode mne nemožnosti, madame. Vždycky tolik pospícháte.“

„A proč ne? V dnešní době bychom se beze spěchu nikam nedostali.“

Vtom se vrátila Miranda s podnosem koláčků.

„Mám je sem postavit?“ zeptala se. „Už jste si snad řekli, co jste chtěli. Nebo mám z kuchyně přinést ještě něco jiného?“ Z hlasu jí zazněla lehká škodolibost.

Paní Butlerová postavila georgiánskou stříbrnou čajovou konvici na mřížku, na okamžik zapnula elektrický kotlík, vypnutý předtím těsně před varem, pečlivě zalila konvici a začala podávat čaj. Miranda nabízela koláčky a okurkové chlebíčky vážným, vytříbeným způsobem.

„Seznámila jsem se s Ariadnou v Řecku,“ oznámila Judy Butlerová.

„Spadla jsem do moře,“ připojila paní Oliverová. „Při návratu z jednoho z ostrovů byl dost prudký příliv. Námořníci vždycky poručili ‚Skočte!‘ právě ve chvíli, kdy loďka byla co nejvýš na vlně. Příkaz je správně načasovaný, ovšem vám se nezdá, tak zaváháte, ztratíte nervy a skočíte, když je člun v rovině s břehem, jenže tehdy se už vlna zase vzdaluje.“ Odmlčela se, aby nabrala dech. „Judith mě po-

mohla vylovit a tento zážitek vytvořil mezi námi určité pouto. Mám pravdu nebo ne?“

„Ovšem,“ přikývla paní Butlerová. „Navíc mě zaujalo tvé křestní jméno,“ dodala. „Uznala jsem, že se do těch míst hodí.“

„Určitě, mimochodem je to moje pravé jméno, žádný umělecký pseudonym. Ale nepotkalo mě nic z toho, co se přihodilo antické Ariadně. Žádný milenec mě neopustil na řeckém ostrově a jiná z jejích příhod se mi také nestala.“

Poirot zvedl ruku ke svému kníru, aby zakryl náznak úsměvu, jež se neubrnil při představě paní Oliverové v roli opuštěné řecké panny.

„Svůj život nemůžeme ztotožňovat se svými jmény,“ připomněla paní Butlerová.

„Věřte, že ne. Nedokážu si vás představit, jak odsekáváte svému milému hlavu — aspoň tak zní příběh o Juditě a Holofernovi.“

„Jednala z vlastenecké povinnosti, pokud se pamatuji,“ doplnila paní Butlerová, „za kterou byla vysoce velebena a odměněna.“

„Nevyznám se dobře v zápletkách Judity s Holofernem, to je z Apokryfů, že? Nicméně, když tak o tom mluvíme, lidé opravdu svým dětem dávají hodně divná jména. Nepamatuji se ale, že by někdo pokřtil dítě na Jaela. Jael a Sisera. Kdo vůbec natloukl druhému hřeby do hlavy? Ani dobře nevím, kdo z obou byl muž a kdo žena.“

„Skvěle ho chytila na lep,“ prohodila Miranda nečekaně a zastavila se při odklizení čajového náčiní.

„Na mě se významně nekoukejte,“ ozvala se Judith Butlerová, „já Mirandu do Apokryfů nezavedla. Tuhle instruktáž jí dala škola.“

„Dost nezvyklé na dnešní školy, nezdá se vám?“ pravila paní Oliverová. „Dětem tedy poskytují mravoučné principy!“

„Slečna Emlynová to takhle nebere,“ pokračovala Miranda. „Tvrdí, že na náboženství teď slyšíme jen moderní překlad bible, který nemá žádnou uměleckou hodnotu. Musíme aspoň v něčem poznat ušlechtilou prózu a blankvers starého překladu z roku 1611. Jael a Sisera. Ten příběh se mi moc líbil. Na takové řešení bych sama nepřišla,“ dodala zamyšleně. „Natlouct hřeby někomu do hlavy ve spánek!“

„To tedy doufám!“ zhrozila se její matka.

„Jak ty by ses zbavila svých nepřátel, Mirando?“ otázal se děvčátka Poirot.

„Byla bych k nim velmi ohleduplná,“ odpověděla Miranda rozjímavě. „Dalo by mi to víc práce, ale tento způsob by mně lip vyhovoval, poněvadž já nerada ubližuji. Nějakou drogou bych jim přivodila smrt z útrpnosti. Usnuli by, měli by krásné sny a už by se nevzbudili.“ Zdvihla několik čajových šálků a mísu po namazaných chlebech. „Jestli chceš pana Poirota provést zahradou, umyju nádobí, mamí,“ nabídla. „Vzadu na záhonu kvete ještě několik růží královských,“ dodala a s podnosem opatrně odešla z místnosti.

„Miranda je pozoruhodné dítě,“ pravila spisovatelka.

„Máte krásnou dcerku, madame,“ uklonil se Poirot.

„Ano, uznávám, že teď je hezká. Víme ale, jak budou děvčata vypadat, až dorostou? Zakulatí se a někdy mohou připomínat vykrmená prasátka. Teď však — teď je jako lesní víla.“

„Nedívím se, že tak miluje park, přilehlý k vašemu domu.“

„Někdy si přeji, aby ho tak nemilovala. Děsí mě lidé, potulující se na opuštěných místech, třeba je obytná čtvrť nedaleko. A teď se bojím tím spíš. Proto — proto musíte zjistit, proč Joyce ta hrůza potkala, pane Poirote. Dokud se totiž nedozvíme, kdo vraždu spáchal, ani na minutu nebudeme mít pocit, že naše děti jsou v bezpečí. Běžte do zahrady s Ariadnou, pane Poirote. Přijdu za vámi za okamžik.“

Vzala zbývající dva šálky a mísu a odešla do kuchyně, zatímco detektiv se spisovatelkou zamířili francouzským oknem do zahrádky, která vypadala stejně jako většina ostatních na podzim. Na záhonu rostlo několik svící zlatobýlu a astry a vzadu růže královské zvedaly vznešené růžové hlavy. Paní Oliverová rychle vykročila ke kamenné lavičce, usedla na ni a pokynula Poirotovi, aby si přisedl.

„Vyjádřil jste se o Mirandě jako o lesní víle,“ pravila. „Co si myslíte o Judith?“

„Že ta by se měla jmenovat Undina.“

„Vodní víla, ano. Opravdu vypadá jako by se právě vynořila z Rýna nebo z moře, či z lesního jezírka, kde si namočila vlasy. A přitom v nejmenším nepůsobí nepořádným dojmem.“

„Je rovněž velice krásná,“ připojil Poirot.

„Co o ní soudíte?“

„Neměl jsem k úvahám dost času. Vidím, že je půvabná a příjemná a že jí cosi dělá nesmírnou starost.“

„Divíte se?“

„Rád bych, madame, kdybyste vy mi řekla, co o ní víte, nebo se domýšlíte.“

„Při plavbě lodí se seznámíte s řadou lidí. Z nich jen jeden či dva se stanou vašimi důvěrnými přáteli. Ostatní jsou příjemní a milí, ale už se nenamáháte sejít se s nimi znovu. Nu a Judith patří k těm, s nimiž jsem toužila opět se potkat.“

„Před zájezdem jste se neznaly?“

„Ne.“

„Něco o ní jistě víte.“

„Jen běžné věci. Je vdova,“ začala vyprávět paní Oliverová. „Muž jí zemřel před mnoha lety — byl pilot. Zahynul při automobilovém neštěstí. Jednou večer ho srazil nákladňák, přijíždějící od Medchesteru či jak se to tam jmenuje. Soudím, že zůstala ve velmi špatné situaci. Byla doslova zlomená. Nerada o tom mluví.“

„Je Miranda její jediné dítě?“

„Ano. Judith pracuje nedaleko jako sekretářka na zkrácený úvazek, ale pevné místo nemá.“

„Znala bývalou majitelku Domu nad lomem, paní Llewellyn-Smytheovou?“

„Nejspíš ano. Její jméno jsem zaslechla, ale paní Llewellyn-Smytheová zemřela před dvěma nebo třemi roky, takže se o ní pochopitelně už mnoho nemluví. Copak vám nestačí žijící lidé?“ otázala se paní Oliverová dost podrážděně.

„Ovšemže ne. Musím se poptávat po těch, kteří zemřeli nebo zmizeli.“

„Kdopak zmizel?“

„Jedna pomocnice v domácnosti,“ vysvětlil detektiv.

„Ach — ty se ztrácíš každou chvíli, nemyslíte? Nastoupí do místa, nechají si vyplatit mzdu, odejdou rovnou do nemocnice, protože jsou těhotné, a dítě nazvou Auguste, Hans, Boris nebo podobně. Případně přijedou uhnat manžela či se honí za klukem, do něhož se zamilovaly. Nedovedete si představit, co všechno mi vyprávějí přátelé! O pomocnicích v domácnosti slyšíte buď jen chválu, jakým po-

žehnáním jsou pro přepracované matky, které se s nimi nechtějí rozloučit, nebo kradou punčochy, nechávají se vraždit —“ Zarazila se a vydechla: „Och!“

„Uklidněte se, madame. Nemáme důvod předpokládat, že došlo k vraždě pomocnice v domácnosti. Právě naopak.“

„Proč právě naopak? To přece nedává smysl.“

„Asi ne — a přesto —“

Vytáhl z kapsy notýsek a něco si do něj poznamenal.

„Copak si zapisujete?“

„Určité příhody z minulosti.“

„Minulost vás zřejmě hodně vzrušuje.“

„Minulost je otcem dneška,“ ocitoval Poirot a notýsek jí podal.

„Chcete si mé záznamy přečíst?“

„Ovšem, i když se vsadím, že mi nic neřeknou. Věci, které vy považujete za důležité, mně za zapsání nestojí.“

Vzala do ruky černý sešitek, otevřený na stránce s nadpisem: „Úmrtí.“ Pod titulkem stálo:

„Paní Llewellyn-Smytheová (bohatá vdova). Janet Whiteová (učitelka). Úředník z advokátní kanceláře (proboden, před časem pravděpodobně stíhán pro padělání).“

Další poznámka zněla: „Zmizelá pomocnice v domácnosti.“

„Proč měla mizet?“ projevila zájem spisovatelka.

„Asi se začala zaplétat do sporů se zákonem.“

Následující záznam představovalo jediné slovo: „Padělání“ se dvěma otazníky.

„Padělání?“ přečetla si paní Oliverová. „Proč?“

„Přesně tuto otázku si kladu i já.“

„Co tedy bylo paděláno?“

„Závět', nebo spíš dovětek k poslední vůli, sepsaný ve prospěch pomocnice v domácnosti.“

„Nepatříčně ovlivnila pisatelku závěti?“ napadlo paní Oliverovou.

„Padělání je mnohem vážnější záležitost než nepatříčné ovlivňování,“ připomněl Poirot vážně.

„Nechápu však souvislost s vraždou chudinky Joyce.“

„Ani já — a proto je to zajímavé.“

„Co znamená další slovo? Nemohu je přečíst.“

„Sloni.“

„Jak mohou sloni do případu zapadat?“

„Proč ne?“ usmál se detektiv. „Mohou, věřte mi.“ Vstal. „Musím už jít. Omluvte mne hostitelce, prosím, že jsem se s ní nerozloučil. Setkání s ní i s její hezkou a nevšední dcerkou mě velmi potěšilo. Vyřídte jí, ať na dítě dává dobrý pozor.“

„Maminka mi zakazovala hrát si s dětmi v lese,“ uvedla jako citát paní Oliverová. „Nu sbohem. Když si umíníte dělat tajemného, tak s tím určitě nepřestanete. Ani mi neprozradíte své další kroky?“

„Na zítřek dopoledne mám dojednanou schůzku v Medchesteru s pány Fullertonem, Harrisonem a Leadbetterem.“

„K čemu?“

„Chci si pohovořit o padělcích a dalších záležitostech.“

„A potom?“

„Chystám se promluvit si s některými lidmi, rovněž přítomnými u Drakeových.“

„Při večíрку?“

„Ne — během přípravy k němu.“

12

Místnosti advokátní kanceláře pánů Fullertona. Harrisona a Leadbettera byly typické pro starobylou a nanejvýš váženou firmu, na níž se už projevil zub času. Místo pánů Harrisona a Leadbettera přistoupili jako společníci advokáti Atkinson a mladý Cole, avšak šéfem zůstal nadále pan Jeremy Fullerton, štíhlý, starší muž s lhostejnou tváří, suchým, právníckým hlasem a nečekaně bystrými očima.

Ruku měl položenou na listu papíru s několika slovy, která právě dočetl. Přelétl je znovu, aby si jejich význam dokonale vštípil, a pak vzhlédl k muži, jehož mu dopis představoval.

„Monsieur Hercule Poirot?“ otázal se a návštěvníka si ohodnotil po svém: starší cizinec, oblečený jako ze škatulky, nicméně nevhodně obutý do lakýrek, pro něj zřejmě příliš úzkých, jak dokazovaly lehké vrásky kolem koutků očí, zaříznutých tam bolestí. Švihák, frajer, ke všemu doporučený mu zrovna inspektorem Henrym Raglanem

z kriminální policie, za kterého také ztratil slovo superintendent Spence ze Scotland Yardu, dnes ovšem už v důchodu.

Fullerton Spence znal jako důstojníka vysoce hodnoceného nadřízenými. Věděl o něm, že ve své době odvedl pořádný kus práce. Advokátovi prolétly hlavou matné vzpomínky na proslavený případ, snad dokonce slavnější, než se zdálo, přestože vypadal zcela jednoduchý. Ovšem! Fullerton si vzpomněl, že tehdy byl obhájcem jeho synovec Robert. Šlo o vraha-psychopata, který neprojevil nejmenší vůli hájit se, o němž jste si mohli myslet, že touží po šibenici, neboť tehdy se ještě věšelo. Žádných patnáct let nebo doživotí ve vězení. Kdepak! Pěkně si vytrpět nejvyšší trest, a je škoda, že ho zrušili, pomyslel si pan Fullerton suše. Dnešní zločinci prodlužováním násilí až ke smrtelnému zranění nic neriskují. Naopak, jakmile jejich oběť zemře, nikdo je nemůže usvědčit.

Případ měl tehdy na starosti Spence, klidný, houževnatý policista, který stále tvrdil, že chytili nesprávného pachatele. A skutečně ho také chytili, o čemž důkaz poskytl jakýsi cizinec amatér, vysloužilý detektiv belgické policie. Už tehdy byl dost starý a teď pravděpodobně bude senilní, pomyslel si pan Fullerton, je proto potřeba jednat opatrně. Návštěvník od něj požaduje informaci a jejím poskytnutím se koneckonců nemůže dopustit žádného omylu, tím spíš, když podle svého názoru sám o ničem důležitém v souvislosti s tímto mimořádným případem vraždy dítěte neví.

Ačkoliv pan Fullerton, jak se domníval, bystře odhadoval, kdo by mohl být vrahem, přece jen neměl takovou jistotu, jak by si přál, neboť se mu jevili tři případní pachatelé. V úvahu mohl přicházet každý z těchto tří mladých budižkničemu. Advokátovi se honily hlavou útržky vět: „duševně zaostalý“, „psychiatrický posudek“. Tím bezpochyby celý případ skončí. Nicméně utopit dítě v průběhu večírku — to už je něco úplně jiného oproti tragédiím četných školáků, kteří nepřišli domů proto, že i přes opakovaná varování přijali nabídku svezení v autě a pak byli nalezeni v blízkém lesíku nebo šterkovém lomu. Zase si vzpomněl na šterkový lom. Kdy se to o něm tehdy mluvilo? Už před mnoha, mnoha lety.

Tyto úvahy zabraly panu Fullertonovi asi čtyři minuty. Po nich si jako lehký astmatik odkašlal.

„Monsieur Hercule Poirot,“ řekl znovu. „Co pro vás mohu udělat? Soudím, že vám jde o smrt té dívky, Joyce Reynoldsové. Hrozná záležitost, strašná! Opravdu ale nechápu, v čem vám mohu pomoci. Vím o vraždě jen málo.“

„Jste přece právním zástupcem rodiny Drakeových?“

„Ano, ano. Chudák Hugo Drake. Velice příjemný člověk. Znal jsem ho léta, od doby, co koupili Jabloňový dům. Obrna je zlá nemoc — nakazil se jeden rok o dovolené. Po duševní stránce zůstal ovšem v naprostém pořádku. Je smutné, když tohle potká zdatného atleta, sportovce a závodníka. Ba, je smutné vědět, že jste nadosmrti mrzák.“

„Podle toho, co jsem slyšel, jste spravoval právní záležitosti paní Llewellyn-Smytheové.“

„Tedy ano. Skutečně pozoruhodná žena. Když se jí zhoršilo zdraví, přistěhovala se do blízkosti synovce a neteře. Koupila ten veliký bílý Dům nad lomem, zaplatila za něj víc, než jakou měl doopravdy cenu, ovšem jí na penězích nezáleželo. Byla nesmírně bohatá. Mohla najít hezčí dům, jenže fascinoval ji právě lom. Najala na jeho úpravu zahradního architekta, řekl bych na vysoké profesionální úrovni, jednoho z těch líbivých dlouhovlasců, nicméně šikovného. Uplatnil se při té přeměně lomu v park. Obrázky, uveřejněnými v časopise Dům a zahrada i jinde, si získal dobré jméno. Skutečně, paní Llewellyn-Smytheová uměla vybírat lidi. Jí nešlo o to dělat patronku hezkému mladíkovi, nebyla pošetilá jako některé postarší ženy. Tenhle chlapík má hlavičku a svému povolání rozumí. Trochu jsem ale odbočil. Paní Llewellyn-Smytheová zemřela skoro před dvěma roky.“

„Zcela nečekaně.“

Fullerton se na Poirota ostře podíval.

„Tak bych to neoznačil. Měla nemocné srdce a lékaři se snažili přesvědčit ji, že nemá příliš pracovat. Nepatřila však k ženám, jimž můžete diktovat. Nebyla hypochondr.“ Odkášlal si. „Obávám se, že uhýbáme od tématu, o němž jste si přišel pohovořit.“

„Ani ne,“ řekl Poirot, „třebas bych vám rád — pokud smím — položil několik otázek o jiné záležitosti. Zajímá mě jeden z vašich úředníků, Leslie Ferrier.“

Advokát se zatvářil poněkud překvapeně.

„Leslie Ferrier? Počkejte, Leslie Ferrier! Jeho jméno jsem už málem zapomněl. Ovšem, ovšem! Nechal se zapíchnout, vidíte?“

„To je přesně on.“

„Nu, nevím, jestli vás svými vědomostmi uspokojím. K vraždě došlo už dost dávno. Jednou v noci ho někdo probodl nedaleko Zelené labutě. K zatčení, myslím, policie neměla dostatek důkazů, i když asi tušila, kdo je pachatelem.“

„Bylo to z citového důvodu?“

„Ach ano! Určitě. Žárlivost. Chodil s provdanou ženou, manželkou hospodského. Zelená labuť, prostý hostinec ve Woodleigh Common. Potom se mladý Leslie začal točit kolem jiné dívky — nebo několika dívek, jak se začalo říkat. Byl na holky. Párkrát měl s nimi problémy.“

„Jako se zaměstnancem jste s ním byl spokojen?“

„Spíš bych se vyjádřil, že ne. Měl své klady. Se zákazníky jednával slušně, smlouvy připravoval pečlivě, ale mohl více dbát o své postavení a udržovat určitou úroveň v chování a ne se zaplétat s děvčaty, která jsem já podle staromódního zvyku považoval pro něj za značně nevhodná. Jedné noci se v Zelené labuti strhla rvačka a Leslieho Ferriera cestou domů kdosi probodl.“

„Kvůli některé z těch dívek nebo vzhledem k hostinské?“

„Nic určitého se nezjistilo. Policie, myslím, usuzovala, že jde o vraždu ze žárlivosti, kdežto —“ Pokrčil rameny.

„— vy si zrovna jistý nejste,“ doplnil Poirot.

„Kdoví. Jak se říká u soudu: ‚V pekle není tolik zloby, kolik je jí v uražené ženě.‘ Něco na tom je.“

„Zdá se mi však, že vy v tomto sporu shledáváte něco jiného.“

„Já bych byl uvítal kupříkladu více důkazů. Stejný názor měla i policie. Státní žalobce ovšem případ stáhl, pokud vím.“

„Jak vy jste na řešení pohlížel?“

„Našlo by se několik teorií. Mladý Ferrier nebyl charakterově příliš vyrovnaný. Dostal dobré vychování. Měl ušlechtilou matku, byla vdova. Otec už byl méně přijatelný. Jen tak tak vybředl z různých malérů. Žena s ním žádné štěstí neudělala. Syn se v určitém směru podobal otci, jednou dvakrát se spolčil s dost podivnými lid-

mi. Ochotně jsem ho omlouval mládím, nicméně dostal i varování před špatnými kamarády. Zabýval se obchody na hranici zákona a nebýt jeho matky, upřímně řečeno nenechával bych si ho. Byl mladý a schopný, tedy jsem doufal, že mu několikere napomenutí postačí, bohužel mravy jsou dnes velmi zkažené. Za uplynulých deset let se podstatně zhoršily.“

„Myslíte, že šlo o vyřízení starého účtu?“

„Možná. Pokud se zapletete s nějakým podobným spolkem — slovo gang mi zní příliš melodramaticky —, riskujete určité nebezpečí. Při sebemenším náznaku, že se s nimi chcete rozejít, máte nůž mezi lopatkami. To je docela běžné.“

„Nikdo vraždu neviděl?“

„Ne, žádný svědek. Stejně by to nikdo nepřiznal. Ať zločin spáchal kdokoliv, musel mít všechno pečlivě připravené. Alibi pro čas i místo atakdále.“

„Někdo však mohl něco zpozorovat. Kdosi naprosto nečekaný, třeba dítě.“

„Pozdě v noci? V sousedství Zelené labutě? Váš nápad není zrovna dobrý, pane Poirote.“

„Dítě si může zážitek zapamatovat,“ nedal se Poirot odradit. „Vrací se od přítelkyně, která bydlí nedaleko jeho domova. Přichází postranní pěšinou nebo postřehne cosi za plotem.“

„Vy máte obrazotvornost, pane Poirote! Vyprávíte mi nanejvýš neuvěřitelné věci.“

„Mně můj nápad nepřipadá tak neuvěřitelný. Děti leccos zahlédnou na místech, kde je nikdo neočekává.“

„Pak ale doma všechno vysypou.“

„Ne vždy,“ trval Poirot na svém. „Nemusí ani vědět, co viděly, obzvlášť jestli je pohled trochu poděsil. Nevykládají o každé pouliční nehodě či nečekaném útoku, jehož se staly svědkem. Svá tajemství dovedou velmi pečlivě uchovávat a přemýšlejí o nich. Někdy chtějí mít tajemství, které by patřilo jen jim.“

„Svěřily by se matkám,“ napověděl pan Fullerton.

„Tím si nejsem jist. Podle mých zkušeností děti mnoho věcí matkám nesvěřují.“

„Smím vědět, co vás na případu Leslieho Ferriera zajímá? Násilná smrt mladého člověka, v dnešní době bohužel tak častá?

„O něm nic nevím. Chci se o případu dovědět víc proto, že k této vraždě došlo před několika lety.“

„Víte, pane Poirote, opravdu nechápu, proč jste přišel právě za mnou a co vás vlastně zajímá,“ pravil pan Fullerton už trochu zatrpkle. „Přece vážně nepředpokládáte souvislost mezi smrtí Joyce Reynoldsové a slibného mladíka s poněkud kriminální činností, zabitého před pár roky.“

„Předpokládat lze cokoliv, ostatní je nutno dokázat.“

„Promiňte, důkaz přece se zločinem souvisí.“

„Snad jste slyšel o výroku Joyce, která před větším počtem svědků prohlásila, že na vlastní oči viděla vraždu.“

„V místě, jako je toto,“ připomněl pan Fullerton, „se nám obvykle donese každá šeptanda. Dokonce se ji dovíme i v nadnesené formě, postrádající pak už vůbec důvěryhodnosti, mohu-li tato slova dodat.“

„I to je pravda,“ přisvědčil Poirot. „Pokud vím, bylo Joyce přesně třináct. Devítiletá holčička si může určitý výjev zapamatovat — řekněme pouliční nehodu, souboj nebo napadení nožem, přepadení učitelky. Všechny tyto události mohou v duši dítěte zanechat velmi silný dojem, o němž nechce mluvit třeba proto, že vlastně neví, co vidělo, ale přemýšlí o nich. Možná na ně i zapomene do chvíle, kdy se stane něco, co jí je připomene. Uznáváte, že je to docela pravděpodobné?“

„Ale ano, ovšem těžko. Vaši domněnku považuji za velice přitaženou za vlasy.“

„Jak jsem slyšel, ztratila se vám tu rovněž jedna cizinka, jménem Olga nebo Soňa. Příjmení už neznám.“

„Olga Seminovová. Ano, najednou zmizela.“

„Nejspíš nebyla příliš spolehlivá.“

„Ne.“

„Sloužila, myslím, jako společnice či pečovatelka u paní Llewellyn-Smytheové, o níž jste se před chvílí zmínil, tety paní Drakeové —“

„Ano. V tomto zaměstnání se u ní vystřídalo několik dívek, dokonce dvě další cizinky, pokud vím. S jednou se skoro pořád hádala, druhá byla sice příjemná, ale strašlivě hloupá. Paní Llewellyn-Smytheová hlupáky nesnášela. Její poslední objev, Olga, jí asi velmi vyhovovala. Jestli se nepletu, neoplývala zrovna krásou,“ připustil pan Fullerton. „Byla malá, podsaditá, chováním dost spurná a lidé z okolí ji příliš nemilovali.“

„Paní Llewellyn-Smytheová ji však ráda měla,“ připomněl Poirot.

„Ta k ní velice přilnula — až snad nerozumně, jak se v jedné chvíli zdálo.“

„Opravdu?“

„Bezpochyby vám neříkám nic nového. Tyhle zprávy se šíří jako požár.“

„Vyrozuměl jsem, že paní Llewellyn-Smytheová zanechala té dívce velkou částku peněz.“

„Došlo k nečekané události,“ vysvětlil advokát. „Moje klientka nezměnila podstatu závěti po mnoho let. Nanejvýš doplňovala nové odkazy nebo rušila ty, které ztratily platnost smrtí obdarovaného. Třeba vám vyprávím známé věci, když se o případ zajímáte. Ostatní majetek však odkazovala vždy svému synovci Hugovi Drakeovi a jeho ženě, jež byla zároveň jeho přímou sestřenicí a tím také neteří paní Llewellyn-Smytheové. Kdyby někdo z nich zemřel dříve než ona, pozůstalý by pak dědil všechno. Značné množství darů odkazovala dobročinným organizacím a starým sloužícím. Nicméně poslední příkaz byl proveden asi tři týdny před její smrtí a nikoliv naší kanceláří, jako ty předcházející. Tento dodatek, napsaný vlastní rukou paní Llewellyn-Smytheové, obsahoval pouze jeden či dva dobročinné dary — tedy ne tolik, jako v předchozích případech —, služebnictvo nemělo dostat nic a celý zbytek svého značného majetku věnovala naše klientka Olze Seminovové z vděčnosti za její oddanou službu a projevovanou lásku. Jde o nanejvýš udivující odkaz, naprosto nepodobný těm, které paní Llewellyn-Smytheová předtím učinila.“

„Co se stalo potom?“ zeptal se Poirot.

„S vývojem jste se už pravděpodobně více či méně seznámil. Podle svědectví grafologů byl dovětek k závěti padělán. Písmu paní

Llewellyn-Smytheové se pouze podobal, nic víc. Paní Smytheová nenáviděla psací stroj a často vybízela Olgu vyřizovat osobní korespondenci za ni ručně a co možná nejlépe napodobovat rukopis své zaměstnavatelky. Někdy si dokonce přála, aby ji Olga i podepsala. Děvče tedy mělo dostatek příležitosti, aby se v tomto ohledu pocvičilo. Lze tedy předpokládat, že po smrti paní Llewellyn-Smytheové postoupila Seminovová o krok dále, neboť se považovala za schopnou padělat písmo staré paní. Odborníky však neoklamala.“

„Byla zpochybněna pravost dokumentu?“

„Ovšem. Nicméně došlo k obvyklému odkladu, než jednání dospělo před soud, během něhož ona mladá dáma ztratila nervy a zmizela, jak jste se vyjádřil.“

13

Když se Hercule Poirot rozloučil a odešel, Jeremy Fullerton s očima upřenýma do dálky a ztracen v myšlenkách zůstal sedět za psacím stolem, na jehož desku tiše bubnoval prsty.

Pak zvedl listinu ležící před ním a sklonil k ní pohled, aniž na ni zaostřil zrak. Po diskrétním zabzučení domácího telefonu zvedl sluchátko.

„Copak, slečno Milesová?“

„Přišel pan Holden, pane.“

„Ano, ale pokud vím, měl se dostavit před tři čtvrti hodinou. Vysvětlil, proč se o tolik opozdil?... Aha, rozumím. V podstatě stejná výmluva, jako posledně. Řekněte mu, prosím, že jsem vzal dalšího klienta a teď už nemám čas. Domluvte s ním jinou schůzku na příští týden, ano? Takovýhle postup si nemůžeme zavádět.“

„Jistě, pane Fullertone.“

Odložil sluchátko a dál zamyšleně hleděl na dokument před sebou. Ani teď jej však nečetl, jen v duchu probíral události, k nimž došlo před necelými dvěma roky, a které mu ten podivný mužíček v lakýrkách a s velkými kníry svými otázkami přivolaal zpět. Vybavil si jeden rozhovor z tehdejší doby.

Znovu v křesle před sebou viděl malé, obtloustlé děvče s olivově snědou pletí, tmavorudými, výraznými rty, vystouplými lícními kostmi a pronikavýma modrýma očima, hledícíma do jeho zpod hus-

tého, huňatého obočí. Byla to tvář vyzařující vášeň a vitalitu, tvář někoho, kdo poznal utrpení, leč nikdy se s ním nesmíří, i když jej pravděpodobně mnohá další trápení ještě čekají. Tvář mladé ženy, připravené bojovat a bránit se až do konce života. Kde asi teď je? zauvažoval. Ať tak či onak uspěla — ale v čem vlastně uspěla? Kdo jí pomohl? Pomohl jí vůbec někdo? Někdo musel.

Soudil, že se vrátila kamsi do země ve Střední Evropě, sužované problémy, odkud pocházela a kam musela nazpět, poněvadž neměla jinou možnost, jestliže nechtěla ztratit svobodu.

Jeremy Fullerton byl zastáncem zákona. Věřil v něj a opovrhoval těmi soudci, kteří vynášejí tvrdé rozsudky jen podle svých strnulých názorů. Odsoudí studenty za krádež knih, mladé matky rodin za to, že něco odnesly z obchodního domu, děvčata, která štípla peníze svým zaměstnavatelům, chlapce za vybrání telefonních automatů, z nichž nikdo nežil v opravdové nouzi, žádný si nepotřeboval zoufat, při výchově poznali většinou jen rozmazlování a dospěli k pevnému přesvědčení, že všechno, co si nemohou koupit, si prostě smějí vzít. Pan Fullerton však i přes svou víru v nutnost spravedlivého řízení, měl soucit s lidmi. Dovedl je litovat a Olgu Seminovovou skutečně litoval, ačkoliv se nedal ovlivnit vášnivými projevy, které ve svůj prospěch uváděla.

„Hledám u vás pomoc, doufám, že se na vás mohu spolehnout. Loni jste byl ke mně velmi laskavý, poradil jste mi s vyplňováním tiskopisů, abych mohla zůstat další rok v Anglii. Řekli mi přece, že nemusím odpovídat na otázky, na které nechci, a že se mám dát zastupovat advokátem. Proto jsem tady.“

„Vámi uváděné okolnosti vám nepomohou,“ řekl jí tehdy pan Fullerton. Pamatoval si, jak suše a chladně se vyjádřil, a to tím spíš, že se pod zdánlivým chladem skrýval soucit. „V tomto případě za vás nemohu jednat, poněvadž už zastupuji manžele Drakeovy. Jak víte, byl jsem právním poradcem paní Llewellyn-Smytheové.“

„Ta je ale mrtvá. Ted' už právníka nepotřebuje.“

„Měla vás ráda,“ odbočil pan Fullerton.

„Ano, měla. Proto mi chtěla dát ty peníze.“

„Všechny?“

„Proč ne? Proč ne? Své příbuzné nenáviděla.“

„Mýlíte se. Synovce i neteř milovala.“

„No, pana Drakea snad, ale ji ne. Paní Drakeová jí šla na nervy. Do všeho se pletla, nedovolovala paní Llewellyn-Smytheové dělat, nač měla chuť, a jást, co by chtěla.“

„Je to velmi pečlivá žena, snažila se přimět tetičku, aby dodržovala doktorovy příkazy, pokud šlo o dietu, přílišnou námahu a další věci.“

„Lidem nevyhovuje vždycky poslouchat doktora a nechtějí, aby je příbuzní znásilňovali. Rádi žijí po svém, dělají, co se jim líbí, a jedí, co jim chutná. Měla spousty peněz, mohla si koupit cokoli v jakémkoliv množství. Byla bohatá — bohatá — bohatá a se svým majetkem chtěla nakládat podle své vůle. Pán a paní Drakeovi měli sami dost, krom krásného domu, oblečení a dvou aut. Jsou velmi zámožní, proč mají mít ještě víc?“

„Byli její jediní příbuzní.“

„Přála si, aby ty peníze připadly mně. Litovala mne. Věděla, co jsem prodělala. Slyšela o zatčení mého otce. Policie ho odvedla a my ho už s maminkou víckrát neviděly. Matka zanedlouho zemřela. Teď už je mrtvá celá má rodina. Hrozně jsem vytrpěla. Nemáte ponětí o životě v policejním státě! Kdepak! Vy straníte policii a ne mně!“

„Skutečně nestojím na vaší straně,“ přiznal pan Fullerton. „Je mi hrozně líto, co jste prožila, ovšem tenhle problém jste si způsobila sama.“

„To není pravda! Neprovedla jsem nic, co bych neměla. Z čeho mě viníte? Byla jsem k ní hodná, laskavá, nosila jsem jí to, co jí nedoprávali. Čokoládu a máslo. Dostávala jen rostlinný tuk, nic jiného. Rostlinný tuk jí nechutnal, chtěla máslo. Toužila po spoustě másla.“

„Nejde o máslo,“ prohodil advokát.

„Starala jsem se o ni, pečovala, a ona mi byla vděčná. A když se po její smrti ukázalo, že ve své lásce a dobrotě zanechala listinu, v níž mi odkazuje všechny peníze Drakeovi prohlásili, že nic nedostanu. Začali tvrdit různé nesmysly — prý jsem na ni měla špatný vliv a kdoví co horšího, mnohem horšího. Podle nich jsem závěť napsala sama. To je hloupost. Poslední vůli sepsala ona! Ona! Potom mě poslala z místnosti a zavolala si uklízečku a zahradníka Jima. Řekla, že oni musí listinu podepsat, ne já, poněvadž peníze připadnou mně.

Proč bych je nemohla dostat? Copak se na mne nemůže v životě usmát štěstí? Připadlo mi to jako zázrak. A co všechno jsem si naplánovala, jen co mi o svém úmyslu řekla!“

„O tom nepochybuji, opravdu nepochybuji.“

„Proč bych se nemohla na něco těšit, mít z něčeho radost? Budu teď šťastná a koupím si, co jen se mi zachce. Nic špatného jsem přece neprovedla. Nic. Nic! Slyšíte? Nic!“

„Snažil jsem se vysvětlit vám situaci,“ řekl pan Fullerton.

„To jsou lži a přitom viníte ze lži mě. Tvrdíte, že jsem listinu napsala sama — a já ji nenapsala. Ona ji psala. Nikdo nesmí prohlašovat něco jiného.“

„Leckdo říká leccos,“ usadil ji advokát. „Teď poslouchejte. Přestaňte odmlouvat a dávejte pozor, co vám povím. Je přece pravda, že vás paní Llewellyn-Smytheová často žádala, abyste vyřizovala její korespondenci rukopisem, napodobujícím co možná nejpřesněji její písmo. Chtěla to proto, že ve staromódní představě jí strojem psané dopisy přátelům a známým připadaly jako projev nevychovanosti. Je to přežitek z viktoriánské doby. Dnes nikomu nezáleží na tom, je-li dopis psaný rukou nebo strojem, kdežto pro paní Llewellyn-Smytheovou šlo o nezdvořilost. Chápete, co vám říkám?“

„Ano, chápu. Proto mi říkala: ‚Na tyhle čtyři dopisy, Olgo, odpovíte, jak jsem vám řekla a jak jste si poznamenala těsnopisem. Musíte ale psát rukou a snažte se písmo napodobit mému.‘ Nutila mne cvičit se v psaní a všímat si, jak píše jednotlivá písmena. ‚Nechci, aby si lidé mysleli, že už si nedokážu vyřizovat korespondenci sama. Vy ovšem víte, jak se mi revmatismus v zápěstí horší, a že píšu čím dál hůř, a přesto nedovolím, aby se mé dopisy psaly na stroji!“

„Mohla jste korespondenci vyřizovat svým vlastním rukopisem a nakonec jen připojit poznámku *Psáno sekretářkou*.“

„Nic takového mi nedovolila. Adresáti měli mít pocit, že píše ona.“

Což může být pravda, pomyslel si pan Fullerton. Dívčino tvrzení plně odpovídalo Louise Llewellyn-Smytheové, která nikdy nechtěla přiznat, že už nemůže dělat věci, jako dříve, nestačí chodit daleko či rychle do kopce a nesvede určitou činnost rukama, obzvlášť pravičkou. Lichotilo jí, když mohla prohlašovat: „Je mi docela dobře, jsem

v naprostém pořádku a neexistuje nic, co bych nedokázala, kdybych si to umínila.“ Ano, tady Olga určitě nelhala, a to, že mluvila pravdu, bylo jedním z důvodů, proč dodatek, připojený k závěti, vlastnoručně napsaný a podepsaný Louisou Llewellyn-Smytheovou, byl přijat na první pohled bez podezření. K pochybnostem došlo až zde v kanceláři, uvědomil si pan Fullerton, neboť on i jeho mladší společník znali rukopis paní Llewellyn-Smytheové až příliš dobře.

„Nechce se mi věřit, že tento dovětek napsala naše klientka,“ znejistěl mladý Cole jako první. „Vím, že poslední dobou ji trápila artritida, ale porovnejte jej se vzorky jejího písma z listin, které jsem vám přinesl ukázat. S dodatkem není něco v pořádku.“

S tímto názorem pan Fullerton plně souhlasil a navrhl, aby si vyžádali odborný posudek rukopisu. Odpověď vyzněla zcela jednoznačně a stejně dopadla i další dobrozdání: dovětek nenapsala Louisa Llewellyn-Smytheová. Kdyby Olga byla méně chtivá, řekl si v duchu advokát, a spokojila se s napsáním dodatku, začínajícího slovy jako tento, ale určila „oddané pomocnici v domácnosti“ pouze pěknou okrouhlou sumu, příbuzní mohli obnos považovat za přehnaný, avšak přijali by jej bez ptaní. Ale rodinu jen tak vypíchnout, ve prospěch cizinky Olgy Seminovové, zcela opomenout synovce, který byl univerzálním dědicem ve všech předcházejících závětích sepsaných během téměř dvaceti let —, něco takového neodpovídalo Louise Llewellyn-Smytheové. Podobný dokument může zvrátit jedině obvinění z nezákonného nátlaku. Ovšem to prudké temperamentní děvče bylo chtivé. Paní Llewellyn-Smytheová Olze třeba prozradila, že jí zanechává trochu peněz za její laskavost, ochotu, i také proto, že stará dáma začínala pociťovat lásku k dívce, která hověla všem jejím vrtochům a plnila každé přání. Tím se Olze otevřela perspektiva a dostala chuť na všechno. Ať jí stará paní odkáže celý majetek — peníze, dům, oblečení, šperky, prostě všechno. A teď se za chtivost dostavila odplata.

Jenže pan Fullerton proti, své vůli, proti svému právníckému cítění i proti mnoha dalším důvodům děvče litoval. Velice je litoval. Už v dětství poznalo utrpení a krutost policejního státu, ztratilo rodiče, bratra a sestru a zažilo nespravedlnost i strach, což v ubožačce

zdůraznilo rys bezpochyby vrozený, který se však až dosud neprojevil, totiž dětinskou, vášnivou chtivost.

„Všichni se proti mně spikli,“ prohlásila. „Nikdo mě nechrání. Nejste ke mně spravedliví, protože jsem cizinka, nepatřím do téhle země, nevím, co říkat a dělat. Jak se mám zachovat? Proč mi nepomůžete?“

„Poněvadž opravdu nevím v čem,“ odpověděl advokát. „Nejlépe bude se přiznat.“

„Kdybych řekla, co chcete slyšet, jen bych lhala a nemluvila pravdu. Závěť napsala ona a poslala mě z pokoje, než to svědkové podepíší.“

„Víte, že proti vám stojí usvědčující důkazy. Podle výpovědí řady lidí paní Llewellyn-Smythová často nevěděla, co podepisuje. Stačilo položit před ní několik listin, které si ani nepřečetla.“

„Pak tedy ani nevěděla, co říká.“

„Milé dítě, vaše největší naděje spočívá v tom, že jste dosud nebyla trestaná, a jako cizinka máte jen základní znalosti angličtiny. Díky tomu byste mohla vyváznout s menším trestem — nebo dokonce s podmínkou.“

„Ach, to jsou slova, nic než slova. Dají mě do vězení a už se z něj nedostanu.“

„Nemluvte nesmysly!“ napomenul ji pan Fullerton.

„Nejlépe, kdybych utekla a někde se schovala, aby mě nikdo nemohl nalézt.“

„Jakmile bude na vás vydán zatykač, policie vás najde.“

„Nenajde, pokud uteču rychle. Okamžitě. Když mi někdo pomůže, uteču z Anglie. Lodí nebo letadlem. Přece objevím někoho, kdo umí padělat pas či vízum nebo co potřebuji. Někoho, kdo mne má rád a poradí mi, jak zmizet, vždyť mám přátele. Mohu si nasadit paruku. Nebo jít o berlích.“

„Poslyšte,“ pravil pan Fullerton tentokrát už důrazně. „Nemůžete počítat s útekem. Je mi vás líto. Doporučím vám právníka, který se o vás postará. Mluvíte jako dítě.“

„Mám dost peněz — ušetřených,“ dodala na vysvětlenou. „Snažíte se být ke mně hodný, to vám věřím, ale doopravdy neuděláte nic,

poněvadž je to proti zákonu. Někdo mi ale pomůže, určitě! Uteču někam, kde mne nikdo nenajde.“

Skutečně ji nikdo nenašel, uvažoval pan Fullerton. Začalo ho zajímat — velmi ho začalo zajímat —, kde právě teď je, nebo by mohla být.

14

V Jabloňovém domě byl Hercule Poirot uveden do salónu s vysvětlením, že se paní Drakeová dostaví co nevidět. Při procházení halou zaslechl šumot ženských hlasů za dveřmi, o nichž se domníval, že vedou do jídelny.

Přešel k oknu a zadíval se do hezoučké, upravené zahrady, pěkně rozvržené a dobře udržované. Dosud bujně kvetly astry, života se nevzdávaly ani chryzantémy a tu a tam se příchodu zimy úporně bránila i růže.

Zatím se Poirotovi nepodařilo najít ani náznak jakékoliv činnosti zahradního architekta. Všechno bylo uspořádané, nicméně jen běžně. Že by paní Drakeové Michael Garfield nevyhovoval? Zřejmě házel svou návnadu marně, podle všech známek zahrada zůstávala jako každá jiná, odborně pěstěná předměstská zahrada.

Dveře se otevřely.

„Omlouvám se, že jste musel čekat, pane Poirote,“ řekla paní Drakeová. Hlasy v hale slábly, jak se ženy loučily a odcházely. „To je náš kostelní výbor,“ vysvětlila paní domu. „Připravujeme vánoční oslavu a všechno, co s ní souvisí. Samozřejmě schůzka trvá vždycky mnohem déle, než by měla. Každou chvíli někdo něco namítne, dostane nový dobrý nápad — a ze starého dobrého nápadu se obvykle stane nápad zcela nemožný.“

V hlase jí zazněla lehká hořkost. Poirot si dovedl snadno představit, jak Rowena Drakeová dovede názory druhých jasně a rázně odsoudit. Z poznámek Spenceovy sestry, z náznaků jiných lidí i z dalších pramenů snadno pochopil, že Rowena Drakeová je pánovitá osobnost, kterou všichni nechávají všechno řídit, ale nikdo jí není za vykonanou práci vděčný. Dovedl rovněž pochopit, že její svědomitost nebyla toho druhu, kterou by ocenila její starší příbuzná stejného typu. Paní Llewellyn-Smytheová se sem zřejmě přistěhovala, aby

mohla žít v blízkosti synovce a jeho ženy, a tato neteř ochotně převzala dozor nad tetičkou tím spíš, že ji nemusela mít ve vlastním domě. Louisa Llewellyn-Smytheová pravděpodobně po svém uznávala, že Roweně za mnoho vděčí, nicméně ji dráždilo neteřino vystupování, o němž se bezpochyby vyjadřovala jako o panovačném.

„Tak už odešly,“ prohlásila paní Drakeová, když zaslechla zabouchnutí domovních dveří. „Čím vám mohu pomoci? Jde pořád o ten hrozný večírek? Proč jen jsem ho uspořádala! Žádný jiný dům se k tomu ale nehodil. Zůstala paní Oliverová u Judith Butlerové?“

„Ano. Do Londýna se vrací asi zítra nebo pozítří. Vy jste se dříve neznaly?“

„Ne. Zbožňuji její knihy.“

„Platí, myslím, za vynikající autorku,“ zdůraznil Poirot.

„Ach, je dobrá spisovatelka, bezpochyby. Je také velmi zajímavá osobnost. Má nějaký vlastní názor na tu příšernou událost?“

„Neřekl bych. A jak vy, madame?“

„Už jsem uvedla, že nevím, jak na tragédii pohlížet.“

„To jistě, ale snad máte — nebo můžete mít — určitý nápad, úvahu, případnou myšlenku.“

„Proč bych měla mít?“ Zvědavě se na detektiva podívala.

„Mohla jste něco spatřit, nějakou nedůležitou maličkost, která ale dodatečně na vás třeba zapůsobila víc než na první pohled.“

„Máte asi na mysli něco konkrétního, pane Poirote, nějakou určitou událost.“

„Nu, připouštím, že ano. Vycházím z toho, co mi kdosi řekl.“

„Skutečně? Kdo to byl?“

„Slečna Whittakerová. Učitelka.“

„Ach, ovšem! Elisabeth Whittakerová. V Jilmech vyučuje matematiku, nemýlím-li se. Copak viděla?“

„Nejde ani tak o to, co viděla ona. Spíš se domnívá, že vy jste něco zahlédla.“

Paní Drakeová se zatvářila překvapeně a zavrtěla hlavou.

„Nevzpomínám si, že bych něco spatřila,“ řekla, „ale člověk nikdy neví.“

„Souviselo to s vázou,“ připomněl Poirot. „S vázou plnou květin.“

„S vázou plnou květin?“ podivila se Rowena Drakeová, ale pak se jí vyjasnilo čelo. „Ale vždyť už vím. Na stolku v ohbí schodiště stála velká váza s chryzantémami a větvemi podzimního listí. Krásná skleněná váza, jeden z mých svatebních darů. Zdálo se mi, že listy vadnou a některé květy rovněž. Vzpomínám si, že jsem si toho všimla při průchodu halou — myslím, že tehdy se už večírek chýlil ke konci, i když jistá si nejsem. Vzhled větví mě překvapil, tak jsem k váze přistoupila a namočila do ní prsty. Zjistila jsem, že nějaký idiot nedolil vodu. Událost mě dost rozladila. Vázu jsem tedy odnesla do koupelny a naplnila vodou. Co ale jsem v koupelně mohla vidět? Nikdo uvnitř nebyl, to vím určitě. Soudím, že některé starší pářečky se tam během večera docela nevinně trochu mazlily, ale při mém vstupu byla koupelna prázdná.“

„Ne, ne — tohle na mysli nemám. Došlo snad k nějaké nehodě. Váza vám prý vyklouzla z ruky, spadla na podlahu dole v hale a roztržila se.“

„Bohužel ano,“ přikývla Rowena. „Na kousky. Hrozně mě má nešikovnost rozladila, poněvadž šlo o náš dar k svatbě, jak jsem už řekla, květiny se v ní krásně vyjímalý a byla dost těžká, aby se s velkými podzimními kyticemi nepřevrhla. Jak hloupé ode mne. Prostě mi vyklouzla z prstů. Elisabeth Whittakerová stála dole v hale a pomohla mi sesbírat velké střepy a úlomky zamést do rohu, aby na ně žádný nešlápl. Odklidily se později.“ Tázavě se na detektiva podívala. „O téhle nehodě mluvila?“ zeptala se.

„Ano. Slečna Whittakerová uvažovala, proč asi jste vázu upustila. Usoudila, že vás něco poděsilo.“

„Mě že něco poděsilo?“ Rowena k detektivovi zvedla oči a pak ve snaze soustředit se znovu sraštila čelo. „Nemyslím, že jsem se něčeho polekala. Stává se přece, že vám prostě něco vyklouzne z ruky. Třeba při mytí nádobí. Považuji to za důsledek únavy a v té chvíli jsem už byla přípravami večírku, dohlížením na všechno a tak dále doslova utahaná. Udělala jsem zřejmě nějaký neobratný pohyb, jichž se v únavě nevyvarujete.“

„Tedy víte určitě, že vás nic nepoděsilo? Nepřekvapilo vás něco neočekávaného?“

„Nepřekvapilo? Kde? Dole v hale? Ta byla v tom okamžiku prázdná, až na slečnu Whittakerovou, ovšem. Ostatní byli u ohnivého hada. A učitelku jsem vůbec nepostřehla, dokud jsem neseběhla se schodů a ona mi nepřispěchala na pomoc.“

„Nezahlédla jste nikoho vycházet z knihovny?“

„Z knihovny... Chápu, kam míříte. Ano, na dveře knihovny jsem viděla.“ Na dost dlouhou dobu se odmlčela a pak na Poirota upřela přímý, pevný pohled. „Neviděla jsem nikoho vycházet z knihovny. Vůbec nikoho.“

Poirot začal uvažovat. Způsob, jakým své prohlášení vyslovila, v něm vzbudil dojem, že nemluví pravdu, že naopak někoho či něco viděla. Možná, jen pootevřené dveře nebo stín postavy za nimi. Zamítavá odpověď však vyzněla naprosto jednoznačně. Proč asi? Nechtěla snad zahlédnutou osobu být i jen na jediný okamžik uvrhnout do podezření, že měla cosi společného s vraždou, spáchanou za oněmi dveřmi? Mohl to být někdo jí milý nebo někdo — a to připadlo detektivovi pravděpodobnější —, koho chtěla chránit, kdo teprve nedávno odrostl z dětských střevíčků a podle jejího názoru si ani plně neuvědomil, k jaké tragédii právě došlo.

Poirot Rowenu Drakeovou považoval za tvrdé, ale zároveň pozitivé stvoření. Věděl, že jako spousta jiných žen stejného typu, zastávajících třeba místa soudkyň nebo pracujících v náboženských či dobročinných akcích, přespríliš věří v polehčující okolnosti a byla by kupodivu ochotná obzvlášť mladé provinilce omlouvat. Dospívajícího chlapce, v duševním vývoji opožděnou dívku, případně někoho, kdo už byl — jak jen se to říká? — „pod dozorem“. Pokud Rowena Drakeová viděla vycházet z knihovny někoho tohoto druhu, pak podle Poirotova názoru mohl do hry vstoupit její ochranný pud. Vždyť se ví, že dnes páší zločiny i děti, docela malé děti, sedmi, devítileté, a bývá často obtížné rozhodnout, jak naložit s mladými provinilci, kteří se dostali před soud pro mladistvé. Vyhledávají se pro ně omluvy — rozbité domovy, nedbalí, nevhodní rodiče a podobně — a lidé, co nejhorlivěji se jich zastávající, bývají obvykle typu Roweny Drakeové: jsou tvrdí a přísní — ale jindy, než v uvedených případech.

S tím Poirot nemohl souhlasit. On sám měl na mysli především spravedlnost. Soucit, dokonce přemíra soucitu, mu byl vždycky podezřelý. Ze svých předchozích zkušeností, jak v Belgii, tak zde v Anglii, věděl, že příliš velká lítost s odsouzeným vedla často k dalším zločinům, jimž padly za oběť nevinní lidé, které takový osud nemusel potkat, kdyby na první místo byla kladena spravedlnost a soucit na druhé.

„Rozumím,“ řekl na ženino prohlášení. „Ano.“

„Nepovažujete za pravděpodobné, že slečna Whittakerová viděla někoho vejít do knihovny?“ navrhla novou možnost paní Drakeová.

Poirota její nápad zaujal.

„Vy to považujete za možné?“

„Jen tak mi problesklo hlavou, že třeba zahlédla někoho vcházet do knihovny, řekněme před pěti minutami, a když jsem potom upustila vázu snad usoudila, že jsem tutéž osobu ve dveřích spatřila, a že tudíž vím, kdo to byl. Asi nechce nikoho jakkoliv obvinít, tím spíš, že si není jistá, poněvadž dotyčný se před ní pouze mihl. Teprve dodatečně se jí vybavila podoba kdoví koho — dítěte, chlapce...“

„Vy tedy podezříváte někoho z mládeže, chlapce nebo dívku? Ne snad některého z přítomných, ale prostě jedince, schopného zločinu, o němž jsme hovořili?“

Otázku bedlivě zvážila, než konečně odvětila:

„Ano. Nejspíš ano. V dnešní době zločiny často s mládeží souvisejí. S nedospělými, kteří vlastně ještě nevědí, co dělají, touží po hloupé pomstě a žene je pud něco kazit. I ti, kdo ničí telefonní budky, propichují pneumatiky a provádějí všelicos, čím by mohli ublížit druhým, dělají to z nenávisti — ne k jednotlivcům, ale k celému světu, což je pro jejich věk příznačné. Jestliže se tedy setkáte s případem holčičky, utopené na dětské zábavě bezdůvodně, lze jen předpokládat, že pachatelem je kdosi dosud plně nezodpovědný za své činy. Nesouhlasíte se mnou, že — že — nu, že můj názor je nejpravděpodobnější?“

„Policie, myslím, sdílí vaše hledisko — nebo je alespoň sdílela.“

„A ta by to měla vědět. V našem okrese máme prvotřídní policisty. Osvědčili se při různých zločinech. Jsou horliví a nikdy se ne-

vzdávají. Doufám, že objasní i tuto vraždu, ačkoliv nevěřím v brzké odhalení pachatele. Podobné případy vyžadují dlouhý čas a trpělivé sbírání důkazů.“

„Usvědčující důkaz se tentokrát tak snadno nenajde.“

„Asi ne. Když přišel o život můj manžel — byl totiž invalida a při přecházení silnice jej srazilo a přejelo auto —, nikdy viníka neodhalili. Jak víte, nebo možná nevíte, můj muž před šesti lety prodělal obrnu a zůstal částečně ochrnutý. Jeho stav se sice zlepšil, nicméně nebyl dost pohyblivý, aby včas uskočil před autem, které na něho prudce vyrazilo. Jeho smrt kladu málem sobě za vinu, ačkoliv vždycky odmítal chodit v doprovodu mém či kohokoliv jiného. Protivilo se mu být odkázán na ošetřovatelku nebo na manželku v roli ošetřovatelky a při přecházení ulice dával vždycky pozor. Po neštěstí si však člověk leccos vyčítá.“

„Vaše teta zemřela před ním?“

„Ne, krátce po něm. Oba odešli skoro současně.“

„Opravdu?“ řekl Poirot a pokračoval: „Policie nevystopovala auto, které vašeho muže přejelo?“

„Vůz byl zřejmě ukradený na tržišti v Medchesteru. Je tam parkoviště. Patřil jakémusi panu Waterhouseovi, postaršímu obchodníku se semeny. Jezdil pomalu a opatrně, ten nehodu určitě nezpůsobil. Šlo jasně o jeden z případů, kdy si neodpovědní mladíci pomohou k autům. Takoví nedbalí, ba řekla bych bezohlední hoši by měli být trestáni přísněji, než jsou.“

„Spíš dlouhodobým vězením, než pouhou pokutou, kterou zaplatí shovívaví rodiče. Ta zapůsobí jen na málokoho.“

„Nesmíme však zapomínat, že tito mladí lidé jsou ve věku, kdy je pro ně životně důležité pokračovat ve studiích, mají-li dostat příležitost do budoucnosti.“

„Vzdělání je posvátná kráva,“ ocitoval Hercule Poirot a rychle dodal na vysvětlení: „Tuto větu jsem slyšel od lidí, kteří vědí, co říkají, mají určitý věk a akademické postavení.“

„Zato třeba nejsou dost shovívaví k mládí, neberou ohled na špatné vychování, rozvrácené domovy.“

„Vy tedy myslíte, že mladí provinilci potřebují něco jiného, než poslat do vězení?“

„Patričnou léčbu,“ upřesnila Rowena Drakeová přísně.

„A ta udělá z prasečí kůže hedvábnou kabelku jak říká další staré přísloví, tentokrát islámské? Tak vy nevěříte v tvrzení, že každý má svůj osud přivázaný na krku?“

Paní Drakeová se zatvářila nanejvýš pochybovačně a trochu rozmrzele.

„Doufám, že své ideje — či spíše ideály — nepřejímáte ze Středního východu?“ namítla.

„Musíme přijímat fakta. Moderní biologové — západní biologové —“ Poirot honem dodal — „velice vážně prohlašují, že činy každého jednotlivce mají své kořeny ve složení jeho genů. Že čtyřia-dvacetiletý vrah byl potenciálním vrahem už ve věku dvou, tří či čtyř roků. Totéž přirozeně platí třeba o matematikovi nebo hudebním géniovi.“

„Nehovoříme o vražích,“ napomenula detektiva paní Drakeová. „Můj muž zemřel po nehodě, zaviněné nedbalou nebo nevyrovnanou osobou. Ať už ji způsobil holobrádek nebo mladý muž, zbývá vždyc-ky naděje, že uzná za svou povinnost brát ohled na druhé a znechutí si ledabylý přístup k životu, jaký lze považovat za trestuhodnou nedbalost, ale nikoliv za záměrný zločin.“

„Vy tedy jste přesvědčená, že nešlo o úkladnou vraždu?“

„Silně pochybuji.“ Paní Drakeová se zatvářila, jako by ji Poirot otázkou překvapil. „Ani nevěřím, že policie o něčem takovém vážně uvažovala. Já alespoň ne. Byla to nehoda. Vážná nehoda, která změnila běh mnoha životů, včetně mého.“

„Řekla jste ‚nehovoříme o vražích‘, ovšem v případě Joyce o vrahovi mluvit musíme. Tady nejde ani zdaleka o nehodu. Něčí ruce záměrně přidržely hlavu dítěte pod vodou tak dlouho, dokud nenastala smrt. Byl to promyšlený krok.“

„Vím, vím — hrůza! Nerada na tu událost vzpomínám a nechci, aby mi ji někdo připomínal.“

Vstala a začala neklidně přecházet, nicméně Poirot neúprosně pokračoval:

„A přesto musíme dál hledat, najít patričný motiv.“

„Mně připadá, že podobný zločin motiv určitě postrádá.“

„Podle vás jej provedl někdo duševně narušený do té míry, že zabíjel pro potěšení, a ke všemu pro radost zavraždil jedince mladého, nezralého?“

„Tu a tam o takových případech slyšíme. Je však těžké zjistit jejich pravý důvod. Ani psychiatři se v něm neshodují.“

„Odmítáte přijmout jednodušší vysvětlení?“

Udiveně vzhledla.

„Jednodušší?“

„Vraha duševně nenarušeného, který nepatří psychiatrům. Někoho, kdo se jen potřeboval zabezpečit.“

„Zabezpečit? Ach, vy tedy myslíte —“

„Děvče se toho dne, několik hodin před svou smrtí, vychloubovalo, že vidělo, jak někdo spáchal vraždu.“

„Joyce byla opravdu velmi hloupoučká,“ prohodila paní Drakeová klidně a přesvědčivě. „A obávám se, že ne vždy pravdomluvná.“

„Tohle mi řekl kdekdo,“ přisvědčil Poirot. „Začínám už věřit tomu, co kolem sebe slyším.“ A s povzdechem dodal: „Obvykle to také bývá pravda.“ Vstal a nasadil jiný tón. „Musím se omluvit, madame. Mluvil jsem o věcech pro vás nepříjemných, s nimiž má přítomnost zde vůbec nesouvisí. Ale z toho, co mi slečna Whittakerová řekla, se zdálo —“

„Proč jste z ní nevytáhl víc?“

„Jak?“

„Je učitelka a taková zná lépe než já potenciální možnosti — tak jste to přece naznačil? — svých žáků.“ Odmlčela se, než připojila: „Právě jako slečna Emlynová.“

„Ředitelka školy?“ podivil se Poirot.

„Ano. Své práci rozumí, je totiž rozený psycholog. Podle vás by mohla tušit, byť i jen matně, kdo zabil Joyce. Jenže já nevím, zato slečna Emlynová by mluvit mohla.“

„Zajímavé!“

„Netvrdím, že má důkazy, jen si myslím, že něco ví. Ta by vám mohla odpovědět, jde však o to, jestli bude chtít.“

„Začínám chápat, že musím urazit ještě dlouhou cestu,“ povzdychl si detektiv. „Lidé leccos vědí a mně nehodlají nic sdělit.“

Zamyšleně se na Rowenu Drakeovou zadíval. „Vaše teta, paní Llewellyn-Smytheová, měla zahraniční pomocníci v domácnosti.“

„Zřejmě jste se obeznámil se všemi místními klepy,“ odpověděla Rowena suše. „Ano, skutečně. Po tetině smrti odešla dost narychlo.“

„Asi měla důvod.“

„Nevím, šířím-li teď pomluvu nebo urážku děvčete, ale považuji za jisté, že padělala dovětek k tetině závěti — nebo jí v tom někdo napomohl.“

„A kdo?“

„Přátelila se s mladým úředníkem z advokátní kanceláře v Medchesteru. Už předtím se zapletl do padělatelské aféry. Případ s dovětkem se nikdy nedostal před soud, poněvadž dívka zmizela. Uvědomila si, že poslední vůle nemůže být uznána za platnou bez soudního projednání, tak odtud odjela a od té doby o ní nikdo neslyšel.“

„Pokud vím i ona pocházela z rozvráceného manželství.“

Rowena Drakeová na detektiva zostra pohlédla, avšak on se na ni přátelsky usmál.

„Díky za vše, co jste mi řekla, madame.“

* * *

Po odchodu z domu Poirot odbočil z hlavní silnice na cestu, označenou směrovkou Ke hřbitovu v Helpsley. Procházka nebyla dlouhá, trvalo mu nanejvýš deset minut než dorazil k místu posledního odpočinku, vybudovanému zřejmě v posledních deseti letech, aby odpovídalo rostoucí důležitosti městečka Woodleighe. Kostel patřičně velkých rozměrů, postavený před dvěma nebo třemi stoletími, měl kolem sebe jen velmi malý hřbitůvek, dnes již úplně plný, proto vznikl hřbitov nový, který se starým spojovala zkratkou přes dvě pole pěšina. Poirot jej ocenil jako moderní, strohý hřbitov s důstojnými nápisy na mramorových či žulových náhrobcích.

Měl své urny, vyřezávané sochy, shluky keřů i květinové záhony, avšak žádné zajímavé staré epitafy či průpovědi, nic pro ctitele starobylých památek. Byl pouze čistý, uspořádaný, uklizený, s přiléhavými náhrobními texty.

Poirot se zastavil, aby si přečetl desku, vztyčenou na jednom z hrobů, stojících blízko sebe a pocházejících přibližně ze stejné doby asi před dvěma či třemi roky. Nesla prosté oznámení:

*Zasvěceno památce na Huga Edmunda Drakea, milovaného
manžela Roweny Arabelly Drakeové,
který se rozloučil se životem 20. března 19____
Nechť je mu dopřán zasloužený spánek.*

Poirotovi, který právě unikl náporu dynamické Roweny Drakeové, napadlo, že pan Drake smrt v podobě spánku docela snad uvítal.

V alabastrové váze, umístěné na hrobě, uvadaly květiny. Starší zahradník, pečující zřejmě o hroby zesnulých vážených občanů, přistoupil k detektivovi v naději na několik minut příjemného rozhovoru.

„Nejste zdejší, vidíte, pane?“ zeptal se a odložil motyku i koště.

„Máte plnou pravdu. Nejsem odtud, stejně jako moji předkové tu byli cizí.“

„Jo, jo. Tenhle verš je tady někde vyrytý — nebo nějak podobný. Kdesi dole na opačném konci. Pan Drake byl hodný pán. Mrzák, abyste rozuměl. Měl dětskou obrnu. Říká se tomu tak, i když touhle nemocí netrpí pouze děti, ale i dospělí. Muži i ženy. Teta mojí ženy chytla obrnu ve Španělsku. Jela tam s jedním zájezdem, no a někde se vykoukala. V nějaký řece. Pak jí řekli, že nákaza byla ve vodě, ale já myslím, že doktoři moc nevědí, jestli chcete znát můj názor. Dneska je už přece jen všechno jiný, díky očkování v dětství. Nevyskytuje se zdaleka tolik případů, jako dřív. Jo, byl to hodný pán a nestěžoval si, třebaš těžko nesl, že je invalida. Za mlada byl dobrý sportovec, opravdu. Hrál za nás ve vesnickém družstvu. Mockrát střelil šestku. Opravdu to byl hodný pán.“

„Zemřel při nehodě, vidíte?“

„Správně. Přecházel za soumraku přes ulici. Přiřítlo se auto, v něm pár těch klacků, co si nechávají vousy růst až k uším. Aspoň lidi je tak líčili. Vůbec nezastavili. Jeli dál. Ani se neohlídli. Vůz nechali stát na parkovišti asi dvacet mil odsud. Pokud se zjistilo, nebyl jejich, ukradli ho kdesi na stanovišti. Hrůza, co je dnes autonehod! A policie

často ani pachatele nechytí. Paní Drakeová byla velice oddaná manželka. Jeho smrt ji tvrdě zasáhla, namouduši. Chodí sem skoro každý týden a nosí kytky do vázy. Oba k sobě moc lnuli. Jestli chcete slyšet můj názor, tak ona tu dlouho nezůstane.“

„Opravdu? Ale vždyť tady má tak krásný dům.“

„No to má. A hodně dělá pro město. Všechno možný. Řídí ženský spolky, pořádá čaje a společnosti a všechno ostatní. Pilně pracuje, podle některých lidí až moc. Je totiž panovačná. Chce všechno ovládat, jak o ní říkají, ale vikář na ni nedá dopustit. Rozhýbala činnost. Dámský kroužky a podobný věci. Pořádá zájezdy a výlety. Často jsem si pomyslel, i když před manželkou bych něco takovýho nerad prohlásil, že žádná dobročinná práce vám ženskou nepřiblíží. Každá ví všechno lip, než vy, prikazuje, co máte udělat a co ne. Nemáte ani trochu samostatnosti. Tu už dneska nenajdete nikde.“

„Přesto myslíte, že paní Drakeová chce odejít?“

„Nedivil bych se, kdyby se odstěhovala někam do ciziny. Pobývali v cizině rádi, jezdili tam na dovolené.“

„Proč by se podle vás chtěla odstěhovat?“

Po tváři starého muže se znenadání rozlil skoro čtverácký úsměv.

„No — jak to říct? Tady už udělala všechno, co se dalo. Abych se vyjádřil podle bible, hledá novou vinici, na který by pracovala. Potřebuje dělat dobro a tady v okolí už není kde. Vykonala, co mohla, a leckdo tvrdí, že i víc, než bylo nutný.“

„Chybí jí tedy další pole působnosti?“

„To je ono! Radši se usadí jinde, kde může napravovat různé věci a komandovat jiný lidi. Nás dostala, kam chtěla, tak už tu nemá moc na starosti.“

„Kdo ví,“ zamyslel se Poirot.

„Už ani o manžela nemůže pečovat. Pár let ho ošetřovala. Měla aspoň životní cíl, jak byste asi řekl. On a veřejná činnost ji udržovali celý den v kole. Paní Drakeová patří k lidem, kteří musí být ustavičně zaměstnání. Navíc bohužel nemá děti. Soudím tedy, že někde jinde začne znova.“

„Na vašich slovech asi něco je. Kam by mohla jít?“

„To vám nepovím. Nejspíš někam na riviéru — do Španělska či Portugalska. Nebo do Řecka — slyšel jsem ji mluvit o řeckých ostrovech. Paní Butlerová taky byla v Řecku na zájezdu. Nazývají je ‚helénské‘, což mi nic neříká.“

Poirot se usmál.

„Znamená to řecké ostrovy,“ zamumlal a pak se otázal: „Je vám sympatická?“

„Paní Drakeová? Zrovna sympatická ne. Je to hodná ženská. Koná svou povinnost k bližním atakdále, ale věřte mi, nikdo nemiluje toho, komu jde jen o povinnost. Vykládá mi, jak mám prořezávat růže, ačkoliv to vím i bez ní. Nutí mě pěstovat nějakou módní zeleninu, i když mně stačí zelí a u zelí taky zůstanu.“ Detektiv zakryl úsměv.

„Musím už jít,“ prohodil. „Pověděl byste mi, kde bydlí Nicholas Ransom a Desmond Holland?“

„Třetí ulice za kostelem vlevo. Jsou v podnájmu u paní Brandové. Studují na průmyslovce v Medchesteru. Touhle dobou už budou doma.“ Se zájmem si Poirota prohlédl. „Tak tímhle směrem uvažujete? Je víc těch, co si myslí totéž.“

„Zatím si nic nemyslím. Byli však mezi přítomnými. Nic víc.“

Když po rozloučení odcházel, blesklo mu hlavou: „Mezi přítomnými — Pomalu jsem dospěl na konec svého seznamu.“

15

Na Poirota se upíraly dva páry nejistých očí

„Nevím, s čím vám ještě můžeme prospět, pane Poirote. Policie nás už vyslýchala.“

Detektiv, se podíval z jednoho chlapce na druhého. Sami by se za chlapce jistě neoznačili; dávali pozor, aby vypadali dospěle, a to do té míry, že kdybyste hleděli jinam, mohli jste nabýt dojem, že slyšíte rozhovor dvou starších členů nějakého klubu. Nicholasovi bylo osmnáct, Desmondovi šestnáct.

„Na přání přítelkyně vyšetřuji účastníky určité sešlosti. Nejde mi přímo o samotný večírek, ale o přípravu k němu. Vy oba jste při nich pomáhali.“

„Ano.“

„Zatím jsem hovořil s uklízečkami,“ pokračoval Poirot, „policie mi poskytla své výsledky pátrání, mluvil jsem s lékařem, který hned po odhalení vraždy mrtvou prohlédl, s učitelkou, rovněž při zábavě přítomnou, s ředitelkou školy, s rozrušenými příbuznými a donesla se mi celá řada zdejších klevet. Mimochodem — vyrozuměl jsem, že tu máte místní čarodějnici?“

Oba mladíci, kteří z něj nespouštěli zrak, se zasmáli. „Myslíte matku Goodbodyovou. Přišla na zábavu představovat čarodějnici.“

„Teď už jsem dospěl k mladší generaci, která má pronikavý zrak a ostrý sluch, získala moderní vědecké znalosti a dovede bystře uvažovat. Nemohu se dočkat, až uslyším váš názor na tuto záležitost.“

Osmnáct a šestnáct, uvažoval při pohledu na hochy, sedící před ním. Mladíci pro policii, pro něho chlapci, pro novináře pubertáci. Nazývejte je jak chcete, ale jsou to děti dneška. Žádného z nich nepovažoval za hlupáka, i když nebyli duševně na takové výši, jak naznačil, když jim mazal med kolem pusy, aby snáze rozproudil rozhovor. Účastnili se večírku i předběžných příprav.

Ze štaflí rozmístili na strategicky důležité body žluté tykve, elektrickými světly docílili čarovné efekty, jeden z nich upravil řadu fotografií, jejichž odraz měl dorůstajícím děvčatům představit budoucí manžele. Náhodou také patřili do oné věkové skupiny, v duchu podezříváné inspektorem Raglanem a podle všeho i starším zahradníkem ze hřbitova. Za poslední dva roky stoupl procento vražd spáchaných takto starými zločinci. Ačkoliv Poirot sám se k tomuto podezření nepřikláněl, uznával, že možné je všechno, i to, že vraždu, spáchanou před dvěma roky, mohl mít na svědomí čtrnácti či dvanáctiletý chlapec, mládenec nebo puberták. I takové případy se vyskytují v novinových článcích z poslední doby.

Ačkoliv tuto možnost nespustil ze zřetele, odsunul ji zatím stranou a u obou hochů se soustředil na jejich vzezření, oblečení, chování, vyjadřování atakdále — čistě ve stylu Hercula Poirota, maskovaném u něho nezvyklými lichotkami a jemu neodpovídajícím způsobem, jež u vyslýchaných vyvolal určité pohrdání, byť i zakryté zdvořilostí a slušností. Oba totiž působili nesmírně dobrým dojmem. Hezký, osmnáctiletý Nicholas, si nechával vlasy růst dost hluboko na krk, měl licousy a na sobě tmavý, až skoro smuteční oblek. Ne snad,

že by truchlil pro nedávnou tragédii, ale tento odstín splňoval jeho představu o moderních šatech. Mladší z dvojice měl na sobě růžové sametové sako, žlutohnědé kalhoty a košili s volánky. Oba dva utráceli zřejmě hodně peněz na své ošacení, určitě je nenakupovali v místě, pravděpodobně si je platili sami a nedostávali je od rodičů. Desmond měl vlasy rezavé, husté a kudrnaté.

„Jak jsem vyrozuměl, pomáhali jste dopoledne či odpoledne s přípravou večírku.“

„Brzy odpoledne,“ upřesnil Nicholas.

„Co jste dělali? O vaší pomoci mi vyprávělo několik osob, ale každý říká něco jiného. V jejich výpovědích se nevyznám.“

„Především jsme zaváděli elektriku.“

„Taky jsme z žebříku věšeli věci, které patřily nahoru.“

„Pokud vím rovněž jste velmi zdařile upravili řadu fotografií.“

Desmond okamžitě sáhl do kapsy a vylovil z ní obálku, z níž pyšně vytáhl pár obrázků.

„Vyretušovali jsme je předem,“ vysvětlil. „Holky jsou jedna jako druhá. Každá chce moderního kluka. Sbírka není špatná, vidíte?“

Podal několik ukázek Poirotovi, který si se zájmem prohlédl barevnou fotografii mladého muže s rezavým knírkem, druhou jinocha s aureolou hustých vlasů, na třetí viděl hřívu div ne ke kolenům a na dalších různé tvary vousů a jiných ozdob tváře.

„Podařilo se mi udělat je tak, aby byl každý jiný. Vypadají dobře, že?“

„Kolik jste měli modelů při fotografování?“

„Ach, to jsme většinou my dva, jen s trochou líčení a maskování. Nick fotil mne a já jeho. Obměňovali jsme hlavně účesy.“

„Skvělý nápad,“ pochválil Poirot.

„Záměrně jsme je docela nezaostřili, připomínají pak spíš opravdická zjevení,“ připojil Desmond.

„Paní Drakeové se velmi líbily. Pogratalovala nám. Taky ji rozesmály. Nejvíc práce nám dalo rozmístění světla a potom už stačilo, aby některý z nás nakoukl přes plátno a děvče v zrcadle spatřilo tvář s určitým účesem, knírem a podobně.“

„Věděly dívky, že především jsi ty a tvůj přítel?“

„Zpočátku asi ne, aspoň nikoliv při večíрку. Věděly, že v domě pomáháme s přípravami, ale v zrcadlech nás myslím nepoznaly. Na to nejsou dost chytré. Navíc jsme používali snadno omyvatelné líčidlo k obměně tváře. Holky pištěly a ječely. Byla to hrozná legrace,“

„Kdo byl v domě během odpoledne? Netroufám si zeptat se vás na účastníky večíрку.“

„Tam bylo aspoň třicet lidí. Třeba se jen zastavili a zas odešli. Odpoledne samozřejmě kromě paní Drakeové pomáhala paní Butlerová, jedna z učitelek — myslím že se jmenuje Whittakerová —, potom varhaníkova sestra či manželka — nějak jako Flatterbutová—, slečna Leeová, asistentka doktora Fergusona, poněvadž měla volné odpoledne, a přišlo taky několik dětí. Nemyslím, že byly k něčemu platné. Holky se jen hihňaly a překážely.“

„Rozumím. Vzpomínáš si, které z děvčat tam bylo?“

„No, Reynoldsovic, samozřejmě chudák Joyce, co ji někdo od dělal, její starší sestra Ann. Ta je příšerná, hrozně se vytahuje, moc si o sobě myslí. Je přesvědčená, že všechny zkoušky složí na výbornou. A jejich mladší bratr Leopold je strašný donašeč,“ dodal Desmond. „Poslouchá u dveří a roznáší drby. Protivný kluk! Přišla taky Beatrice Ardleyová a Cathie Johnsonová — ta není vůbec k ničemu — a dál několik užitečných žen. Posluhovaček totiž. Dostavila se i ta spisovatelka, co jste ji sem přivedl.“

„Z mužů nikdo?“

„Vikář zaskočil, jestli toho počítáte mezi muže. Milý staroušek. Trochu hloupý. A nový kurát. Při rozčilení koktá. Ten se dlouho nezdržel. Další si nepamatuju.“

„Pokud jsem dobře vyrozuměl, řekla Joyce Reynoldsová něco v tom smyslu, že viděla spáchat vraždu.“

„Já ji neslyšel,“ upřesnil Desmond. „Řekla to?“

„Prý ano,“ odvětil Nicholas. „Ani já nic nevím. Nejspíš jsem nebyl v té chvíli v pokoji. Kde se při svém výroku nacházela?“

„V salóne.“

„Jistě, tam bylo nejvíc lidí, pokud neměli nějaký zvláštní úkol. Já s Nickem jsme se nejvíc zdržovali v místnosti, kde dívky měly spatřit své nápadníky y zrcadlech. Natahovali jsme dráty a zavěšovali potřebné zařízení. Jinak jsme na schodišti rozmísťovali lampy k docí-

lení pohádkového osvětlení. Do salónu jsme taky několikrát zašli pověsit vydlabané dýně, do nichž se pak dávaly svíčky, ale pokud jsme v něm byli, nic takového Joyce neřekla. Ty jsi snad něco slyšel, Nicku?“

„Ani já ne,“ potvrdil Nick a se zájmem dodal: „Copak ona skutečně prohlásila, že viděla vraždu? Jestli ano, pak je to docela vzrušující, nemyslíte?“

„Proč vzrušující?“ podivil se Desmond.

„Vždyť to je mimosmyslové vnímání! Podívej se: zahlédla, jak někdo někoho vraždí, a za hodinu dvě byla zavražděna sama. Měla asi předtuchu. Přece znáš nejnovější pokusy. Podle nich mimosmyslovému vnímání napomůžeš, když si ke krční žíle přiložíš elektrodu. Někde jsem o tom četl.“

„Pokusy s mimosmyslovým vnímáním nikam nedospěly,“ pravil Nicholas pohrdlivě. „Lidé sedí v různých pokojích a upírají zrak na karty z balíčku nebo na tabulky se slovy či geometrickými obrazci, ale nikdy se jim nezjevilo nic pořádného. Nebo skoro nikdy.“

„K účasti musíš být opravdu mladý. Dospívající má větší úspěch než starší člověk.“

Hercula Poirota nebavil tento vědecký rozhovor na vysoké úrovni, proto jej přerušil:

„Pokud se pamatujete nedošlo během vašeho pobytu v domě k něčemu, co vypadalo podezřelé nebo jakkoliv významné? Čeho by si pravděpodobně nikdo jiný nepovšiml, ale vaší pozornosti to neuniklo?“

Nicholas i Desmond se soustředěně zamračili a zřejmě namáhali mozek, aby si vzpomněli na nějakou důležitou příhodu.

„Ne, jen se žvanilo a pracovalo na přípravách a uspořádání.“

„Máte sami nějaké teorie?“

„O tom, kdo oddělal Joyce?“ zeptal se Nicholas.

„Ano. Jestli jste třeba nepostřehli něco podezřelého, čím byste nás zavedli na stopu.“

„Vím, kam míříte.“

„Já sázím na Whittakerovou,“ přerušil Desmond Nicholasovo zamyšlení.

„Učitelku?“ zeptal se Poirot.

„Jo. Pravá stará panna. Neukožená. Věčně jen učí mezi samými ženskými. Nezapomněl jsi na tu učitelku, co ji před rokem nebo dvěma kdosi uškrtil? Byla prý trochu přihřátá.“

„Lesbička?“ zeptal se Nicholas tónem světáka.

„Zřejmě. Pamatuješ se na Noru Ambroseovou, co s ní bydlela? Docela pěkná. Chodila s několika kluky a její spolubydlící z toho šilela, aspoň jak lidi říkali. Byla to snad svobodná matka. Na půl roku zmizela — údajně nemocná — a pak se vrátila. V našem hnízdě se roznesou lecjaké drby.“

„Zkrátka a dobře — Whittakerová se skoro celé dopoledne zdržovala v salóne a třeba Joycinu poznámku slyšela. Mohla jí nasadit brouka do hlavy. Co by ne?“

„Poslouchej, kolik myslíš, že Whittakerové je?“ řekl Nicholas. „Přes čtyřicet? Už k padesátce. V tomhle věku ženským všelijak přeskakuje.“

Oba hoši pohlédli na Poirota s výrazem spokojených psů, kteří přinesli něco užitečného, oč je požádal.

„Vsadím se, že kdyby to tak bylo, slečna Emlynová by jistě všechno věděla. Té neunikne mnoho z událostí v její škole.“

„A že by mlčela?“

„Třeba je loajální ke kolegyni a chrání ji.“

„Nemyslím. Kdyby věděla, že Elisabeth Whittakerové přeskochilo, riskovala by život spousty žáků ve škole.“

„Co kurát?“ navrhl Desmond pln naděje. „Chová se trochu jako cvok. Vždyť víš — Dědičný hřích, k němuž patří jablko, a teď jablka ve vodě. Dostal jsem dobrý nápad. Dejme tomu, že kurát je malinko střelený. Není tu dlouho, nikdo o něm pořádně nic neví. Co když ho inspiroval ohnivý drak? Pekelný oheň! Vyšlehly plameny, on chytil Joyce za ruku a vybídl ji, ať jde s ním, že jí něco ukáže. Odvedl ji do pokoje s kbelíkem jablek a přikázal: ‚Klekní si, pokřtím tě,‘ a strčil jí hlavu pod vodu. Chápeš? Všechno zapadá do sebe. Adam a Eva a jablko a pekelný oheň a ohnivý drak a křest k očistění od hříchu.“

K Poirotovi se zvedly dvě spokojené tváře.

„Nu, v každém případě jste mi dali námět k přemýšlení,“ poděkoval jim detektiv.

Hercule Poirot se zájmem zkoumal obličej paní Goodbodyové. Dokonale mohl posloužit za model pro čarodějnici a tuto představu nerozptýlila ani ženina nesmírná laskavost. Vyprávěla ochotně a s chutí.

„Ano, skutečně jsem tam byla. V sousedství vždycky dělám čarodějnici. Vikář mi loni složil poklonu, že jsem v průvodu odvedla dobrou práci. Slíbil mi za můj výstup nový špičatý klobouk. I čarodějnici se klobouk obnosí — jako každý jiný. Opravdu jsem u Reynoldsů byla. Napsala jsem i tu říkanku pro děvčata, jen křestní jména se musela měnit. Beatrice, Ann a další. A mladí pánové Nicholas a Desmond pak spouštěli od stropu upravené fotografie a já z některých mohla umřít smíchy. Hoši si polepili obličejů vousy a navzájem se fotografovali. Ale v čem chodí oblečení! Onehdy jsem pana Desmonda viděla v růžovém sáčku a žlutohnědých kalhotách. Kam se na ně hrabou děvčata! Ty zase koukají mít sukýnky čím dál kratší, jenže stejně jim to není nic platný, když si musí víc podvlíknout. Tím mám na mysli punčocháče. V mém mládí je nosily jen baletky a utrácely za ně všechny peníze, co měly. Dnešní mládenci vypadají namouduši jako ledňáčci nebo pávi anebo rajky. No, já mám barvy ráda a vždycky si myslím, jak chodili v těch starých časech, co vídáme ve filmech, legračně oblečení. Samá krajka a lokýnka a vysoké klobouky a vyšívané kabátce a přiléhavé nohavice. Slečinky měly nač se podívat, zato samy mohly ukázat jen širokánské sukně, krinolíny se jmenovaly, a velké náběry kolem hrdla. Moje babička mi říkávala, že její mladé dámy — abyste věděl, babička sloužila ve spořádaný viktoriánský rodině, ale za krále Viléma čtvrtýho, co měl hlavu jako hruška — říkalo se mu Kašpárek, vidíte? — tedy mladé dámy nosily mušelinové sukně až ke kotníkům, byly děsně cudné, ale mušelinové šaty si namáčely, aby se jim lepily na tělo. Chápejte, chtěly ukázat, co se dalo, a přitom se tvářily hrozně zdrženlivě. A pány to pořádně lehtalo.

Paní Drakeové jsem na večírek půjčila svou kouzelnou kouli. Koupila jsem ji kdysi na dobročinným bazaru. Ještě u nich visí nad krbem. Taková pěkně ostře tmavomodrá. Doma ji mám nad dveřmi.“

„Předpovídáte budoucnost?“

„Nemusím přiznat, že věštím, nebo musím?“ zachichotala se. „Policie to nemá ráda. Ovšem moje předpovědi jim nevadí, proti těm nic nenamítají. V díře, jako je tahle, každý ví, kdo s kým chodí, tak potom se snadno věští.“

„Dokázala byste ze své kouzelné koule vyčíst, kdo zabil malou Joyce?“

„Všecko popletete!“ opravila detektiva paní Goodbodyová. „Na budoucnost se díváte do křišťálové koule, ne do kouzelné. Kdybych vám svěřila, koho já považuju za vraha, nesouhlasil byste se mnou. Namítl byste, že to je proti přírodě, jo, to byste prohlásil. Jenže moc věcí jde dneska proti přírodě.“

„V něčem máte pravdu.“

„Tohle je vcelku hezký městečko, lidi jsou tu slušní — aspoň většinou, přesto kam se vrátíte, narazíte na ďáblova spřežence.“

„Snad nemyslíte na černou magii?“

„Ne, na tu nemyslím,“ opáčila paní Goodbodyová pohrdlivě. „Černá magie je nesmysl. Slouží jenom lidem s chutí parádit se a provádět všelijaký hlouposti, jako je sex a další. Mám na mysli ty, kterých se Lucifer dotkl vlastní rukou, Luciferovy syny. Jsou zrozeni tak, že zabíjení je pro ně maličkostí, hlavně když z něho mohou těžit. Pokud něco požadují, jdou nemilosrdně za svou tužbou. Jsou krásní jako andělé a dovedou se tak i tvářit. Zнала jsem kdysi sedmileté děvčátko. Zabilo bratříčka a sestřičku, dvojčata. Pět nebo šest měsíců stará. Každého udusilo v kočárku.“

„Tady ve Woodleigh Common?“

„Kdepak, ve Woodleigh Common ne. Setkala jsem se s tím nahoře v Yorkshireu, jestli mě paměť nemate. Příšerný případ. Navíc ta holčička byla krásná. Dát jí křídla, mohla na jevišti zpívat vánoční koledy. Jenže k tomu by se nehodila její špatná duše. Chápete, co myslím? Nejste už mladík, tak víte, jak je svět zkažený.“

„Bohužel máte pravdu,“ přisvědčil Poirot, „to vím až příliš dobře. Pokud se tedy Joyce skutečně stala svědkem vraždy —“

„Kdo to tvrdil?“ přerušila ho paní Goodbodyová.

„Ona sama.“

Pak nevidím důvod proč tu zprávu brát vážně. Joyce vždycky trochu lhala. Ostře se na detektiva podívala „Nejspíš mi nevěříte.“

„Věřím,“ přikývl. „Příliš mnoho lidí mi řeklo totéž. Už nemohu nevěřit.“

„V rodinách se dějí podivné věci,“ pokračovala žena. „Vezměte zrovna Reynoldsovy. Pan Reynolds obchodoval nemovitostmi. Nikdy mnoho nevydělal. Nikam to nedotáhl, jak se říká. A ustaraná paní Reynoldsová se stále jen rozčiluje. Žádné z jejich tří dětí není po nich. Třeba Ann. Je bystrá, dobře se učí. Nedivila bych se, kdyby šla na vysokou a nakonec třeba sama učila. Je ovšem samolibá, tak samolibá, že ji nikdo nemá rád. Žádný z hochů na ni podruhé nepohlédne. Druhá Joyce byla už méně chytrá než Ann, dokonce i nejmladší bratříček Leopold ji v bystrosti předstihl, ale ona se hrozně snažila. Vždycky chtěla vědět víc, než ostatní, sklízet větší úspěchy, než druzí a ochotně říkala cokoli, jen aby upoutala pozornost. Ovšem ani v jednom slově neměla pravdu, nanejvýš v jediném z deseti snad ano.“

„A co chlapec?“

„Leopold? Je mu devět nebo deset. Ten je opravdu inteligentní a zároveň obratný. Chce studovat fyziku a je tak dobrý matematik, až učitele překvapuje. Je namouvěru inteligentní a jednou z něj bude vědec, avšak bude vymýšlet nebezpečné věci — jako atomové bomby! Bude patřit mezi ty vědce, kteří svými vynálezy mohou zničit polovinu zeměkoule a nás ubožáky s ní. Na Leopolda si dejte pozor. Tropí lumpárny a poslouchá za dveřmi, aby pátral po tajemstvích lidí. Zajímalo by mě, odkud má tolik peněz. Jistě ne od matky nebo otce, ti mu nemohou dávat vysoké kapesné. Peníze si ukládá do zásuvky pod ponožky. Pořád si něco kupuje, a docela drahé věci. Kde na ně bere? Myslím, že když o někom něco zjistí, dává si pak platit za mlčení. Mám obavu, že vám nijak nepomohu.“

„Už jste mi pomohla, dokonce velmi,“ opravil ji Poirot. „Co se stalo s tou cizí pomocnicí v domácnosti, která údajně zmizela?“

„Podle mého názoru neodešla daleko. Aspoň já si to vždycky myslela.“

17

„Odpusťte, že vyrušuji. Mohla bych si s vámi chvilku pohovořit?“

Paní Oliverová se ohlédla. Stála na verandě domu své přítelkyně a vyhlížela, jestli nespátří přícházet Poirota. Telefonicky jí ohlásil, že přibližně v tuto dobu přijde. Za sebou uviděla úpravně oblečenou ženu středního věku, nervózně si tisknoucí ruce v čistých bavlněných rukavicích.

„Ano?“ Spisovatelka do svého tónu záměrně vložila otazník.

„Omlouvám se, madame, věřte mi, ale myslela jsem si — prostě usoudila jsem...“

Paní Oliverová sice poslouchala, ale v nejmenším příchozí nepovzbudila, ačkoliv ji zajímalo, co asi ženu tak trápí.

„Jste přece ta dáma, co píše romány? Detektivky o vraždách a zločinech a podobně?“

„To jsem,“ přisvědčila paní Oliverová.

Probudila se v ní zvědavost. Jde tu o předmluvu k žádosti o autogram nebo dokonce podepsanou fotografii? Člověk nikdy neví. Stávají se nejnepravděpodobnější věci.

„Napadlo mě, že bych se měla svěřit právě vám,“ pokračovala žena.

„Raději se posaďte,“ vyzvala návštěvnici spisovatelka.

Usoudila, že paní XY — snubní prsten prozrazoval, že jde o paní — patří k typu lidí, jimž chvíli trvá, než dojdou k cíli. Žena usedla a dál si mačkala ruce v rukavicích.

„Něco vás trápí?“ Spisovatelka chtěla otázkou rozproudit hovor.

„Potřebuju poradit — s něčím, co se stalo už dost dávno a tehdy jsem se vůbec neznepokojila. Vždyť to znáte. Leccos si promyslíte a zatoužíte poznat někoho, s nímž si můžete promluvit.“

„Jistě.“ Paní Oliverová doufala, že tímto pádným souhlasem vzbudí důvěru.

„V souvislosti s nedávnou událostí totiž člověk dobře neví.“

„Co tím chcete říct?“

„Mám na mysli tu tragédii při zábavě v předvečer Všech svatých. Uvědomíte si totiž, že tu nemáme jen spolehlivé lidi, a napadne

vás, že ne všechno, co se udalo předtím, bylo v pořádku. Nevím, jestli mi rozumíte.“

„Ano.“ Paní Oliverová slovo opět zdůraznila. „Myslím, že neznám vaše jméno.“

„Leamanová. Paní Leamanová. Chodím posluhovat. Uklízím, abych pomohla místním dámám. Od smrti manželovy, tedy už pět let. Pracovala jsem i u paní Llewellyn-Smytheové, která bydlela v Domě nad lomem před plukovníkem Westonem. Nevím, jestli jste ji vůbec znala.“

„Neznala jsem ji. Jsem ve Woodleigh Common poprvé.“

„Chápu. Asi tedy nevíte mnoho o tom, co se tu tehdy udalo, ani co se říkalo.“

„Během svého pobytu tady jsem určitě zaslechla hodně,“ potvrdila paní Oliverová.

„Já totiž o zákonech mnoho nevím, a když jde o zákon, tak mám strach. Z právníků, abyste rozuměla. Mohou leccos zamotat a já bych nechtěla jít na policii. Právní záležitost ale nemá s policií co dělat, vidíte?“

„Snad ne,“ odvětila paní Oliverová opatrně.

„Možná jste slyšela, co se kdysi říkalo o tom dovětku.“

„K poslední vůli?“

„Přesně tak. Právě to jsem měla na mysli. Paní Llewellyn-Smytheová takový sepsala. Veškerý peníze zanechala své zahraniční pečovatelce. Bylo to překvapení, poněvadž tady žili její příbuzní a ona se přistěhovala jen proto, aby byla v jejich blízkosti. Velmi je milovala, obzvlášť pana Drakea. Její krok lidem připadal dost podivný, věřte mi. Pak se do případu vložili právníci, že prý paní Llewellyn-Smytheová dovětek vůbec nenapsala, ale že ho připojila sama ta cizinka, aby peníze připadly jí.

A schylovalo se snad k soudu, poněvadž pan Drake chtěl závěť napadnout — jestli se to tak říká.“

„Právníci chtěli závěť napadnout,“ upřesnila paní Oliverová a povzbudivě dodala: „Ano, myslím, že jsem o tom slyšela. Vy snad víte něco bližšího?“

„Nehodlám nikomu ublížit.“ Do hlasu paní Leamanové se vloudil kňouravý tón, s nímž se spisovatelka už několikrát v minulosti setkala.

Paní Leamanová nebude právě nejspolehlivější osoba, usoudila Ariadna Oliverová. Asi strká nos do cizích záležitostí nebo poslouchá za dveřmi.

„Tenkrát jsem o věci mlčela,“ pokračovala žena, „poněvadž vlastně nic nevím přesně. Jen mě něco zarazilo a dámě, jako jste vy, která se vyzná, můžu přiznat, že jsem chtěla zjistit pravdu. Určitou dobu jsem už u paní Llewellyn-Smytheové pracovala a člověk přece chce vědět, co a jak.“

„Naprosto,“ přisvědčila paní Oliverová.

„Kdybych si myslela, že jsem provedla něco nesprávného, pak samozřejmě bych byla všechno vyklopila. Mně ale nepřipadalo, že dělám něco opravdu špatného. Aspoň ne v té chvíli, jestli mi rozumíte,“ dodala.

„Ach ano,“ přikývla, „plně vás chápu. Mluvte dál. Šlo o dovětek k závěti?“

„Tak jednoho dne se paní Llewellyn-Smytheová necítila právě dobře a proto nás pozvala k sobě. Nás, to znamená mne a mladého Jima, který pomáhal v zahradě a nosil do domu dřevo, uhlí a podobně. Zašli jsme do jejího pokoje, kde seděla za psacím stolem s listinami před sebou. Obrátila se k té cizí pečovatelce — všichni jsme jí říkali slečna Olga — a poslala ji ven z pokoje. ‚Tohoto jednání se nesmíte zúčastnit, drahoušku,‘ pravila. Slečna Olga tedy vyšla ven, nás paní Llewellyn-Smytheová vybídla, abychom přistoupili a ukázala na papír na stole. ‚Tady je moje poslední vůle,‘ oznámila a na její horní půlku položila piják. ‚Teď na toto prázdné místo cosi připíšu a vy dosvědčíte, že jsem to napsala i podepsala vlastnoručně.‘ Napsala asi dvě nebo tři řádky obyčejným perem — odmítala používat propisku — a připojila podpis. Potom vyzvala mne abych uvedla své jméno a adresu, a Jimovi přikázala podepsat se i s adresou pod můj podpis ‚Toť vše,‘ řekla nám. ‚Právě jste potvrdili, že jsem text napsala i podepsala se sama. Velmi vám děkuji.‘ Odešli isme z pokoje a já tenkrát o příhodě dál nepřemýšlela třeba mi připadla trochu podivná. A když jsem při odchodu pootočila hlavu — dveře totiž někdy

pořádně nezapadnou, musejí se přitáhnout, aby zaklaply —, viděla jsem zcela bezděčně, jestli si to dovedete představit —.“

„Dovedu si to představit,“ odpověděla spisovatelka vyhýbavě.

„ — jak se paní Llewellyn-Smytheová zvedla z křesla — měla artritidu, tak jí pohyb někdy působil bolest —, přistoupila ke knihovně, vytáhla jeden svazek a do něj vložila podepsaný dokument, teď už zastrčený v obálce, a vrátila jej na místo dole v poslední polici. Víc jsem o události neuvažovala, namouduši ne, dokud se nerozvířil celý ten zmatek a já přirozeně cítila — nebo aspoň —“ Odmlčela se.

Paní Oliverová dostala jeden ze svých užitečných nápadů.

„Dlouho jste nečekala.“

„No, přiznám vám pravdu. Připouštím, že jsem byla zvědavá. Koneckonců každého zajímá, co podepsal. To už přináší lidská nátura.“

„Ano, lidská nátura,“ přisvědčila spisovatelka a pomyslela si: Zvědavost hraje zřejmě v nátuře paní Leamanové značnou roli.

„Přiznávám, že jsem druhý den, sotva paní Llewellyn-Smytheová odjela do Medchesteru a já jako obvykle uklízela její pokoj, usoudila, že každý má vědět, co podepsal. Napadlo mě, že nejde o nic zlého, vždyť nebudu krást. Police v knihovně stejně potřebovaly oprášit. Vyhledala jsem si ten vysoký svazek docela dole — byla to stará kniha, tak z doby královny Viktorie, a jmenovala se Uvnitř najdeš vše. Titul v mém případě dost příznačný, že?“

„Doslova. Listinu jste tedy vyjmula a přečetla si ji.“

„Správně, madame. Nevím sice, jestli jsem udělala chybu nebo ne, ale dokument tam byl. Na poslední stránce jsem našla zápis z předešlého dne, dobře čitelný, třebaš paní měla dost špičatý rukopis.“

„Copak tam stálo?“ Zvědavost paní Oliverové se teď už rovnala zvědavosti paní Leamanové.

„Pokud se pamatuju — přesná slova už nevím — bylo tam něco o dovětku a že po splnění odkazů, uvedených v závěti, nechává celé své jmění Olze — jménem si nejsem jistá, začínalo písmenem S, podobně jako Seminiovová — z vděčnosti za ochotu a pozornost, poskytovanou jí během nemoci. Pod tím stál podpis paní i nás dvou, Jimův a můj. Pak jsem poslední vůli uložila zpátky kam patřila, poněvadž by mi nebylo příjemné, kdyby paní Llewellyn-Smytheová

zjistila, že strkám nos do jejích záležitostí. Ale je to překvapení, napadlo mě, když cizinka má dostat všechno. Každý totiž věděl, že naše paní je hrozně bohatá. Po jejím muži, staviteli lodí, zbyl pořádný majetek, a tak jsem si řekla, jaké má někdo štěstí. Abyste rozuměla, já slečnu Olgu zrovna nemilovala. Někdy jednala příkře a podléhala náladám. Uznávám ale, že ke staré paní byla vždycky velmi pozorná a zdvořilá. Řídila se stále svým prospěchem a nakonec uspěla. No, já si myslela, že naše paní vy dědila své příbuzné pro nějaký nedorozumění, který snad časem vyvane, a potom původní závěť roztrhá a napíše novou, nebo aspoň upraví dovětek. Buď jak buď, listinu jsem dala zpátky na místo a zapomněla na ni.

Sotva se však potom kolem poslední vůle rozvířil zmatek a vznikly řeči, že paní Llewellyn-Smytheová nemohla dodatek napsat a že tedy musí být padělaný —“

„To už znám,“ přerušila ji paní Oliverová. „Co jste podnikla?“

„Nic — a právě to mě trápí. Nepochopila jsem hned souvislost, a když se mi všechno ujasnilo, nevěděla jsem, co udělat, a tak jsem usoudila, že právníci jsou proti cizincům a tím došlo k řečem. Cizince nikdo nemá rád a já vlastně taky ne, což připouštím. Závěť tu ovšem byla a slečinka se nadnášela a nafukovala a tvářila spokojeně. Já si myslela, že je všechno v pořádku, ale ostatním se její nárok na majetek nezdál, když nebyla příbuzná paní Llewellyn-Smytheové. V určitém směru byl klid, poněvadž Drakeovi upustili od plánu žalovat ji. Případ se k soudu vůbec nedostal a slečna Olga najednou zmizela. Vrátila se někam na kontinent, odkud pocházela. Vyvolalo to zdání, jakoby svou zaměstnavatelku přece jen nějak ovlivnila. Třeba ji k napsání donutila nějakou hrozbou. Co můžeme vědět? Jeden z mých synovců, co studuje na doktora, tvrdí, že se v hypnóze dají provést ohromné věci. Napadlo mě, jestli Olga starou paní nehypnotizovala.“

„Jak je to dávno?“

„Paní Llewellyn-Smytheová zemřela — počkejte — skoro před dvěma roky.“

„A výčitky svědomí jste neměla?“

„Tenkrát ještě ne, připadalo mi všechno v pořádku. Slečna Olga zmizela s penězi a já neviděla důvod —“

„Teď ovšem cítíte jinak.“

„Ano — po té strašné smrti toho dítěte, kterému někdo podržel hlavu pod vodou v kbelíku. Holčička tvrdila něco o vraždě, prý nějakou viděla nebo snad o ní slyšela. A tak mi vlezlo do hlavy, jestli slečna Olga svou zaměstnavatelku nezavraždila proto, že věděla o odkazu. Když pak ale advokáti a snad i policie záležitost rozvířili, asi chytila vítr a utekla. Tehdy jsem se rozhodla říct to někomu a vás považuju za dámu se známostmi v právnických kruzích a snad i s přáteli u policie. Tam je potřeba vysvětlit, že jsem pouze utírala prach na policích v knihovně, kde v jedné knize byla ta listina a já ji zase dala zpátky na její místo. Neodnesla jsem ji, ani s ní nic neprovedla.“

„Jde však o to, že jste tenkrát viděla paní Llewellyn-Smytheovou psát dovětek k závěti i dokument podepsat, což jste vy a jakýsi Jim připojením vlastních podpisů dosvědčili. Vyjadřuji se správně?“

„Naprosto.“

„Pokud jste oba viděli paní Llewellyn-Smytheovou psát text i jméno, nemohl být rukopis na listině padělán.“

„Dovětek i podpis napsala před mýma očima vlastnoručně. Říkám svatou pravdu. A kdyby Jim neodjel do Austrálie, prohlásil by totéž. Odjel tam před rokem a nic o něm nevím, ani jeho adresu.“

„Co vlastně ode mne požadujete?“

„No — chci od vás slyšet, jestli bych ještě teď měla něco ohlásit nebo udělat. Nikdo se mě totiž nezeptal, co o poslední vůli vůbec vím.“

„Jmenujete se Leamanová. Křestním jménem?“

„Harriet.“

„Harriet Leamanová. A Jim? Jaké je jeho příjmení?“

„Jak jen se jmenoval? Jenkins. Ano. James Jenkins. Byla bych vám za pomoc velmi vděčná, poněvadž si dělám výčitky svědomí, když se teď vynořil ten nový problém. Pokud paní Llewellyn-Smytheovou zavraždila slečna Olga a malá Joyce to viděla... Slečně Olze narostl pěkně hřebínek od doby, co se od advokátů dověděla, že zdědila hromadu peněz. Změnila se ale, sotva přišla policie klást jí otázky, a moc rychle práskla do bot. Mne se nikdo na nic nezeptal,

namouduši, jenže teď se nemůžu ubránit starostem, jestli jsem tentokrát neměla něco říct.“

„Budete nejspíš muset svůj příběh vyprávět právnímu zástupci paní Llewellyn-Smytheové. Dobrý advokát jistě pochopí vaše city i pohnutku.“

„Věřím, že kdybyste za mě ztratila slovíčko, poněvadž jste dáma, která se v tomhle vyzná, ví, jak se to sběhlo a že jsem nikdy neměla v úmyslu — no, provést něco nečestného. Udělala jsem pouze —“

„Udělala jste pouze to, že jste neudělala nic,“ dodala paní Oliverová, „což mi připadá jako docela rozumné vysvětlení.“

„A kdybyste mohla za mě říct slůvko na vysvětlenou — totiž dřív, než budu mluvit já —, byla bych vám moc vděčná.“

„Pomohu, jak se dá,“ slíbila spisovatelka. Zabloudila zrakem na zahradní pěšinu, kde spatřila přicházet elegantní postavu.

„Hrozně vám děkuju,“ rozloučila se paní Leamanová.

„Říkají o vás, jak jste strašně milá a já vidím, že vám opravdu musím vděčit za mnoho.“

Vstala, upravila si bavlněné rukavičky, které se jí při nervózním svírání rukou málem svlékly, napůl se uklonila, napůl kývla hlavou a odklusala.

Paní Oliverová počkala, až se Poirot přiblížil.

„Pojďte dál a posaďte se,“ vyzvala ho. „Co je vám? Jste celý zničený.“

„Příšerně mě bolí nohy,“ posteskl si detektiv.

„To jsou ty vaše nemožné lakýrky. Sedněte si a pusťte. Až mi povíte své novinky, mám já pro vás pěkné překvapení.“

18

Poirot usedl, natáhl nohy a povzdychl si: „Ach! Takhle je to lepší.“

„Zujte se!“ poručila mu spisovatelka. „Nohy si odpočinou.“

„Kdepak, to bych nemohl.“ Poirota její nabídka pohoršila.

„Jsme přece staří kamarádi a kdyby přišla Judith, neodsoudí vás. Odpusťte, co vám teď řeknu: na venkov nepatří lakýrky. Proč si nepořídíte pohodlné polobotky z měkké kůže? Nebo něco takového,

jako nosí dnešní hippies. Jednoduše do bot vklouznete a vůbec je nemusíte čistit. Asi se nějakým záhadným způsobem čistí samy. Mají nějakou tu úpravu k úspoře práce.“

„O podobné bych nestál,“ usadil ji Poirot přísně. „Opravdu ne!“

„S vámi je ta potíž,“ pravila paní Oliverová, zatímco začala rozbalovat balíček ležící na stole, který zřejmě nedávno koupila, „že vám příliš záleží na eleganci. Víc dbáte na oblečení, knír a módu, než na pohodlí. Věřte, že pohodlí je nesmírně důležité. Jakmile jednou překročíte — řekněme — padesátku, záleží už jedině na něm.“

„Madame, má drahá madame, nevím, jestli s vámi mohu souhlasit.“

„Měl byste. A pokud mě neposlechnete, rok od roku budete víc trpět.“

Během hovoru spisovatelka vyňala z obalu pestře zbarvenou krabičku. Zvedla víko, z vnitřku cosi vyjmula a vložila do úst. Pak si olízla prsty, otřela je do kapesníku a ne dost zřetelně zamumlala: „Jsou lepkavé.“

„Vy už neholdujete jablkům? Znáám vás pouze s pytlém jablek v náručí, nebo jak do jednoho právě koušete či jak je honíte po ulici v případě, že ten pytlík praskl.“

„Už jsem vám řekla, že jablka nechci ani vidět. Teď se mi spíš protiví. Časem svůj odpor k nim snad překonám a začnu je zase mít ráda, ale zatím mi vadí i jejich představa.“

„A copak to jíte?“ Poirot nadzvedl barevné víko s obrázkem palmy a přečetl: „Tuniské datle. — Přešla jste tedy na datle,“ dodal.

„Ano, na datle,“ přisvědčila spisovatelka.

Vzala si další, vložila do úst, vyplivla pecku, zahodila ji pod keř a žvýkala dál.

„Datle,“ opakoval Poirot. „Kupodivu.“

„Co je podivného na pojídání datlí? Lidé je přece jedí rádi?“

„Ne, o ty mi nejde. Zvláštní je způsob, jak jste to řekla.“

„Cože?“

„Znovu a znovu mi naznačujete směr, kterým se mám ubírat, nebo jsem se měl ubírat. Datle. Až do tohoto okamžiku jsem nevěděl, jak důležité jsou.“

„Nenahlížím, co společného mohou mít se zdejšími událostmi, k nimž došlo před pěti dny, když toto je loňská úroda.“

„Před čtyřmi,“ opravil ji detektiv. „Správně jste vystihla — loňská úroda. Všechno má svou minulost. Minulost, nějak spojenou s dneškem, která však byla minulostí už včera, v uplynulém měsíci nebo loni. Přítomnost má skoro vždy kořeny v minulosti. Před rokem, dvěma a třeba před třemi roky byla spáchána vražda, jejímž svědkem se stalo dítě. A protože ji kdysi vidělo, muselo před čtyřmi dny zemřít. Je to tak?“

„Jistě. Máte pravdu. Aspoň *já* s vámi souhlasím, i když důvod mohl byt docela jiný. Zločin třeba spáchal nějaký cvok, jemuž se líbí zabíjet lidi tím, že jim strčí hlavu pod vodu a přidrží ji tam. Jeho čin lze popsat jako pokus duševně narušeného o legraci při zábavě.“

„Ovšem tento názor vás za mnou nepřivedl, madame.“

„Nikoliv,“ přiznala paní Oliverová. „Takové vysvětlení by mě neuspokojilo.“

„Necítí-li člověk uspokojení, musí se dovědět proč. A já se o to snažím velmi úporně, ačkoliv vy si myslíte něco jiného.“

„Tím, jak chodíte kolem, bavíte se s kdekým, pátráte, kdo je či není hodný, a kladete otázky?“

„Přesně tím.“

„A co jste už zjistil?“

„Sesbíral jsem fakta, která v patřičné chvíli zasadím řekněme do celkového obrazu.“

„Toť vše? Nic víc jste neodhalil?“

„Ještě, že nikdo nevěřil v pravdomluvnost Joyce Reynoldsové.“

„Když tvrdila, že jednou viděla vraždu? Já sama ji ale slyšela.“

„Ano, určitě to řekla, ovšem žádný jí neuvěřil. Je tedy pravděpodobné, že lhala, a že nic takového nespátřila.“

„Připadá mi, že vás sebraná fakta vedou spíš nazpět než kupředu, nebo vás alespoň udržují na místě.“

„Okolnosti musíme především sladit. Vezměte kupříkladu padělání závěti. Každý tvrdí, že cizinka, pomocnice zemřelé, se tak vlichotila do přízně obstarožní a velice bohaté vdovy, že tato sepsala poslední vůli nebo dovětek k ní, jímž veškeré jmění dívky odkazuje. Padělala tuto závěť ona dívka, nebo ji padělal kdosi jiný?“

„Kdo jiný by na podvržení listiny mohl mít zájem?“

„V obci se vyskytl ještě jiný padělatel, který už jednou byl z této činnosti obviněn, ale poněvadž šlo o jeho první přestupek, přihlédlo se k polehčujícím okolnostem.“

„Je to nová postava v ději nebo ho znám?“

„Neznáte ho. Je mrtvý.“

„Och! Kdy zemřel?“

„Asi před dvěma roky. Přesné datum zatím nevím, ale zjistím je. Jde o někoho, kdo se zabýval paděláním a žil zde. A vzhledem k malému nedorozumění s dívkou, jak vy byste se vyjádřila, a z žárlivosti mu jednou v noci někdo vrazil nůž do zad. Mám totiž pocit, že by se tady mohla najít těsnější spojitost mezi několika samostatnými případy, než bychom čekali. Ne mezi všemi, ale některé pravděpodobně souvisejí.“

„To zní zajímavě,“ připustila paní Oliverová, „jen nechápu —“

„Já dosud také nechápu,“ řekl detektiv. „Snad nám pomohou časové údaje o určitých událostech, týkajících se některých osob. Kdekdo věří, že závěť padělala ta cizinka, a možná mají všichni pravdu. Ona jediná tím získala. Ale počkejte, počkejte —“

„Nač mám čekat?“

„Něco mě napadlo.“

Paní Oliverová si vzdychla a sáhla po další datli. „Vracíte se do Londýna, madame, nebo tu hodláte zůstat na delší dobu?“

„Odjíždím pozítří,“ vysvětlila. „Nemohu se už zdržet. Nahromadila se mi spousta povinností.“

„Povězte mi, je ve vašem nynějším bytě, nebo domě — v posledním čase jste se tak často stěhovala, že si nedovedu vybavit, jak bydlíte — pokoj pro hosty?“

„Před nikým nikdy nic takového nepřiznávám,“ podotkla paní Oliverová. „Pokud bych připustila, že mám v Londýně volný pokoj, všichni přátelé, a nejen přátelé, i známí nebo dokonce třetí sestřenice vašich známých by psali dopisy s žádostí o nocleh na jednu noc. Že snad by mi to nevadilo, ale mně by to vadilo. Chtějí brzo snídani, velmi často očekávají i jídlo, musím jim dávat čisté ložní prádlo — a tak ani neříkám, že mám volnou místnost. Přátelé u mne mohou byd-

let; ti, které si chci pozvat. O ostatní nestojím. Nejsem ochotná, nechci se nechat vykořisťovat.“

„Kdo by chtěl?“ opáčil Poirot. „Jednáte velice moudře.“

„Proč jste se ptal?“

„Mohla byste v závažném případě ubytovat dvě osoby?“

„Mohla. Koho mi hodláte vnutit? Snad ne sám sebe? Máte přece vlastní skvostný byt, ultramoderní, s nábytkem abstraktních tvarů, samé čtverce a krychle.“

„Šlo by o určité bezpečnostní opatření.“

„O koho se jedná? Cekáte další vraždu?“

„Modlím se a doufám, že už k žádné nedojde, ovšem možnost tu je.“

„Kdo přichází v úvahu? Nerozumím vám.“

„Jak dobře znáte paní Butlerovou?“

„Jak ji znám? Během plavby jsme si navzájem padly do oka a navykly si chodit spolu. Čímsi vzbudila můj zájem. Je prostě — jak to mám vyjádřit — jiná.“

„Hodláte ji zasadit do některé ze svých příštích knih?“

„Tato věta se mi protiví. Lidé mi ji často říkají a přitom vůbec není pravdivá. Neinspiruji se známými, přáteli.“

„Nelze tedy tvrdit, madame, že do románů někdy vtělujete živící osoby? Lidi, které jste potkala, ale nikoliv — a tady s vámi souhlasím — ty, s nimiž se znáte? Ani bych takový přístup nepovažoval za vtipný.“

„Usuzujete naprosto správně,“ přikývla paní Oliverová. „Může se stát, že třeba vidím v autobusu tlustou ženskou, jak sedí a cpe se vdolkem s rozinkami. Při žvýkání pohybuje rty, což může znamenat nejen, že kouše, ale snad i něco povídá, nebo si přeříkává telefonický rozhovor, k němuž se chystá, nebo dopis, který hodlá napsat. Díváte se na ni, prohlížíte si její boty, sukni, klobouk, odhadujete její věk, uvažujete, má-li snubní prsten, a jiné věci. Pak z autobusu vystoupíte a víckrát se s ní nechcete setkat, ale už se vám v mozku rodí povídka o řekněme paní Carnabyové, která se po rozčilujícím rozhovoru vrací autobusem domů, přičemž v pekařství zahlédla někoho, kdo jí připomněl kohosi, o němž slyšela, že zemřel a on pravděpodobně mrtvý není. Proboha!“ ulevila si spisovatelka a nabrala dech. „Víte, že se

mi to takhle stalo? Skutečně jsem jednou při odjezdu z Londýna seděla ve voze proti ženě, z níž čerpám inspiraci k povídce, kterou zanedlouho napíšu. Jen ještě nemám ujasněno, jestli svou odpověď, již se ta žena v duchu zabývala, uvrhne v nebezpečí sebe nebo někoho jiného. Myslím, že už znám i její křestní jméno. Constance. Constance Carnabyová. Můj příběh teď může rozbít jen jediná věc.“

„A sice?“

„Nu, jestli ji znovu potkám v jiném autobusu nebo se dokonce dáme do řeči, poznám aspoň částečně její život a tím si samozřejmě všechno zkazím.“

„Ano, ano, příběh musí být váš, včetně hlavní postavy. Vy jste ji stvořila, začala jste ji chápat, znáte její pocity, víte, kde bydlí a co dělá. Je vaše dítě. Ovšem všechno začalo setkáním se skutečnou, živou bytostí a jakmile zjistíte, jaká doopravdy je, pak už příběh přestane být povídkou, nemýlím-li se.“

„Opět máte pravdu,“ pravila paní Oliverová, „i snad v tom, co soudíte o Judith. Hodně času jsme spolu strávily během plavby, navštěvovaly jsme různá místa, ale vlastně jsem ji příliš nepoznala. Je vdova a manžel ji opustil ne právě dobře zaopatřenou s dítětem, Mirandou, vždyť tu jste viděl. Mám z nich dost podivný dojem, pocit, jakoby obě byly zapleteny do nějakého vzrušujícího dramatu. Nechci zvědět, jaké drama to je, nepřejí si, aby mě do něj zasvětily. Chystám se vymyslet pro ně vlastní zápletku.“

„Jistě. Už je vidím vtělené do dalšího bestselleru Ariadny Oliverové.“

„Někdy jste skutečně protivný,“ odsekla spisovatelka. „Všechno dovedete znesvětit.“ Zamyšleně se odmlčela. „Ale možná, že máte pravdu.“

„Nejsem protivný, pouze lidský.“

„Vy tedy chcete, abych Judith s Mirandou pozvala k sobě do Londýna?“

„Zatím ještě ne,“ řekl Poirot, „dokud se nepřesvědčím, že jeden z mých nápadů může být oprávněný.“

„Ty vaše nápady! Ted' mám zase já pro vás novinku.“

„Působíte mi potěšení, madame.“

„Nebud'te si moc jistý. Třeba vaše nápady zbořím. Co když vám prozradím, že padělek, o němž jste tak dlouze hovořil, padělkem vůbec není?“

„Co mi to tu říkáte?“

„Paní kdovíjak Smytheová dovětek k závěti skutečně napsala, své peníze odkázala cizí pomocnici a listinu podepsala, což viděli a vlastnoručním podpisem potvrdili dva přítomní svědkové. Račte si tuto zprávu strčit za klobouk.“

19

„Paní Leamanová,“ mumlal si Poirot při zapisování jména.

„Správně. Harriet Leamanová. Druhým svědkem byl nejspíš jakýsi pan James Jenkins. Podle poslední zprávy odjel do Austrálie. A slečna Olga Seminová se zřejmě vrátila do své vlasti ve střední Evropě nebo tam, odkud přišla. Rozprchlí se každý jinam.“

„Za jak spolehlivou považujete paní Leamanovou?“

„Nemyslím, že si všechno vymyslela, pokud o to vám jde. Soudím, že ve zvědavosti zjistit, co vlastně podepsala, využila k tomuto odhalení první příležitosti.“

„Umí číst a psát?“

„Předpokládám, avšak uznávám, že mnohým lidem působí obtíže čtení rukopisu starých lidí. Bývá špičatý a těžko čitelný. A jestli se pak rozlétly různé zvěsti o poslední vůli či dovětku k ní, mohlo ji napadnout, že právě to četla v onom těžko rozluštitelném rukopisu.“

„Listina je tedy pravá,“ podotkl Poirot. „Existuje ovšem i padělaný dovětek.“

„Kdo to tvrdí?“

„Advokáti.“

„Padělaný být nemusel.“

„Právníci jsou v tomto ohledu velice pečliví. Byli připraveni přivést k soudu grafology.“

„Potom lze snadno pochopit, co se asi přihodilo, nemyslíte?“

„Co považujete za snadné a co se tedy podle vás přihodilo?“

„Následující den nebo několik dnů později — možná až po týdn — se paní Llewellyn-Smytheová se svou oddanou pečovatelkou buď poškorpila nebo došlo k rozkošnému usmíření se synovcem Hu-

gem či s neteří Rowenou, závěť poté roztrhala, případně vyškrtla dovětek, celý dokument spálila nebo provedla cokoliv podobného.“

„A pak?“

„Nu potom, myslím paní Llewellyn-Smytheová umírá, děvče se chápe příležitosti, sepíše nový dodatek s použitím přibližně těchže výrazů, v jakých se vyjadřovala jeho zaměstnavatelka a napodobí co nejlépe její rukopis i podpisy obou svědků. Písmem paní Llewellyn-Smytheové píše zřejmě docela dobře a spoléhá, že někdo dosvědčí jeho pravost. Jenže padělek není dost dobrý a nastávají problémy.“

„Dovolíte mi, *chère madame*, použít vašeho telefonu?“

„Dovolím vám použít telefonu Judith Butlerové,“ opravila jej spisovatelka.

„Kde vůbec je vaše přítelkyně?“

„U kadeřnice. A Miranda šla na procházku. Telefon je v pokoji, kam projdete skleněnými dveřmi.“

Poirot vešel do domu a po deseti minutách se vrátil.

„Tak co jste zařídil?“

„Zavolal jsem panu Fullertonovi, právnímu zástupci, a něco vám povím. Dovětek, padělaný dovětek, předložený k ověření, nebyl podepsán svědkyní Harriet Leamanovou, nýbrž Mary Dohertyovou, která sice u paní Llewellyn-Smytheové sloužila, ale nedávno zemřela. Druhým svědkem byl James Jenkins, jenž přesně podle slov vaší přítelkyně paní Leamanové odcestoval do Austrálie.“

„Existuje tedy padělaný dovětek a zároveň i pravý,“ shrnula paní Oliverová. „Poslyšte, Poirote, nezačíná to být trochu složité?“

„Spíš nesmírně složité,“ upřesnil Hercule Poirot. „Dovoluji si upozornit, že máme kolem sebe příliš mnoho padělků.“

„Kdoví, jestli pravý dokument není dosud v knihovně Domu nad lomem mezi stránkami svazku *Uvnitř najdeš vše*.“

„Vyrozuměl jsem, že veškeré vybavení domu bylo po smrti paní Llewellyn-Smytheové rozprodáno, s výjimkou několika kusů rodinného majetku a obrazů, „

„Teď potřebujeme pouze *Uvnitř najdeš vše*,“ připomněla paní Oliverová. „Krásný titul, vidíte? Vzpomínám si že jeden exemplář měla moje babička. Mohl jste si tam vyhledat cokoliv. Právní informace, kuchařské recepty, radu, jak z ubrusu odstranit inkoustovou

skvrnu, či návod k domácí výrobě pudru, který nepoškodí pleť. A spoustu dalšího. Že byste o takovou knihu také stál?“

„Určitě bych v ní našel i předpis proti bolestem nohou.“

„Bylo by jich tam hned několik. Proč jen nenosíte pohodlnou vycházkovou obuv?“

„Rád vypadám *soigné*, vážená paní.“

„Tak se budete muset dál trápit v nepohodlném oblečení a bolestí křivit obličej,“ pokrčila rameny paní Oliverová. „Dělejte, jak umíte. Vyprávěla mi ta Leamanová samé lži?“

„Něco podobného je vždycky možné.“

„Navedl ji někdo, aby mi je donesla?“

„I to se mohlo stát.“

„Zaplatil jí kdosi, aby mi ty lži vyprávěla?“

„Pokračujte, pokračujte,“ povzbudil Poirot spisovatelku. „Postupujete velmi dobře.“

„Myslím, že jako většina bohatých žen i paní Llewellyn-Smytheová ráda sepisovala poslední vůle. Jistě jich během svého života udělala řadu. Tu odměnila někoho, pak zase jiného. Dědice měnila. Drakeovi byli sami dost bohatí, nicméně soudím, že jim vždycky odkázala slušné dědictví. Zajímá mě spíš, jestli někomu jinému zanechala tolik, co podle paní Leamanové a padělaného dovětku měla dostat Olga. Ráda bych se dověděla víc o tom děvčeti. Určitě dokázalo úspěšně zmizet.“

„Doufám, že v dohledné době o něm něco zjistím,“ naznačil detektiv.

„Jak?“

„Čekám zprávy co nevidět.“

„Vím, vyptával jste se v okolí.“

„Nejen tady. V Londýně mám agenta, který mi shání informace doma i v cizině. Snad se záhy dozvím něco z Hercegoviny.“

„Vypátrá také, jestli Olga dorazila do vlasti?“

„To je jedna z věcí, které mě zajímají, ovšem doufám spíš v informace jiného druhu — dejme tomu v dopisy, psané domů během jejího pobytu zde, v nichž by mohly být zmínky o přátelích, s nimiž se v Anglii důvěrně seznámila.“

„Třeba o té učitelce?“ napověděla paní Oliverová.

„Kterou máte na mysli?“

„Co ji někdo uškrtil — jak o ní Elisabeth Whittakerová vyprávěla. O Elisabeth Whittakerovou příliš nestojím. Únavná ženská, i když podle mého názoru chytrá. Nevěřím, že by dokázala uvažovat o vraždě.“

„Chcete říct o uškrcení jiné učitelky?“

„Musíme vyčerpat všechny možnosti.“

„Spolehnu se — jako už tak často — na vaši intuici, madame.“

Paní Oliverová sáhla zamyšleně pro další datli.

20

Po odchodu z domu paní Butlerové Poirot se pustil toutéž cestou, kudy jej přivedla Miranda. Díra v živém plotě mu od té doby připadla o trochu větší. Snad se tudy prodíral někdo robustnější než dívka. Zřejmě jí prolézal i kdosi jiný. Detektiv vykročil pěšinou do lomu a všimal si přitom krásy scenérie. Půvabné prostředí, uvědomil si, a přesto — tak jako už předtím — měl pocit, že by tam mohlo strašit. Místo vyzařovalo skoro pohanskou krutost. Na těchto klikatících se stezičkách by víly dokázaly uhnat kohokoliv k smrti nebo chladná bohyně vydat příkaz k lidské oběti.

Pochopil, proč se park nestal místem k pořádání pikniků. Sem by si nikdo nechťel přinést vejce na tvrdo, salát a pomeranče, nikdo by tu nestál o vyprávění vtipů či o mejdan. Snad paní Llewellyn-Smytheová ani neměla toužit po pohádkové přeměně tohoto koutku. Z lomu se moha vytvořit docela běžná terasovitá zahrada bez jakékoliv atmosféry, jenže ona byla ctižádostivá žena — ctižádostivá a velice bohatá. Poirot okamžik zauvažoval o posledních vůlích bohatých žen, o lžích, pronesených o závětech bohatých žen, o úkrytech, do nichž bohaté ženy své poslední vůle ukrývají, a zkusil vžít se do rozpoložení padělatele takové listiny. Závěť, předložená k ověření, byla bezpochyby padělaná. Pan Fullerton, opatrný a schopný právník, si tím byl jist. Patřil k advokátům, kteří by klienta nikdy nenabádali k žalobě nebo k soudnímu řízení bez důvodů a patřičných důkazů.

Zahnul po cestičce a v tom si uvědomil, že v dané chvíli jsou pro něj mnohem důležitější nohy než veškeré úvahy. Má se k superintendentovi Spenceovi pustit zkratkou nebo nemá? Silnice bude

pravděpodobně pohodlnější než tato pěšina, nezarostla trávou ani mechem, nýbrž vysypaná tvrdým šterkem z lomu. Náhle se však zarazil.

Před sebou viděl dvě postavy. Na skalnatém výčnělku se uvelebil Michael Garfield se skicářem na kolenou, plně soustředěný na svou činnost. Kousek od něho těsně při uzoučkém, nicméně zurčivém potůčku, seděla Miranda Butlerová.

Poirot zapomněl na bolavé nohy, na veškeré neduhy svého těla a soustředil se opět na krásu, jaké mohou lidské bytosti dosáhnout. Nedalo se totiž pochybovat, že Michael Garfield je velice hezký mladý muž. Detektiv se nemohl rozhodnout, má-li architekta rád či ne. Je vždycky těžké posoudit, zda je vám pěkná věc zároveň milá. Člověk se na krásu rád podívá, nicméně s ní zásadně nemusí souhlasit. Ženy mohou být krasavice, ovšem Poirot si nebyl jist, zdali mu krása u mužů naopak nevadí. Sám by byl nechtěl být krasavcem, přestože k tomu měl hodně daleko. Ve vlastním vzezření si zakládal pouze na jediném — na svém hustém kníru, odpovídajícímu věnované mu péči. Detektiv věděl, že nikdo ze známých nemá ani z poloviny tak skvělý knír, jako on, avšak za hezkého, pohledného či dokonce krásného muže, se nepovažoval.

A Miranda? Znovu ho napadlo totéž, co si uvědomil už dříve, že na ní je působivá právě její vážnost. Nač asi právě teď myslí? To se nikdy nedoví, neboť jen neochotně prozrazovala, co jí táhne hlavou. Poirot pochyboval, jestli by mu odpověděla na přímou otázku. Má originální mozek, řekl si, hloubavý mozek, a usoudil dále, že je snadno zranitelná. Velice zranitelná. Ještě jiné věci o ní věděl, nebo aspoň se domníval, že ví, ale tímto si byl skoro jist.

Michael Garfield vzhlédl a zvolal:

„Ha! Pán s knírem! Velmi dobré odpoledne vám přeji.“

„Smím se podívat, na čem pracujete, nebo by vás to rušilo? Nechci být dotěrný.“

„Klidně se podívejte, mě nerušíte. Příjemně se bavím.“

Poirot mu přistoupil k rameni a souhlasně přikývl. Viděl jemnou kresbu tužkou, čáry málem neznatelné. Garfield dovede malovat, pomyslel si detektiv, a ne jen navrhovat zahrady.

„Skvělé!“ vydechl.

„Taky bych řekl,“ prohodil architekt, ale neupřesnil, zdali pochvalu vztahuje na kresbu či na model.

„Proč jste si zvolil tento námět?“

„Zajímá vás důvod?“

„Jistě nějaký máte.“

„Ovšemže mám. Odjedu-li odtud, chci si několik podrobností zapamatovat. Miranda je jednou z nich.“

„Jinak byste na ni zapomněl?“

„Ano. Jsem už takový. Když ale na něco nebo na někoho zapomenu, neschopnost vybavit si tvář, pohyb paže, strom, květinu, obrys krajiny, mi působí — jak se mám vyjádřit? — div ne muka. Mám proto kresbu a ta mi nezmizí.“

„Dům nad lomem ani park však také nezmizí.“

„Nemyslete si. Zaroste, pokud zde nikdo nebude. Příroda se ho zmocní. Potřebuje lásku, péči a dovednost. Jestliže zahradu převezme obec — což se dnes obvykle stává —, pak bude jak se říká ‚udržována‘. Nejspíš dostane nejnovější druhy křovin, vytyčí se nové pěšiny, v určitých vzdálenostech se rozestaví lavičky a dokonce možná i koše na odpadky. Úředníci jsou tak dbalí, tak ochotní chránit přírodu, jenže ona ochranu nepotřebuje. Je nepěstěná a udržet něco v divokém stavu je mnohem obtížnější než to chránit.“

„Monsieur Poirot!“ zavolal Mirandin hlas přes potůček.

Detektiv pokročil dál, aby si lépe rozuměli.

„Nacházím tě tady. Dáváš si dělat portrét?“

Zavrtěla hlavou.

„Kvůli portrétu jsem nepřišla. Šlo o náhodu.“

„Ano,“ potvrdil Michael Garfield, „čirou náhodu. Někdy zasáhne trochu štěstí.“

„Pouze ses procházela ve své oblíbené zahradě?“

„Ve skutečnosti jsem hledala studánku,“ vysvětlilo děvče.

„Studánku?“

„Ve zdejších lese bývala kdysi Studánka přání.“

„V původním lomu? Netušil jsem, že v lomech jsou studánky.“

„Kolem něj se prostíral les. Vždycky tu rostly stromy. Michael o studánce ví, ale nechce mi o ní říct.“

„Bude pro tebe zábavnější hledat si ji sama, tím spíš, když nevíš určitě, jestli existuje.“

„Stará paní Goodbodyová o ní ví všechno,“ namítla Miranda. „Je čarodějnice,“ dodala.

„Má pravdu, pane Poirote,“ přisvědčil Michael Garfield. „Je to místní čarodějnice. Každá obec má svou čarodějnici, i když si tak neříkají. Kdekdo to však o nich ví. Předpovídají budoucnost, zaklejí vaše begónie, urknou vám pivoňky nebo sedlákovu krávu, aby nedojila a pravděpodobně rozdávají i nápoj lásky.“

„Ta zdejší studánka plnila přání lidem, kteří k ní s nějakým přišli. Museli ji třikrát pozpátku obejít, a poněvadž se nacházela ve sva-hu, nebylo to vždycky snadné.“ Podél Poirota se Miranda zadívala na Garfielda. „Jednoho dne ji najdu, přestože mi ji nechcete ukázat. Je někde tady, ale zazděná, jak tvrdí paní Goodbodyová. Už prý před lety. Spadlo do ní nějaké dítě, jakási Kitty, nevím, jak se jmenovala dál, a mohl by do ní spadnout kdokoliv.“

„Tak si to myslí i ty,“ prohodil Garfield. „Je to hezká místní po-věra, ale skutečnou Studánku přání mají v Little Bellingu.“

„O té dobře vím,“ ušklíbla se Miranda. „Je docela obyčejná, zná ji každý a není k ničemu. Hází se do ní mince, a protože nemá vodu, peníz ani nežbluňkne.“

„Tedy mi promiň.“

„Povím vám, až ji najdu,“ slíbila Miranda.

„Nesmíš vždycky naletět všemu, co ti nějaká čarodějnice napo-vídá. Já třeba nevěřím, že do ní spadlo dítě. Nanejvýš se v ní utopila kočka.“

Miranda vstala.

„Musím jít. Maminka mě asi už čeká.“

Opatrně slezla z výstupku skály, na oba muže se usmála a pusti-la se po mnohem neschůdnější pěšince na druhém břehu potůčku.

„Každý věří tomu, čemu chce věřit, Michaeli Garfielde,“ proho-dil Poirot zamyšleně. „Má Miranda pravdu nebo nemá?“

Architekt se na detektiva rozvážně zadíval a pak se usmál.

„Má naprostou pravdu,“ pravil. „Je tu studánka a skutečně za-zděná, jak řekla. Mohl by do ní třeba někdo spadnout. Ovšem jistě nikdy neplnila vyžádaná přání. To jen paní Goodbodyová šíří takové

fantastické zvěsti. Máme tu však Strom přání — nebo alespoň tu byl. Buk, v polovině svahu. Lidé ho třikrát pozpátku obcházelí a vyslovovali přitom své tužby.“

„Copak se s ním stalo? Už kolem něj neobcházejí?“

„Ne. Myslím, že do něj asi před šesti roky udeřil blesk. Roztáhl ho na dvě půlky a tím udělal konec pěkné pověře.“

„Mirandě jste o stromu vyprávěl?“

„Nikoliv. Považoval jsem za lepší ponechat jí její studánku. Porazený buk by ji nejspíš nepřitahoval, nemyslíte?“

„I já musím jít,“ podotkl Poirot.

„Zase ke svému příteli od policie?“

„Ano.“

„Vypadáte unaveně.“

„Také jsem unavený,“ přisvědčil detektiv. „Nesmírně unavený.“

„Cítil byste se lépe v plátěných střevících nebo sandálech.“

„Ach, *ça non!*“

„Rozumím. Vy si zakládáte na eleganci.“ Poirota si prohlédl. „Celek nesmírně dobře ladí a smím-li to říci, obzvlášť skvostný je váš knír.“

„Díky, že jste si jej povšiml,“ uklonil se detektiv.

„Může si jej snad někdo nepovšimnout?“

Poirot sklonil hlavu k rameni a poznamenal:

„Uvedl jste, že Mirandu kreslíte, abyste na ni nezapomněl. Znamená to, že odtud hodláte odjet?“

„Chystám se k tomu, ano.“

„Přestože, jak se mi zdá, jste tady *bien placé*?“

„Ovšem, mám se tu dokonce výborně. Patří mi domek, sice malý, ale mnou navržený, a mám i svou práci, která už mě však méně uspokojuje, než dříve. Zmocnil se mne prostě neklid.“

„Proč vás už práce uspokojuje méně?“

„Poněvadž mě lidé nutí do těch nejohavnějších věcí. Chtějí, abych jim zdokonaloval jejich zahrady, nebo si na koupené parcele budují dům a požadují ode mne návrh na její úpravu.“

„Neprovádíte výtvarné řešení zahrady paní Drakeové?“

„Požádala mě o ně. Předložil jsem jí plány a ona jak se zdálo s nimi souhlasila, jenže já jí nedůvěřuji,“ dodal zamyšleně.

„Chcete říct, že by vám nenechala k práci volnou ruku?“

„Určitě by prosazovala svou představu. Ačkoliv ji uchvátily některé mé nápady, najednou by požadovala něco zcela jiného. Okázalého, nákladného, vypočítaného na efekt. Tyranizovala by mě asi, trvala na realizaci svých myšlenek. Já bych nesouhlasil a hádali bychom se. Koneckonců bude lepší odejít, než se hádat. A nejen s paní Drakeovou, ale i s dalšími zájemci. Mám docela dobré jméno, nepotřebuji zůstat na jednom místě, mohu si najít jiný koutek Anglie nebo Normandie či Bretaně.“

„Kde byste mohl přírodu zdokonalovat nebo jí pomáhat? Experimentovat a sázet rostliny, které se tam předtím nikdy nevyskytovaly, jimž slunce neublíží a mráz je nespálí? Hledáte pořádný lán v úhoru, na němž si budete s potěšením hrát na Adama? Býval jste vždycky neklidný?“

„Nikdy jsem na jednom místě nesetrval dlouho.“

„V Řecku jste byl?“

„Ano. Rád bych se tam podíval znovu. Ano, zahrada na svahu řecké hory, to by bylo něco! Zasadil bych tam cypřiše a jen málo jiných stromů. Co asi by do ní ještě patřilo?“

„Vytvořil byste zahradu, v níž by se mohli procházet bohové.“

„Skutečně dovedete číst myšlenky, pane Poirote.“

„Kéž bych dovedl. Je tolik věcí, které bych rád věděl a přitom je nevím.“

„Teď mluvíte o něčem zcela prozaickém, vidíte?“

„Bohužel.“

„O zločinech. Žhářství, vraždě a náhlé smrti.“

„Více méně. Žhářství jsem však na mysli neměl. Poslyšte, pane Garfielde, žijete tady už delší dobu. Znal jste mladého muže jménem Leslie Ferrier?“

„Ovšem, pamatuji se na něj. Pracoval v Medchesteru v advokátní kanceláři, že? U Fullertona, Harrisona a Leadbettera. Pomocná síla. Hezký chlap.“

„Skončil nečekaně, pokud se nepletu. Jednou v noci se nechal probodnout. Předpokládám, že šlo o ženskou. Podle všeobecného názoru prý policie pachatele zná, ovšem nemá dost potřebných důkazů. Zapletl se s nějakou Sandrou — příjmení si zrovna nevzpomín-

nám. Její manžel byl hospodský. Měla s Lesliem milostný poměr, dokud si nenašel jiné děvče. To byl asi důvod.“

„Sandře tedy jeho nevěra vadila?“

„Nesmířila se s ní. Mimochodem — Leslie ženské dost proháněl. Chodil asi se dvěma nebo se třemi.“

„Všechno Angličanky?“

„Zajímá mě, proč mi kladete tuto otázku. Nemyslím, že se omezoval jen na anglické dívky, pokud rozuměly anglicky do té míry, aby se spolu dohovořili.“

„Bezpochyby se tu v okolí nějaká cizinka občas vyskytne.“

„Ovšem. Copak se někde nenajdou cizí pomocnice? Ošklivé, hezké, slušné, nepoctivé, některé pracovité, jiné k ničemu anebo takové, které najednou prostě odejdou.“

„Což udělala Olga.“

„Správně, což udělala Olga.“

„Také se s Lesliem přátelila?“

„Tímto směrem tedy míříte! Ano, i když nevím, jestli paní Llewellyn-Smytheová o jejích pletkách věděla. Olga byla myslím dost opatrná. Mluvila vážně o komsi ve své vlasti, za něhož se jednou doufala provdat. Nevím, zda si to vymyslela, nebo říkala pravdu. Jak jsem už uvedl, Leslie byl pohledný mladík a nevím, co na Olze viděl. Mnoho krásy nepobrala a přesto —“ na okamžik se odmlčel — “měla v sobě určitou vášeň a ta mohla mladého Angličana uchvátit. Ať tak či onak, Leslie zahořel a své ostatní přítelkyně tím nepotěšil.“

„Vyprávíte mi zajímavé věci. Čekal jsem, že od vás dostanu požadované informace.“

Michael Garfield se na něj zvědavě podíval.

„Proč? Co je tady zajímavého? Jak sem zapadá Leslie? K čemu vyhrabávat minulost?“

„Určité věci je dobře znát, vědět, jak k čemu došlo. Pátrám ještě dál, před dobu, kdy se Olga Seminová a Leslie Ferrier scházeli tajně za zády paní Llewellyn-Smytheové.“

„O tom nic přesného nevím, jen se mohu leccos domnívat. Dost často jsem je potkával, ovšem Olga se mi nikdy nesvěřila. A Ferriera jsem skoro neznal.“

„Chci jít ještě dál. Tuším, že v minulosti měl určité problémy.“

„Asi ano, alespoň se v okolí o něm takto hovoří. Pan Fullerton ho přijal do zaměstnání a doufal, že z něho udělá slušného člověka. Starý Fullerton je dobrák.“

„Pokud se mi doneslo, Ferrier byl obviněn z padělání.“

„Přesně tak.“

„Jakožto při prvním přechínu přihlédli k polehčujícím okolnostem. Měl nemocnou matku nebo opilce otce či něco podobného. V každém případě vyvázl s malým trestem.“

„Podrobnosti jsem neslyšel. Víím jen, že zpočátku se z nesnází dostal, ale při revizi ho usvědčili. Mluvím velmi nejasně, zprávu mám jen z doslechu. Něco padělal, ano, dopustil se padělku.“

„Pak zemřela paní Llewellyn-Smytheová, a když její závěť byla předložena k ověření, zjistilo se, že jde o falsum,“ doplnil Poirot.

„Ano, chápu, jakým směrem pátráte. Zkoušíte, není-li mezi oběma případy nějaká spojitost.“

„Muž, do jisté míry úspěšný padělatel, se spřátelil s děvčetem, které by zdědilo větší část značného majetku, pokud by poslední vůle byla uznána za pravou.“

„Ovšem, ovšem, tak to bylo.“

„Mezi oběma vzniklo důvěrné přátelství. Padělatel opustil své vlastní děvče a spřáhl se s cizinkou.“

„Vlastně naznačujete, že závěť padělal Leslie Ferrier.“

„Zní to pravděpodobně, nemyslíte?“

„O Olze se vědělo, že dovedla docela dobře napodobit rukopis paní Llewellyn-Smytheové, nicméně mě tento názor připadal vždycky dost pochybený. Vyřizovala sice vlastnoručně korespondenci své zaměstnavatelky, ale její písmo mi nepřipadalo stejné. Aspoň ne do té míry, aby obstálo při bližším zkoumání. Pokud ovšem spolupracovala s Leslieem, je situace jiná. Odvážuji se tvrdit, že dokázal odvést dobrou práci a důvěřoval si. Musel si být jistý i při svém prvním provinění, leč to mu neprošlo právě tak, jako v případě závěti paní Llewellyn-Smytheové. Předpokládám, že když bublina praskla, advokáti začali dělat potíže, vyvolávat problémy a klást nepříjemné otázky, Olga nejspíš ztratila nervy. Pohádala se s Leslieem a vyklidila pole v naději, že pykat bude on.“ Garfield prudce potřásl hlavou.

„Proč se mne na tyto věci vyptáváte v mém krásném lese?“

„Zajímají mne.“

„Je lepší nevědět o nich, nikdy je nepoznat. Raději nechat vše v klidu, nešťourat do ničeho a nikam nestrkat nos.“

„Vám záleží na kráse,“ opáčil Poirot. „Trváte na ní za každou cenu. Mně zase jde o pravdu, pouze o pravdu.“

Michael Garfield se zasmál.

„Vraťte se ke svým přátelům od policie a mě nechtě v mém voz-dejším ráji. Odstup, Satane!“

21

Poirot se vydal zpátky do kopce. Najednou už nevnímal bolavé nohy. Něco si uvědomil. Pochopil, že do sebe zapadají okolnosti, o nichž tušil, že spolu souvisejí, avšak neviděl jak. Teď cítil blížící se nebezpečí — nebezpečí, které může každým okamžikem někoho ohrozit, pokud nebudou učiněny kroky k jeho zadržení. Vážné nebezpečí.

Elspeth McKayová mu přišla ke dveřím naproti.

„Vypadáte vyčerpaný,“ pravila. „Pojďte dál a sedněte si.“

„Je váš bratr doma?“

„Není. Odešel dolů na stanici. Myslím, že se něco stalo.“

„Něco se stalo?“ zarazil se Poirot. „Tak brzy? To není možné.“

„Co tím chcete říct?“ podivila se Elspeth.

„Nic. Nic. Tedy někomu se něco stalo?“

„Ano, jenže nevím přesně komu. Tim Raglan telefonoval a pozval bratra dolů. Udělám vám šálek čaje, nechcete?“

„Ne,“ odmítl Poirot, „vřelé díky. Půjdu asi domů.“ Nedokázal se vyrovnat s představou černého, hořkého čaje. Hledal vhodnou výmluvu, která by zastřela případný náznak nevychovanosti. „Trápí mě nohy,“ vysvětlil. „Nemám správnou obuv k chůzi v přírodě. Měl bych se přezout.“

„Uznávám, že nemáte.“ Elspeth McKayová se mu podívala na boty. „Laková kůže nepovolí a tlačí. Mimochodem — je tu pro vás dopis. S cizí známkou. Poslaný k rukám mého bratra. Přinesu ho.“ Za chvilku se vrátila a podala Poirotovi obálku. „Jestli nestojíte o známky, vzala bych si je pro jednoho ze svých synovců. Je filatelista.“

„Samozřejmě.“ Poirot obálku roztrhl a ženě ji podal. Poděkovala a odešla zpět do domu. Poirot list rozložil a dal se do čtení. Zahraníční agentura pana Gobyho pracovala stejně spolehlivě jako její anglická větev. Goby se neohlížel na výdaje a výsledky přinášel rychle, třebaže za mnoho nestály. Poirot ani nečekal, že snad k něčemu budou.

Olga Seminovová se do svého domova nevrátila. Z její rodiny nikdo nežije. Měla jedinou přítelkyni, starší ženu, s níž si průběžně dopisovala a podávala jí informace o svém způsobu života v Anglii. Dobře vycházela se zaměstnavatelkou, která občas bývala trochu náročná, zato dovedla být také štedrá.

Poslední dopisy od Olgy přišly asi tak před půldruhým rokem a vyskytovaly se v nich zmínky o jakémsi mladém muži a o případném sňatku. Jeho jméno neuváděla, jen psala, že ho čeká uspořádání určitých záležitostí, a proto zatím nelze stanovit termín. V nejposlednějším dopise radostně mluvila o dobrých vyhlídkách. Když pak korespondence utichla, zmíněná starší přítelkyně usoudila, že se Olga provdala za svého Angličana a změnila bydliště. Často se totiž stávalo, že dívky, které se v Anglii šťastně vdaly, přestaly domů psát. Žena si tedy nepřipouštěla starosti.

Všechno souhlasí, řekl si Poirot. Leslie hovořil o sňatku, ale vážně jej neplánoval. Paní Llewellyn-Smytheovou nazvala Olga „štedrou“. Peníze, které zaměstnavatelka své pečovatelce dávala, dostal pravděpodobně Leslie jako úplatu za padělek závěti ve prospěch Olgy.

Elsbeth McKayová vyšla znovu na terasu a Poirot se jí zeptal, co soudí o možném spojení mezi Olgou a Lesliem.

Chvilí přemýšlela a pak se vyjádřila dost nejasně.

„Pokud nějaké existovalo, drželi je v tajnosti. O této dvojici nikdy žádné řeči neproskočily a v hnízdě, jako je to naše, se podobná skutečnost neutají.“

„Mladý Ferrier se zapletl s vdanou paničkou. Mohl tedy Olgu upozornit, aby před svou zaměstnavatelkou o něm nehovořila.“

„Což je dost pravděpodobné. Paní Smytheová nejspíš o špatném charakteru Ferrierově věděla a varovala ji, aby si s ním nic nezačínala,“ přikývla Elspeth.

Poirot list složil a zastrčil do kapsy.

„Ráda bych vás pozvala na šálek čaje.“

„Ne, dík. Musím se vrátit do svého penzionu a přezout se. Nevíte, kdy váš bratr přijde?“

„Vůbec netuším. Neřekli, co mu chtějí.“

Poirot vykročil silnicí ke svému dočasnému domovu, vzdálenému několik set yardů. Když docházel k vratům, otevřely se a vyšla mu naproti bytná, veselá žena mezi třicítkou a čtyřicítkou.

„Máte tu návštěvu. Dámu,“ oznámila. „Už na vás chvíli čeká. Nevěděla jsem, kdy se vrátíte, ale ona se rozhodla počkat. Je to paní Drakeová,“ dodala. „Připadá mi hrozně rozčilená. Obvykle je nesmírně klidná, ovšem teď je doslova v šoku. Sedí v salóň. Nemám přinést trochu čaje nebo něčeho jiného?“

„Raději ne. Nejdřív si poslechnu, co mi chce říct.“

Otevřel dveře do místnosti a vstoupil. Rowena Drakeová stála u okna, ne však u toho, které vedlo na cestu, takže neviděla Poirota přicházet. Při vrznutí kliky se prudce obrátila.

„Monsieur Poirot!“ zvolala. „Konečně. Čekání je k nevydržení!“

„Omlouvám se, madame. Zašel jsem do parku u lomu a taky jsem si popovídal se svou přítelkyní, paní Oliverovou. Potom jsem vyhledal ty dva mládence — Nicholase a Desmonda.“

„Nicholase a Desmonda? Ano, rozumím. Jen nevím — ach! Člověku leccos napadá.“

„Jste rozrušená,“ pravil detektiv vlídně.

Poirota by nikdy nenapadlo, že kdy uvidí rozčilenou Rowenu Drakeovou, stále zvládající každou situaci a vždy vnucující svá rozhodnutí druhým.

„Slyšel jste už?“ zeptala se. „Ach, snad ještě ne.“

„Co jsem měl slyšet?“

„Hroznou zprávu. Je — je mrtvý. Někdo ho zabil.“

„Kdo je mrtvý, madame?“

„Tedy jste opravdu nic neslyšel? Byl také ještě dítě a já myslela — proč já blázen vám na váš dotaz nic neřekla! Cítím strašlivé provinění, trápí mě myšlenka, že jsem se považovala za chytřejší, ale nesledovala jsem tím nic špatného. Opravdu, pane Poirote!“

„Posaďte se, madame, a uklidněte se. Usedněte a všechno mi povězte. Zemřelo snad — další dítě?“

„Její bratr,“ vyhrkla paní Drakeová. „Leopold.“

„Leopold Reynolds?“

„Ano. Našli jeho mrtvolu na pěšině v polích. Zřejmě se vracel ze školy a odskočil si pohrát v nedalekém potůčku. Někdo mu strčil hlavu pod hladinu — a přidržel ji tam.“

„Stejný postup jako při vraždě jeho sestry Joyce?“

„Ano. Ano. Teď už chápu, že jde o jakési šílenství. A nejhorší je, že nevíme, kdo tu hrůzu má na svědomí. Ani potuchy nemáme. A já si myslela, že znám pachatele, opravdu jsem si to myslela — ale ta domněnka byla strašlivá.“

„Vyprávějte už, madame.“

„Ano, budu. Jen proto jsem za vámi přišla. Vyhledal jste mě po rozmluvě s Elisabeth Whittakerovou, kdy vám naznačila, že mne cosi poděsilo. Prý jsem něco viděla v hale domu — svého domu. Řekla jsem, že o ničem nevím, že mě nic nepoděsilo, poněvadž — totiž —“ odmlčela se.

„Co tedy jste doopravdy viděla?“

„Měla jsem vám to povědět hned tenkrát. Zahlédla jsem, jak se dveře od knihovny opatrně pootevřely — a on pak vyšel. Vlastně nevyšel. Na prahu zůstal stát, potom se vrátil a dveře za sebou rychle přitáhl.“

„Kdo?“

„Leopold. Leopold, který teď je už mrtvý. A já usoudila, ach, jakou cítím vinu, příšernou vinu. Kdybych se vám byla zmínila, snad — snad jste odhalil pravdu.“

„Vy jste předpokládala, že Leopold zabil svou sestru? Tohle jste si myslela?“

„Ano, tohle mě napadlo. Ne v té chvíli, pochopitelně, poněvadž tehdy jsem ještě nevěděla, že je mrtvá. Měl ale takový zvláštní výraz ve tváři. Leopold byl vždycky podivné dítě. V určitém smyslu z něj šel strach, neboť nepůsobil jako docela — normální. I přes svou bystrost a vysoké IQ. Uvažovala jsem jen, proč vykukuje z knihovny a není u ohnivého draka, co asi uvnitř dělal a tváří se tak podezřele. Víc jsem se jím ovšem nezabývala, ale pravděpodobně jeho výraz mě

tak rozrušil, že jsem upustila vázu. Elisabeth mi pomohla sesbírat střepy, já se pak vrátila k ohnivému draku a vzpomínku na něj jsem nechala být — až do chvíle, kdy jsme našli Joyce. A tehdy mě napadlo —“

„— že ji utopil Leopold.“

„Ano, přesně tohle. Vysvětlovalo to jeho vzezření. Pocítila jsem jistotu, jako tak často ve svém životě, že mám pravdu. A přitom se mohu vážně mýlit, vždyť jeho usmrčení musí znamenat něco zcela opačného. Do knihovny nejspíš jen vešel, našel tam sestru — mrtvou —, prožil hrozný šok, ulekl se, a proto chtěl nenápadně opustit místnost. Asi zvedl zrak, uviděl mne, ucouvl zpět do pokoje, zavřel dveře a vyšel teprve až se hala vyprázdnila. Nevyhlížel zděšeně proto, že ji zabil, nýbrž z úleku nad mrtvou.“

„A přesto jste nic neřekla? Ani po nálezu utopené jste neohlásila svůj poznatek?“

„Ne. Nemohla jsem. Je — chápejte — tak mladý. Měla bych spíš říci byl tak mladý. Deset let. Deset — nanejvýš jedenáct. Připadlo mi, že nemohl vědět, co provedl, že nešlo tak docela jen o jeho vinu. Nemusel nést morální odpovědnost. Vždycky jednal podivně a já usoudila, že by potřeboval léčení a nikoliv zásah policie, polepšovnu. Spíš odbornou psychologickou péči. Myslela jsem to dobře, věrte mi. Myslela jsem to co nejlépe.“

Jaká smutná slova, zauvažoval Poirot, z nejsmutnějších slov, která v životě padla. Paní Drakeová zřejmě pochopila, co detektivovi blesklo hlavou.

„Ano,“ pravila. „Člověk je vždycky přesvědčen, že postupuje tím nejlepším způsobem, nicméně nebývá to pokaždé pravda. Vypadal nejspíš proto tak poděšený, že buď vraha zahlédl, nebo znal stopu k možnému usvědčení pachatele, který se tím cítil v nebezpečí. Vrah tedy — počkal, až zastihl chlapce samotného a utopil ho v potůčku, aby nemohl promluvit, zradit jej. Kéž bych byla něco řekla — vám, či policii nebo komukoliv jinému — a nemyslela si, že já rozumím všemu nejlépe.“

„Teprve včera se mi doneslo,“ pravil Poirot, který chvíli mlčky pozoroval, jak paní Drakeová polyká slzy, „že v poslední době měl Leopold spousty peněz. Někdo mu zřejmě platil za mlčení.“

„Ale kdo — kdo?“

„Zjistíme to,“ odvětil detektiv. „A dřív, než si myslíte.“

22

Pro Hercula Poirota nebylo zrovna typické vyptávat se na názory druhých. Obvykle mu stačil vlastní úsudek, nicméně občas udělal výjimku, k níž právě teď došlo. Po krátkém rozhovoru se Spencem si najal auto a po další stručné poradě se svým přítelem a s inspektorem Raglanem se vydal do Londýna, avšak cestou se zastavil ve škole V jilmech na nedlouhou návštěvu slečny Emlynové.

„Zdržím se nanejvýš patnáct minut,“ vysvětlil šoferovi. „Nerad vás vyrušuji v tuto hodinu,“ omluvil se ředitelce. „Bezpochyby právě večeříte.“

„Složím vám poklonu, pane Poirote, neboť vím, že vy byste mě v době večeře bez pádného důvodu nevyhledal.“

„Jste opravdu velmi laskavá. Abych se přiznal, potřebuji vaši radu.“

„Opravdu?“

Slečna Emlynová se zatvářila překvapeně, nebo spíš než překvapeně, skepticky. „To vám neodpovídá, pane Poirote. Vždyť se obvykle spokojujete s vlastním míněním.“

„Jistě, spoléhám se na svůj názor, ale potěšilo i povzbudilo by mě, kdyby s ním souhlasil někdo, jehož úsudku si vážím.“

Nepromluvila, pouze ho tázavě pozorovala.

„Vím, kdo zavraždil Joyce Reynoldsovou,“ pokračoval Poirot, „a věřím, že vy vraha znáte také.“

„Nic takového jsem neřekla,“ odtušila slečna Emlynová.

„Ne, neřekla jste to, což mne vede k přesvědčení, že z vaší strany jde o pouhou domněnku.“

„Snad jen zdání?“ zeptala se ředitelka školy o poznání chladněji než předtím.

„Nerad bych používal tohoto slova. Spíš bych potřeboval slyšet váš skutečný názor.“

„Dobrá tedy. Připouštím, že si o případu myslím své, což ale neznamená, že vám to povím.“

„Chci teď na kousek papíru napsat čtyři slova a zeptat se vás, mademoiselle, jestli s nimi souhlasíte.“

Slečna Emlynová vstala, zamířila ke svému psacímu stolu, z něhož vyňala čistý list a vrátila se s ním k Poirotovi.

„Probudil jste můj zájem,“ řekla. „Čtyři slova!“

Detektiv vytáhl z kapsy pero, na papír cosi napsal, pak jej přeložil a ženě podal. List vzala, rozložila ho a sdělení si přečetla.

„Nu?“ pobídl ji Poirot.

„Se dvěma slovy souhlasím. Ano. S druhými je to horší. Nemám důkaz a něco takového mě vůbec nenapadlo.“

„V souvislosti s prvními dvěma slovy však důkazy máte?“

„Myslím, že mám.“

„Voda,“ pronesl Poirot vážně. „Jakmile jste toto slovo uviděla, pochopila jste stejně jako já. Vy jste si jistá, já jsem si jist. Pokračujme. Slyšela jste už o chlapci utopeném v potůčku?“

„Jistě. Kdosi mi telefonoval, že jde o Joycina bratra. Jak on do případu zapadal?“

„Požadoval peníze. Dostal je, a proto v příhodném okamžiku skončil v potůčku,“ vysvětlil Poirot hlasem, který pokud se vůbec změnil, tedy spíš ztvrdl, než aby zjhl. „Osoba, která mi zprávu přinesla, se rozplývala lítostí, byla celá rozrušená. Já však necítím soucit. Smrt tohoto dítěte nebyla nehoda. Vyvolalo ji jediné chlapcovo jednání. Vydíral a kvůli mamonu riskoval. Byl dostatečně chytrý a prohnáný, aby věděl, jaké nebezpečí podstupuje, jenže toužil po penězích. Ač teprve u desetiletého, je příčina a důsledek stejný, jako u třiceti, padesáti či devadesátiletého. Víte, nač v takovém případě především pomyslím?“

„Soudím, že na spravedlnost a nikoliv na soucit,“ odvětila slečna Emlynová.

„Soucitem bych Leopoldovi nepomohl. Jemu už nelze pomoci. Avšak dosáhneme-li hodně rychle spravedlnosti — předpokládám totiž, že uvažujete stejně jako já —, dá se říci, že ani ta mu nepomůže, zato bude ku prospěchu jinému Leopoldovi, ušetří třeba život jinému dítěti. Vrah, který zabil více než jednou a ve vraždění vidí svou záchranu, je nebezpečný. Jedu teď do Londýna, kde vyhledám

určité lidi, s nimiž projednám další postup. Snad je přesvědčím o správnosti svého názoru na tento případ.“

„Můžete narazit na obtíže.“

„Nemyslím. Dospět k cíli bude asi obtížné, ale doufám, že každého přinutím uznat můj pohled na situaci, neboť moji přátelé se dovedou vžít do duševního pochodu zločince. Znovu vás poprosím o váš názor. Pouze o názor, nikoliv usvědčující důkaz. Chci vědět, jak pohlížíte na charaktery Nicholase Ransoma a Desmonda Hollanda. Radila byste mi důvěřovat jim?“

„Podle mého soudu jsou oba naprosto spolehliví. Leckdy jednají mimořádně hloupě, ale to jen ve věcech životně zcela nedůležitých. Základ mají zdravý — jako jablko bez červů.“

„Neustále se vracíme k jablkům,“ povzdychl si Hercule Poirot smutně. „Raději půjdu. Vůz čeká a mám před sebou ještě jednu návštěvu.“

23

„Slyšela jste, co se stalo v lese nad lomem?“ zeptala se paní Cartwrightová, zatímco si do nákupního koše ukládala balíček nadýchaných lupínků a sáček nejlepší mouky.

„V lese nad lomem?“ opakovala Elspeth McKayová, které otázka platila. „Neslyšela jsem nic zvláštního.“ Vybrala pytlík ovesných vloček. Obě ženy prováděly svůj ranní nákup v nově otevřené samoobsluze.

„Prý jsou tam nebezpečné stromy. Na straně s prudkým svahem, co stál ten nakloněný strom, pracuje pár lesních dělníků. Některý se mohl i vyvrátit, loni v zimě přece do jednoho smrku udeřil blesk, jenže to je o kus dál. Zkrátka a dobře dneska kopají kolem kořenů a směřují dolů. Škoda. Všechno poničí.“

„Předpokládám, že vědí, co mají dělat,“ usadila ji Elspeth McKayová. „Nejspíš je někdo zavolal.“

„Je tam taky několik policajtů. Hlídadí, aby lidi nepřišli moc blízko a na nic nesahali. Povídali něco o tom, že je napřed potřeba zjistit, které stromy jsou nemocné.“

„Chápu,“ prohodila Elspeth McKayová.

Asi opravdu chápala. Sice jí nikdo nic neřekl, ovšem Elspeth nepotřebovala, aby se jí cokoliv říkalo.

* * *

Ariadna Oliverová uhladila telegram, právě jí doručený až do dveří. Byla tak zvyklá dostávat telegramy telefonicky, což znamenalo horečně hledat tužku, aby si mohla text zapsat, a důrazně požadovat poslání kopie k ověření správnosti, že ji teď doslova vyvedlo z míry, když zase jednou dostala „pravý“ telegram, jak se sama vyjádřila.

PRIVEZTE, PROSIM, OKAMZITE PANI BUTLEROVOU S MIRANDOU. NEZTRACEJTE CAS. MUSÍ NUTNÉ K LEKARI PRED OPERACI.

Spisovatelka se odebrala do kuchyně, kde Judith Butlerová připravovala kdoulový rosol.

„Jdi si sbalit nějaké věci. Vracím se do Londýna a ty s Mirandou pojedíš se mnou,“ poručila jí paní Oliverová.

„Jsi moc hodná, Ariadno, ale mám tu spoustu práce. Ostatně není přece nutné, abys odjížděla už dnes?“

„Ano, je to nutné. Dostala jsem vzkaz.“

„Od koho? Snad od hospodyně?“

„Ne. Od někoho jiného,“ odbyla ji spisovatelka. „Od jednoho z mála lidí, které poslouchám. Pojd'. Pospěš si.“

„Teď nechci odjíždět z domova. Prostě nemohu.“

„Musíš,“ přikázala paní Oliverová. „Vůz je připravený, přivezla jsem ho před dům. Můžeme vyrazit ihned.“

„Vůbec nemám chuť brát s sebou Mirandu. Nechám ji tu u někoho — buď u Reynoldsů nebo u Roweny Drakeové.“

„Miranda pojedí také,“ Ariadna přítelkyni rázně přerušila. „Nedělej potíže, Judy. Věc je vážná. Nechápu, jak tě může napadnout nechat ji u Reynoldsů. Vždyť jejich dvě děti někdo zabil.“

„Ano, jistě, máš plnou pravdu. Myslíš si, že s jejich domem není všechno v pořádku — totiž že tam je někdo — ach, co to povídám?“

„Obě povídáme zbytečně moc. Mimochodem kdyby mělo jít o další vraždu, byla by nejpravděpodobněji na řadě Ann Reynoldsová.“

„Co se děje s tou rodinou? Proč mají být jeden po druhém vybiti? Ach, Ariadno, jaká hrůza!“

„Skutečně,“ přisvědčila spisovatelka. „Někdy je však správné mít strach. Dostala jsem právě telegram a jedním podle příkazu.“

„Vždyť nezvonil telefon?“

„Doručili ho přímo do bytu, ne telefonicky.“ Než Ariadna Oliverová blanket přítelkyni ukázala, okamžitě zaváhala.

„O jakou operaci jde?“ podivila se Judith.

„Nejspíš mandlí,“ prohodila paní Oliverová. „Mirandu přece minulý týden bolelo v krku. Asi jde o předvolání ke krčnímu specialistovi v Londýně.“

„Zbláznila ses, Ariadno?“

„Asi ano. Div jsem se nepominula. Pojď. Mirandě se pobyt v Londýně bude líbit. Neměj obavy. Mirandu žádná operace nečeká. Slouží jen jako plášť, jak se říká ve špionážních románech. Vezmeme ji do divadla — na operu nebo na balet, co si sama vyvolí. Koneckonců já bych pro ni považovala za vhodnější balet.“

„Bojím se,“ vzdychla Judith.

Ariadna Oliverová se na přítelkyni zadívala. Judy se lehce třásla a více než jindy připomínala vodní vílu. Vypadala jako z jiného světa.

„Neotálej,“ naléhala spisovatelka. „Slíbila jsem Poirotovi, že tě přivezu okamžitě, sotva dostanu jeho vzkaz. A ten právě přišel.“

„Co se to tady děje?“ postěžovala si Judith. „Proč jen jsem se sem přistěhovala!“

„Někdy mě také udivovalo, žes to udělala, ale rozhodnutí, kde se člověk usadí, je někdy těžko vysvětlitelné. Jeden můj známý onedlouho odjel do Moreton-in-the-Marsh. Na můj dotaz, proč si vybral právě toto místo, mi odpověděl, že po něm vždycky toužil a chystal se tam strávit důchod. Řekla jsem mu, že jsem tam sice nikdy nebyla, ale už samo jméno mi napovídá vlhké prostředí. Vybidla jsem ho, ať mi vysvětlí, jaké to tam je. Prý městečko nezná, poněvadž je nikdy ne navštívil, ale vždy si přál v něm žít. Duševně byl docela zdrav.“

„A odstěhoval se tam?“

„Jistě.“

„Pobyt ho uspokojil?“

„O tom jsem už neslyšela,“ odpověděla paní Oliverová. „Lidé mohou být velice zvláštní. Něco chtějí dělat, něco *musí* dělat...“ Vyšla do zahrady a zavolala: „Mirando, odjíždíme do Londýna.“

Miranda se pomalu přiloudala.

„Do Londýna?“

„Ariadna nás tam odveze,“ vysvětlila jí matka. „Půjdeme do divadla. Paní Oliverová doufá, že sežene lístky na balet. Šla bys ráda, vid’?“

„Hrozně!“ Dívence zazářily oči. „Nejdřív se ale potřebuji rozloučit s jedním svým přítelem.“

„Odjíždíme skoro hned.“

„Nezdržím se dlouho, jen se mu chci omluvit. Něco jsem slíbila.“

Seběhla zahradou a zmizela brankou.

„Kdo jsou Mirandini přátelé?“ zeptala se paní Oliverová zvědavě.

„Ani vlastně nevím,“ povzdychla si Judith. „Nikdy nic neřekne, vždyť ji znáš. Občas mi připadá, že za přátele považuje pouze ptáky, které pozoruje v lese. Nebo veverky a jiná zvířátka. Kdekdo ji snad má rád, nicméně nějaké její skutečné přátele neznám. Jakživa nepřivede kamarádky třeba na čaj, jako to dělají jiná děvčata. Její nejlepší přítelkyní byla asi Joyce Reynoldsová,“ dodala zamyšleně. „Vyprávěla jí fantastické věci o slonech a tygrech. Tak abych šla balit, když jinak nedáš,“ vytrhla se ze zadumání. „Ale odjet se mi nechce, mám tu spoustu načaté práce, třeba ten rosol a —“

„Musíš jet,“ přerušila ji Ariadna nesmlouvavě.

Judith snášela brašny dolů právě v okamžiku, kdy Miranda bez dechu přiběhla postranními dveřmi.

„Nenavečeříme se napřed?“ zvolala. Přestože vypadala jako lesní víla, byla zdravé dítě se správnou chutí k jídlu.

„Zastavíme někde cestou,“ odpověděla paní Oliverová, „třeba u Černého chlapce v Havershamu. Docela se to bude hodit. Do Havershamu je asi tři čtvrtě hodiny a dobře tam vaří. Pojď, Mirando, vyrazíme.“

„Nezbyde mi čas oznámit Cathii, že s ní zítra nepůjdu do biografu. Nakonec ji mohu zavolat.“

„Tak ano, jen si pospěš,“ svolila matka. Dívenka vletěla do salónu, kde se nacházel telefon a Judith s Ariadnou zatím odnesly zavazadla do vozu.

„Nechala jsem jí vzkaz,“ vysvětlila udýchaně. „Teď už je všechno v pořádku.“

„Myslím, že blázníš, Ariadno,“ řekla Judith, když nasedaly do vozu. „Docela ses zbláznila. Co se vůbec děje?“

„Nejspíš se to dovíme co nevidět,“ odvětila spisovatelka. „Kdo ví, jestli blázním já nebo on.“

„On? Jaký on?“

„Hercule Poirot.“

* * *

V Londýně Hercule Poirot seděl v místnosti se čtyřmi muži. Jedním z nich byl inspektor Timothy Raglan; tvářil se uctivě a měl neproniknutelný výraz, jak míval ve zvyku v přítomnosti nadřízených. Druhý byl superintendent Spence, třetí Alfred Richmond, okresní policejní ředitel a čtvrtý muž s ostrým obličejem právníka byl z kanceláře veřejného žalobce. Poirota pozorovali se střídavým zájmem, což zároveň znamená, že bez zájmu.

„Zdá se, že svému názoru věříte, monsieur Poirote.“

„Naprosto mu věřím,“ zdůraznil detektiv. „Jestliže něco takto zapadá do sebe, člověk si uvědomí, že musí mít pravdu, i když dál pátrá po důvodech, proč ji mít nemůže. A pokud tyto důvody nenajde, jeho názor o pravdivosti se jen posílí.“

„Podle mého soudu jsou vaše pohnutky poněkud složité.“

„Vůbec nejsou složité,“ opáčil Poirot, „ale naopak tak jednoduché, až bylo těžké je odhalit.“

Právník se skepticky ušklíbl.

„Zanedlouho získáme jednoznačný důkaz,“ oznámil inspektor Raglan. „Jestli ovšem v určitém bodě došlo k omylu...“

„Láry fáry!“ zvolal Poirot. „Toho se tedy obáváte?“

„Měl byste připustit, že vycházíte pouze z domněnky.“

„Fakta stále míří k cíli. Ke zmizení Olgy není mnoho důvodů. Zaprvé — mohla odejít s nějakým mužem. Zadruhé — třeba už nežije. Každý další důvod by byl za vlasy přitažený a prakticky neexistuje.“

„Na jiné okolnosti nás nemůžete upozornit, pane Poirote?“

„Mohu. Spojil jsem se s pověstně známou realitní kanceláří. Jsou to moji přátelé, kteří se specializují na obchod s nemovitostmi v Západní Indii, v egejské oblasti, na Jadranu, ve Středomoří a jinde, kde je slunečno. Nakupují u nich většinou bohatí zákazníci. Jeden z jejich posledních prodejů by vás třeba zajímal.“

Podal právníkovi složenou listinu.

„Myslíte, že s případem souvisí?“

„Určitě.“

„Copak jednotlivé vlády nezakázaly prodej ostrovů?“

„Peníze obvykle otevrou každé dveře,“ povzdychl si Poirot.

„O nic jiného se neopíráte?“

„Snad vám budu do čtyřiaadvaceti hodin schopen předložit usvědčující důkaz.“

„Jaký?“

„Očitého svědka.“

„Čeho svědka?“

„Zločinu.“

Právník hleděl na Poirota s čím dál větší nedůvěrou.

„Kde toho svědka máte?“

„Je právě na cestě do Londýna — aspoň jak doufám a věřím.“

„Vypadáte rozrušený.“

„Také jsem. Udělal jsem pro věc, co jen se dalo, ale připouštím, že mám strach. Ano, bojím se — i přes veškerá podniknutá bezpečnostní opatření. Stojíme totiž — jak jen se mám vyjádřit? — proti brutalitě, lakotě, daleko přesahující přípustnou hranici, rychlým reakcím a snad i — což nemohu tvrdit s jistotou, ale pravděpodobně se nemýlím — proti příznaku šílenství. Nikoliv vrozenému, spíš vypěstovanému ze semínka, které zapustilo kořínky, rychle vzrostlo a teď vyvolalo až nelidský přístup k životu.“

„Budeme muset najít další důkazy,“ podotkl právník, „nemůžeme se v úsudku ukvapit. Samozřejmě bude hodně záležet na výsled-

ku pátrání v lese. Najde-li se něco, můžeme pokračovat. Pokud ne, musíme případ znovu zvážit.“

Hercule Poirot vstal.

„Už půjdu,“ pravil. „Řekl jsem vám vše, co vím, čeho se bojím a co považuji za možné. Zůstanu s vámi ve spojení.“ S důsledností cizince potřásl všem zúčastněným rukou a vyšel z místnosti’.

„Ten chlap je trochu střelený,“ ulevil si právník, „nemyslíte? Ostatně, má už taky věk a nevím, dá-li se spoléhat na schopnosti muže v jeho stáří.“

„Já soudím, že u něho ano,“ řekl policejní ředitel. „Alespoň takový je můj dojem. Vy ho znáte dlouhé roky, Spenci, a jste jeho přítel. Nepovažujete jej za trochu senilního?“

„Vůbec ne,“ odvětil rázně superintendent. „Jak vy na něj pohlížíte, Raglane?“

„Znám jej teprve krátce, pane. Zpočátku mi jeho způsob řeči i myšlení připadal — dejme tomu výstřední, ale nakonec jsem svůj názor změnil. Asi zjistíme, že má pravdu.“

24

Paní Oliverová se uvelebila u stolu v okenním výklenku Černého chlapce. Na večeri bylo ještě brzy, proto jídelna dosud zela prázdnotou. Když se Judith Butlerová vrátila z umývárny a usedla proti své přítelkyni, Ariadna se zeptala:

„Co jí Miranda ráda? Můžeme zatím pro ni něco objednat. Doufám, že přijde hned.“

„Miluje pečené kuře.“

„S ní tedy nebude problém. A co ty?“

„Já si ho dám taky.“

„Třikrát pečené kuře,“ objednala paní Oliverová, opřela se o židli a zadívala se na Judith.

„Proč si mě tak prohlížíš?“ podivila se paní Butlerová.

„Přemýšlím.“

„O čem?“

„Jak velice málo tě znám.“

„Což snad můžeš tvrdit o každém.“

„Ty tedy myslíš, že se nikdo v druhém dobře nevyzná?“

„Přímo takhle to netvrdím,“ usoudila Judith.

„Přitom máš možná pravdu,“ přikývla paní Oliverová.

Obě ženy se na chvíli odmlčely.

„Obsluha tu je dost pomalá.“ .

„Kuřata už zřejmě jdou,“ uklidnila spisovatelka svou přítelkyni, když se objevila číšnice s podnosem plným talířů.

„Miranda si dává na čas. Jestlipak ví, kde je jídelna?“

„Ovšemže to ví. Vždyť jsme sem už nakoukly,“ odpověděla Judith a neochotně vstala. „Půjdu pro ni.“

„Není jí třeba nevolno z jízdy autem?“

„Jako maličká zvracovala.“

Paní Butlerová se za několik minut znovu objevila u stolu.

„Na toaletě není,“ oznámila. „Vedle jsou dveře do zahrady. Možná jimi vyšla podívat se na ptáčky. Je už taková.“

„Dneska není čas na pozorování ptáčků,“ rozzlobila se paní Oliverová. „Přiveď ji. Musíme jet dál.“

* * *

Elsbeth McKayová napíchla uzenky vidličkou, položila je na misku, dala do ledničky a začala, loupat brambory. Zazvonil telefon.

„Paní McKayová? Tady seržant Goodwin. Je váš bratr doma?“

„Není. Odjel do Londýna.“

„Tam jsem volal. Už se vrací domů. Až dorazí, vyříd'te mu, že jsme měli úspěch.“

„Znamená to, že jste ve studánce našli mrtvolu?“

„Nikomu nic neříkejte. Všechno se hned rozkřikne.“

„Kdo je to? Zahraniční pomocnice v domácnosti?“

„Zdá se.“

„Chudinka! Skočila do vody sama — nebo ji...“

„O sebevraždu nešlo. Někdo ji bodl do zad. Zavraždil.“

* * *

Po matčině odchodu z umývárny, Miranda chvíli počkala, pak pootevřenými dveřmi vykoukla opatrně do chodby a nedalekým ved-

lejší vchodem vyběhla do zahrady. Pěšinkou utekla na zadní dvůr, kdysi součást zájezdního hostince, dnes přeměněného na garáže. Kousek dál stálo zaparkované auto, v němž seděl muž s šedivým huňatým obočím a šedým vousem. Četl noviny. Miranda otevřela dvířka vozu a vlezla dovnitř na sedadlo vedle řidiče. Zasmála se. „Vypadáte legračně.“

„Jen se dobře pobav. Nikdo ti nebrání.“ Vůz se rozjel dolů, zahnul vpravo, potom vlevo, pak zase vpravo a ocitl se na postranní cestě.

„Už jsme v bezpečí,“ oznámil muž se šedivým vousem. „Zanedlouho uvidíš dvojitou sekeru i Kilterburský kopec. Otevře se ti nádherný pohled.“

Kolem nich projelo auto tak blízko, že je málem zatlačilo do křoví.

„Mladí blázni,“ ulevil si muž se šedým vousem. Jeden z mladíků v míjejícím je voze měl vlasy až po ramena a velké brýle, takže připomínal sovu, kdežto druhý s licousy spíš Španěla.

„Nemyslíte, že maminka bude mít o mě starost?“ zeptala se Miranda.

„Než se o tebe začne starat, dojedeme tam, kde jsi chtěla být.“

* * *

Hercule Poirot zvedl v Londýně sluchátko a z něho se ozval hlas paní Oliverové.

„Miranda se nám ztratila.“

„Jakže? Ztratila se?“

„Zastavily jsme u Černého chlapce. Odešla na toaletu a víc se nevrátila. Lidé ji prý viděli odjíždět se starším mužem. Třeba to nebyla ona, mohli si ji splést s někým jiným.“

„Některá z vás měla být stále s ní. Nepouštět ji z očí. Varoval jsem vás před hrozícím nebezpečím. Co paní Butlerová?“

„Pochopitelně šílí starostí, čekali jste něco jiného? Chce zavolat policii.“

„Přirozeně. Zavolejte ji. Já udělám totéž.“

„Proč by mělo Mirandě hrozit nebezpečí?“

„Nechápete? Ted' už byste mohla. Tělo už našli. Právě jsem se dověděl —“

„Jaké tělo?“

„Mrtvolu ve studánce.“

* * *

„Je tu krásně,“ pochválila Miranda, když se rozhlížela kolem. Kilterburské obětiště bylo skvostné místo, třebaš jeho zříceniny nebyly obzvlášť známé. Lidé si je rozebrali už před mnoha staletími, nicméně dosud se tu a tam tyčil štíhlý megalit a vyprávěl o dávno minulých rituálních bohoslužbách.

„Proč je tu tolik kamenů?“ vyzvídala Miranda.

„Byly to obřadní kameny — k uctívání, k obětem. Víš, co jsou oběti, Mirando?“

„Snad ano.“

„Musely se konat, byly považovány za důležité.“

„Neprováděly se tedy za trest? Znamenají něco jiného?“

„Ano, znamenají něco jiného. Umíráš proto, aby ostatní mohli žít. Umíráš proto, aby mohla ožít krása. Právě to je důležité.“

„Já myslela, že —“

„Copak, Mirando?“

„— že musíme umřít, když naší vinou zahynul někdo jiný.“

„Kdo ti tohle nasadil do hlavy?“

„Vzpomněla jsem si na Joyce. Kdybych jí nebyla cosi svěčila, nepotřebovala umřít. Mám pravdu?“

„Snad.“

„Od její smrti se trápím. Proč jen jsem jí to vyprávěla! Chtěla jsem mít taky něco zajímavého. Nepřestávala mluvit o svém pobytu v Indii — o tygrech a slonech se zlatými příkrývkami a ozdobami — a pak jsem najednou zatoužila podělit se s někým o svůj poznatek. I za to tedy musím zaplatit, vidíte?“ dodala.

„V určitém smyslu.“

Miranda zůstala chvíli zamyšlená, ale znenadání řekla

„Není už čas?“

„Slunce ještě nestojí na správném místě. Snad za pět minut dopadnou paprsky přesně na kámen.“

Dál seděli mlčky vedle auta.

„Tak teď,“ připomněl dívence její společník poté, co zvedl oči k nebi, na němž slunce putovalo k obzoru. „Nastal vhodný okamžik. Jsme tu sami. V tuto denní dobu nikdo nepoleze na Kilterburský kopeček, aby si prohlédl zdejší obětiště. Na to je v listopadu příliš chladno a ostružiny už nejsou. Nejdřív ti ukážu dvojitou sekeru na kameni. Před staletími ji tam vyryli kněží, kteří sem přišli z Mykén nebo z Kréty. Není to nádherné, Mirando?“

„Je, skutečně,“ přikývla. „Ukažte mi ji.“

Zamířili k nejvyššímu kameni. Vedle něj ležel jiný poražený a kus dál ve svahu stál další, trochu nakloněný, jakoby pod tíhou roků.

„Jsi šťastná, Mirando?“

„Ano, velice šťastná.“

„Tady vidíš sekeru.“

„Je opravdu dvojitá?“

„Ohladil ji čas, ale je to ona. Pohlad' si ten symbol. A nyní — připijeme na minulost, budoucnost a krásu.“

„To se mi líbí!“ vzdychla Miranda.

Muž jí vložil do ruky zlatý pohár a do něj z lahvičky nalil nažloutlou tekutinu.

„Chutná po broskvích, po ovoci. Napij se, Mirando, a budeš ještě šťastnější.“

Dívinka přijala zlatý pohár a přičichla k němu.

„Ano, nápoj skutečně voní jako broskve. Ach, podívejte se na slunce. Je zlatě rudé a vypadá, že leží na kraji světa.“

Mirandin společník ji natočil k obzoru.

„Zvedni pohár a pij.“

Ochotně se obrátila s jednou rukou dosud položenou na megalitickém kameni a poloohlazeném symbolu. Její společník stál teď vedle ní, takže si žádný z nich nevšiml dvou příkrčených postav, rychle, ale kradmo lezoucích po svahu nahoru.

„Připij na krásu, Mirando!“

„Na nic nebude připíjet!“ zvolal hlas za nimi.

Ve vzduchu zavlálo růžové sametové sáčko, hozené přes hlavu Mirandina společníka, a z ruky mu vyrazilo zvolna se zvedající nůž. Nicholas Ransom dívku pevně chytil a táhl ji pryč od zápasící dvojice.

„Zatracený pitomče, proč jsi sem chodila s tím fanatikem?“ plísnil Mirandu Nicholas. „Mohla jsi přece vědět, co děláš.“

„Částečně jsem to věděla,“ přiznala Miranda. „Měla jsem se stát obětí za své provinění. Joyce je mrtvá mou vinou. Zasloužila jsem si tedy rituální smrt.“

„Nezačínej s nesmysly o rituálních obětech. Našli to druhé děvče, tu dlouho postrádanou pomocnici v domácnosti. Asi dva roky ji hledali. Všichni mysleli, že utekla, poněvadž padělala závěť. Ovšem neutekla. Její tělo našli ve studánce.“

„Ach! Snad ne ve Studánce přání? V té, co jsem tak toužebně hledala? Kdo — kdo ji tam strčil?“

„Tentýž člověk, který tě přivedl sem.“

25

Opět čtyři muži seděli s pohledem upřeným na Poiróa. Timothy Raglan, superintendent Spence — a policejní ředitel se tvářili mlsně jako kočka, která doufá, že se před ní každou chvíli objeví talířek se smetanou. Čtvrtý přítomný se tvářil nedůvěřivě.

„Tak, pane Poirote,“ zahájil policejní ředitel jednání a právníka z kanceláře veřejného žalobce pověřil sledováním případu. „Jsme tu všichni —“

Na Poirotův pokyn opustil inspektor Raglan místnost a vrátil se asi s třicetiletou ženou, děvčátkem a dvěma mladíky.

„Paní Butlerová, slečna Miranda Butlerová a pánové Nicholas Ransom a Desmond Holland,“ Poirot příchodí představil policejnímu řediteli.

Poté vstal a vzal Mirandu za ruku.

„Posaď se vedle maminky, Mirando. Tady pan Richmond, policejní ředitel ti chce položit několik otázek. Přeje si slyšet tvé odpovědi. Zajímá ho určitá událost, kterou jsi spatřila asi před rokem — možná už před dvěma. Zmínila ses o ní jedné osobě, a jak jsem vyrozuměl, pouze jí. Vyjadřuji se přesně?“

„Řekla jsem to Joyce.“

„Prosím doslova.“

„Že jsem viděla vraždu.“

„Prozradila jsi to ještě někomu jinému?“

„Ne, ale myslím, že Leopold něco vytušil. Poslouchával za dveřmi i jinde. Líbilo se mu vnikat do tajemství druhých.“

„Slyšela jsi, že Joyce Reynoldsová odpoledne před zábavou prohlásila tento zážitek za svůj vlastní. Mluvila pravdu?“

„Kdepak! Pouze opakovala moje slova a jen předstírala, že událost viděla sama.“

„Teď tedy nám popiš, co jsi zahlédla.“

„Zpočátku mě nenapadlo, že jde o vraždu. Myslela jsem spíš na nešťastnou náhodu, že ta osoba spadla odněkud z výšky.“

„Kde se to stalo?“

„V zahradě v lomu — v dolíku, co bývala studánka. Seděla jsem ve větvích stromu a pozorovala veverka. Člověk musí zůstat úplně zticha, jinak by utekly. Veverky jsou hrozně rychlé.“

„Vyprávěj, co jsi viděla.“

„Muž a žena někoho nesli — myslela jsem, že do nemocnice nebo do Domu nad lomem. Žena se najednou zastavila a řekla: ‚Někdo nás pozoruje,‘ a zadívala se na můj strom. Vylekalo mě to. Zůstala jsem naprosto bez hnutí. Muž odpověděl: ‚Nesmysl,‘ a šli dál. Ještě jsem zahlédla nůž a zakrvácený šátek. Napadlo mě, že se někdo pokusil o sebevraždu. Ani jsem nemukla.“

„Protože ses bála?“

„Ani dobře nevím proč.“

„Nevyprávěla jsi o příhodě matce?“

„Ne. Asi jsem tam totiž neměla sedět. A když druhý den nikdo o žádné nehodě nemluvil, pustila jsem událost z hlavy a vybavila se mi až —“ Náhle se odmlčela.

Policejní ředitel otevřel ústa, ale vzápětí je zase zavřel. S nepatrným pohybem ruky pohlédl na Poirota. „Pokračuj, Mirando. Kdy se ti událost vybavila?“

„Připadlo mi, že prožívám totéž znovu. Tentokrát jsem za keřem pozorovala žluvu. Byla jsem docela potichu a ti dva si tam nedaleko sedli. Hovořili o nějakém ostrově — řeckém ostrově. Ona prohodila

něco v tom smyslu, že je všechno podepsáno, a dodala: „Je náš. Můžeme se na něj rozjet kdykoliv se nám zlíbí, ale buďme raději opatrní. Nesmíme věc uspěchat.“ Žluva potom odletěla, já se pohnula a žena řekla: „Pst, buď zticha! Někdo nás pozoruje.“ Pronesla to stejně, jako tenkrát, měla tentýž výraz na tváři, já se právě tak polekala — a vzpomněla jsem si na tu starou příhodu. Rázem se mi všechno ujasnilo. Tenkrát jsem viděla vraždu, pochopila jsem, že odnášeli mrtvolu někam do úkrytu. Víte, teď jsem už nebyla dítě, leccos jsem věděla, chápala jsem, co znamená zakrvácený nůž a bezvládné tělo —“

„Kdy se to stalo?“ zeptal se policejní ředitel. Dívenka chvíli přemýšlela. „Loni v březnu — krátce po velikonocích.“

„Můžeš ty dva přesně označit, Mirando?“

„Samozřejmě!“ Zatvářila se překvapeně. „Viděla jsi jim do obličejů?“

„Ovšem.“

„Kdo tedy to byl?“

„Paní Drakeová a Michael.“

Udání nevyslovila dramaticky. V tichém hlase jí zaznělo spíš podivení, nicméně větu vyřkla přesvědčivě. „Nikomus ses nesvěřila? A proč ne?“

„Myslela jsem — považovala jsem to za oběť.“

„Kdo ti vyprávěl o obětech?“

„Michael. Přesně jsem mu nerozuměla — tvrdil, že oběti jsou nezbytné —“

„Milovala jsi ho?“ zeptal se Poirot jemně.

„Ano, velmi jsem ho milovala,“ odpověděla Miranda.

26

„Konečně jste tady,“ zvolala paní Oliverová. „Musíte mi všechno povědět.“ Přísně na Poirota pohlédla a zeptala se: „Proč jste nepřišel dřív?“

„Omlouvám se, madame. Účastnil jsem se policejního výsledku.“

„Vraždu mají na svědomí zločinci. Jak vás proboha mohlo napadnout, že je do ní zapletena Rowena Drakeová? Něco takového by nikoho jiného nenapadlo.“

„Všechno šlo už hladce, jakmile jsem pochopil klíč k tragédii.“

„Co považujete za klíč?“

„Vodu. Potřeboval jsem zjistit, který z účastníků zábavy byl mokrý a přitom mokrý být neměl. Vrah Joyce Reynoldsové nutně být mokrý musel. Přidržíte-li statnému dítěti hlavu v kbelíku s vodou, bude se bránit, stříkat kolem sebe a vás namočí. Paní Drakeová tedy musela podniknout něco, čím by bez podezření vysvětlila, proč je mokrá. Nabídla totiž Joyce, že jí poradí, jak vylovit jablko z vody, a odvedla ji do knihovny. Vyzve-li vás hostitelka, přirozeně s ní jdete, navíc Joyce jistě paní Drakeovou v nejmenším nepodezřívala. Miranda jí prozradila pouze tolik, že jednou viděla spáchat vraždu. Po usmrcení Joyce byla vražedkyně pořádně mokrá a musela pro to najít nejen důvod, ale i svědka, jak se namočila. Čekala tedy na odpočívadle schodů s obrovskou vázou plnou vody v náručí, až z jídelny, kde od ohnivého draka bylo horko, vyšla slečna Whittakerová. Paní Drakeová předstírala úlek a vázu upustila, přičemž dala pozor, aby se polila vodou, než se skleněná nádoba dole roztříštila o podlahu. Seběhla po schodech, se slečnou Whittakerovou posbírala střepy a květiny a naříkala nad ztrátou krásného svatebního daru. Podařilo se jí vzbudit v učitelce dojem, že něco spatřila, nebo zahlédla někoho vycházet z místnosti, kde došlo k vraždě. Slečna Whittakerová to jako taková vzala na vědomí, avšak sotva se o příhodě zmínila před slečnou Emlynovou, ředitelka školy si uvědomila, že událost není normální, a přinutila učitelku vylíčit mi ji. Z toho jsem i já pochopil, kdo Joyce Reynoldsovou zavraždil,“ skončil Poirot a začal si kroutit knír.

„Přitom Joyce vůbec žádnou vraždu neviděla!“

„To ovšem paní Drakeová nevěděla, nicméně celou dobu tušila, že v době, kdy s Michaellem Garfieldem vraždili Olgu Seminovovou, v lese v lomu někdo pobýval a mohl je vidět.“

„Kdy vás napadlo, že nikoliv Joyce, ale Miranda byla svědkem zločinu?“

„Sotva mně všeobecný názor přinutil vzít na vědomí, že Joyce byla lhářka. Pak už přicházela v úvahu jediná Miranda. Chodila často do lesa v lomu pozorovat ptáky a veverky. Sama se vyjádřila, že považovala Joyce za svou nejlepší přítelkyni. ‚Vzájemně si všechno svěřujeme,‘ prohlásila. Miranda se zábavy neúčastnila, tedy Joyce, která

nevydržela nelhat, mohla zneužít zážitek své přítelkyně a podat jej jako vlastní — pravděpodobně, aby zapůsobila na vás, madame, slavnou spisovatelku detektivek.“

„Máte pravdu, hod'te vínu na mě!“

„Ne, to ne!“

„Tedy Rowena Drakeová,“ přemítala paní Oliverová. „Pořád se mi nechce vám věřit.“

„Stále mě napadalo, že ona má všechny potřebné vlastnosti, podobně jako lady Macbeth. Jak asi ta by se zachovala ve skutečném životě? Ted' tedy jsem opravdovou lady Macbeth poznal.“

„A co Michael Garfield? Jako dvojice se k sobě vůbec nehodí.“

„Lady Macbeth a Narcis — velmi nezvyklé spojem.“

„Lady Macbeth a Rowena,“ pravila paní Oliverová zamyšleně.

„Byla to krásná žena, schopná, zdatná, rozená organizátorka — a mimořádně dobrá herečka. Měla jste ji slyšet, jak naříkala nad smrtí malého Leopolda a hlučně vzlykala do kapesníku, který zůstal suchý.“

„Odporné. Byl Michael Garfield jejím milencem?“

„Pochybuji, že Garfield kdy miloval někoho jiného než sebe. Potřeboval peníze — spousty peněz. Zpočátku snad věřil, že se mu podaří naklonit si paní Llewellyn-Smytheovou do té míry, že napíše závět' v jeho prospěch, ovšem paní Llewellyn-Smytheová nepatřila k typu těchto žen.“

„A co padělek závěti?“ zajímalo paní Oliverovou. „Stále nechápu jeho pravý účel.“

„I mě zpočátku mátl. Dalo by se říct, že padělatelské činnosti je v případě až příliš. Ovšem při podrobnější úvaze vyniklo, kam mířila. Stačilo jen uvážit sled událostí. Bohatství paní Llewellyn-Smytheové mělo připadnout Roweně Drakeové. Předložený dovětek k závěti byl tak jasně padělaný, že o tom nemohl žádný advokát pochybovat. Po předložení by byl pozastaven, svědectví grafologa by jeho platnost zvrátilo a pozůstalost měla být vyřízena podle původní poslední vůle. A poněvadž manžel paní Drakeové nedávno zemřel, dědila by všechno ona.“

„Co ale dovětek, jehož pravost dosvědčila uklízečka?“

„Soudím, že paní Llewellyn-Smytheová odhalila mezi svou neteří a Michaelem Garfieldem milostný poměr, a to nejspíš ještě před smrtí pana Drakea. Ve zlosti napsala dodatek k poslední vůli, v němž všechno odkázala své pomocnici v domácnosti, která se pravděpodobně svěřila Michaelovi. Doufala, že se za něho provdá.“

„Já myslela, že jí šlo o mladého Ferriera?“

„Tuhle přijatelnou povídačku mi namluvil Michael. Nikdo mi ji nepotvrdil.“

„Jestliže věděl o existenci pravého dovětku, proč se s Olgou neoženil a nepomohl si k penězům touto cestou?“

„Pochyboval, že Seminiová majetek skutečně získá. Zákon totiž pamatuje na nepřipustný vliv. Paní Llewellyn-Smytheová byla starší a ke všemu ještě nemocná žena. Každou ze svých předcházejících závětí sepsala ve prospěch příbuzných a známých. Všechny vyznívaly rozumně a soudy by je přijaly. Tuto cizinku však znala teprve rok a děvče nemohlo vznášet žádný nárok.

Dovětek, byť nepadělaný, mohl být napaden. Navíc pochybuji, že by Olga dokázala uskutečnit koupi řeckého ostrova a možná by k tomu ani nebyla ochotná. Neměla vlivné přátele či styky v obchodních kruzích. Michael ji přitahoval, nicméně sňatek s ním považovala jen za výhodnou možnost, jak se usadit v Anglii — a to právě chtěla.“

„A Rowena Drakeová?“

„Ta byla k zbláznění zamilovaná. Její manžel před mnoha lety ochrnl. Jí, vášnivě ženě středních let, zkřížil dráhu mladší, neobyčejně krásný muž. Ženy se do něj velice snadno zamilovávaly, jenže on netoužil po jejich půvabu. Přál si pouze uskutečňovat své vlastní nutkání, vytvářet krásu — a k tomu potřeboval peníze, spousty peněz. A pokud šlo o lásku — Garfield miloval jen sám sebe, jako Narcis. Před řadou let jsem slyšel francouzskou písničku o Narcisovi, který ve vodě vidí svou krásu a mládí...“

„Nemohu uvěřit — prostě nedokážu pochopit, že by se někdo dopustil vraždy, jenom aby mohl na řeckém ostrově vybudovat zahradu,“ namítla paní Oliverová pochybovačně.

„Nemůžete? Nedovedete si představit, jak ji ve fantazii stále viděl? Holé útesy, ale tak tvarované, že skýtalý určité možnosti, pokud

by se zavezly hlínou, množstvím úrodné hlíny, která by zakryla holé obrysy skal a z níž by pak rašily květiny, keře a stromy. Četl asi v novinách o rejdaři — milionáři, který změnil ostrov v zahradu pro svou milovanou. A tak mu napadlo, že vytvoří park nikoliv pro ženu — nýbrž pro sebe.“

„Pořád mi to připadá jako šílenství.“

„Ano. I takové případy se stávají. Dokonce soudím, že svůj motiv za ničemný vůbec nepovažoval. Viděl v něm pouze nezbytnou cestu ke stvoření další krásy. Měl po ruce Rowenu Drakeovou, zblázněnou do něj. Neznamenala pro něho víc než zdroj peněz k vytváření krásy. Ano, možná se opravdu pomátl. Bohové zbaví rozumu toho, koho chtějí zničit.“

„Toužil po ostrově i za cenu, že by si Rowenu uvázal kolem krku a nechal se od ní celý život komandovat?“

„Dochází přece k nešťastným náhodám. Soudím, že by se časem paní Drakeové bylo něco přihodilo.“

„Spáchal by tedy další vraždu?“

„Určitě. Všechno bylo docela jednoduché. Olgu musel odstranit neboť věděla o dovětku závěti — navíc posloužila jako obětní beránek s vypáleným znamením padělatele. Paní Llewellyn-Smytheová původní listinu schovala, takže podle mého názoru dostal mladý Ferrier peníze, aby zfalšoval podobný doklad, ale tak, že měl vzbudit podezření, čímž si Leslie podepsal vlastní rozsudek smrti. Záhy jsem poznal, že Ferrier neměl žádné milostné pletky s Olgou. Tuto úvahu nadhodil Michael, který nejspíš také Ferrierovi za falsifikát zaplatil. O lásku cizinky Olgy usiloval právě Garfield a přitom ji nabádal, aby o vztahu i případném sňatku nemluvila se svou zaměstnavatelkou. Zároveň však děvče chladnokrevně určil za oběť, kterou s Rowenou k získání dědictví potřeboval. Nebylo nutné obvinít Olgu Seminovou z padělání nebo ji dokonce pohnat proto před soud. Stačilo jen na ni vrhnout podezření. Padělek zněl v její prospěch a velice snadno jej mohla napsat sama. Existovaly důkazy, že imitovala písmo paní Llewellyn-Smytheové, a pokud by znenadání zmizela, dalo se předpokládat nejenže dovětek padělala, ale i napomohla k náhlé smrti své zaměstnavatelky. Při příhodné příležitosti Olga tedy musela zmizet. Leslie Ferrier byl údajně zabit v potyčce s bandou hrdlořežů nebo

proboden žárlivou ženou, nicméně nuž, nalezený pak ve studánce, přesně odpovídal bodným ránám, jimž podlehl. Věděl jsem, že mrtvola Olgy je ukrytá někde v okolí, avšak netušil jsem kde, až do doby, kdy se Miranda ptala na Studánku přání a naléhala, aby ji tam Michael Garfield odvedl. Odmítl. Krátce na to mi paní Goodbodyová na mou otázku odpověděla, že zmizelé děvče neodešlo daleko — a tehdy jsem si uvědomil, že mrtvola Olgy je určitě ve studánce. Po zjištění, že Studánka přání se nachází ve svahu lesa v lomu nedaleko Garfieldova domku, došlo mi, co Miranda mohla vidět: buď samotnou vraždu, nebo pozdější odklizení mrtvé. Paní Drakeová a Garfield se obávali svědka — ovšem netušili, kdo by jím mohl být. Když se nic nedělo, uklidnili se. Pokračovali ve svých plánech. Nepotřebovali spěchat, přesto akci rozjeli. Rowena hovořila o svém přání zakoupit si pozemek v cizině a lidem vnukla zdání, že nechce dál žít ve Wodleigh Common, kde jí příliš mnoho vzpomínek připomínalo manželovu žalostnou smrt. Všechno se k jejich spokojenosti rozvíjelo, až došlo k šoku, který způsobil nepředvídaný výrok Joyce Reynoldsové při dětské zábavě. Tehdy Rowena pochopila — nebo aspoň . se to domnívala —, že ví, kdo tehdy byl v lese. Zasáhla okamžitě, leč následovalo pokračování. Přišel ji vydírat Leopold. Oznámil, že si chce koupit různé věci. Nevíme, co všechno věděl, ale byl to Joycin bratr, a tak se Rowena a Michael domnívali, že jeho znalosti jsou větší, než ve skutečnosti byly. Proto i on zemřel.“

„K podezření proti Roweně vám jako klíč posloužila voda. Proč jste začal uvažoval o Michaelu Garfieldovi?“ zajímalo paní Oliverovou.

„Zapadal mi do obrazu,“ odvětil Poirot prostě. „Při našem posledním rozhovoru jsem už měl jistotu. Se smíchem mi řekl: ‚Vraťte se ke svým přátelům od policie.‘ A dodal: ‚Odstup, Satane.‘ Mně ovšem bylo jasné, že je to právě naopak, a řekl jsem si: ‚Odcházím od tebe, Satane.‘ Byl to Satan mladý a krásný, jak jen se může smrtelníkům jevit Lucifer...“

V místnosti seděla ještě jedna žena. Až dosud nepromluvila, zato teď se pohnula v židli. „Ano, Lucifer,“ řekla. „Vždycky ho připomínal.“

„Byl velmi krásný,“ pokračoval Poirot, „a krásu miloval. Vytvářel ji svým mozkiem, představivostí i rukama... Kráse byl ochoten obětovat všechno, dokonce i Mirandu, kterou svým způsobem měl rád, ovšem potřeboval ji ke své záchraně. Její smrt naplánoval nesmírně pečlivě jako rituální oběť. Naočkoval jí své vlastní ideje. Přikázal jí oznámit mu, až bude opouštět Woodleigh Common, a počkal na ni v hostinci, kde jste se chystaly pojít. Měla být nalezena na Kilterburském pohřebišti u symbolu dvojité sekery se zlatým kalichem v ruce, prostě rituální oběť.“

„Šílenec,“ vydechla paní Butlerová.

„Vaše dcera je v bezpečí, madame — přesto bych ještě něco chtěl vědět.“

„Vy snad si zasloužíte dovědět se všechno, pane Poirote.“

„Miranda je vaše dcera. Byla rovněž dcerou Michaela Garfielda?“

Judith chvíli mlčela a pak přisvědčila: „Ano.“

„Ale neví to.“

„Nic netuší. Tady se s ním setkala čirou náhodou. Poznali jsme se jako velice mladí. Vášnivě jsem se zamilovala — avšak potom jsem dostala strach.“

„Strach?“

„Ano. Nevím proč. Ne snad před něčím, co by mohl provést, pouze mě děsila jeho povaha. Za jeho něhou se skrýval chlad a krutost. Bála jsem se i jeho lásky ke kráse a rovněž jeho tvůrčí činnosti. Neprozradila jsem mu, že čekám dítě. Opustila jsem jej, odešla jsem ještě před narozením Mirandy. Vymyslela jsem si manžela-pilota, který se zřítíl. Stěhovala jsem se z místa na místo a městečko Woodleigh Common se stalo mým útočištěm více méně náhodou. Měla jsem známé v Medchesteru, kde se mi podařilo najít místo sekretářky. A pak jednoho dne přijel Michael Garfield pracovat na úpravě lomu. Nevadilo mi to, ani jemu, K našemu vztahu došlo přece už tak dávno, avšak později — i když jsem si neuvědomovala, jak často Miranda dochází do lomu — probudily se ve mně starosti —“

„Ovšem, panovalo mezi nimi pouto, vrozená přitažlivost. Viděl jsem i jejich vzájemnou podobu, jenže Michael Garfield, stoupenec

Lucifera Krásného, ztělesňoval zlo, kdežto vaše dcera je nevinná a moudrá.“

Odešel k psacímu stolu, odkud přinesl obálku. Z ní vyňal jemnou kresbu tužkou.

„Vaše dcera,“ pravil.

Judith se na portrét podívala. Byl podepsán Michaellem Garfieldem.

„Kreslil ji u potůčku,“ vysvětlil detektiv. „V lese v lomu. Prý proto, aby na ni nezapomněl. Báł se, že zapomene, ale vzpomínka by mu stejně nezabránila vraždit.“ Poté ukázal na slovo, napsané tužkou přes levý roh. „Dokážete je přečíst?“

„Ifigenie,“ hláskovala pomalu.

„Ano, Ifigenie,“ přisvědčil Poirot. „Agamemnon svou dceru obětoval za příznivý vítr, který měl jeho lodi dopravit do Tróje. Michael hodlal obětovat dceru za novou rajskou zahradu.“

„Věděl, co dělá,“ povzdechla si Judith. „Jestlipak by byl někdy pocítil lítost?“

Poirot neodpověděl. V duchu se mu vynořil obraz mladého, neobyčejně krásného muže, ležícího u megalitického kamene se symbolem dvojité sekery. V mrtvých prstech dál svíral zlatý kalich, který uchopil a vypil ve chvíli, kdy tak náhle přišla odplata, aby jeho oběť zachránila a jej předala spravedlnosti.

Tak tedy zemřel Michael Garfield — smrtí, jaká mu patřila, pomyslel si Poirot. Bohužel, už žádná zahrada nevykvete na ostrově v řeckém moři... Místo něj žije Miranda — mladá a krásná. Zvedl ruku Judith Butlerové a políbil ji. „Sbohem, madame, a vyříd'te můj pozdrav své dceři.“ Přistoupil k paní Oliverové.

„Dobrou noc, *chère madame*. Příběh lady Macbeth a Narcisa byl podivuhodný. Musím vám poděkovat, že jste mě na něj upozornila.“

„Namouduši!“ zvolala paní Oliverová podrážděně. „Jako obvykle, všechno hodíte na mne!“

AGATHA

CHRISTIE

VIDĚLA JSEM VRAŽDU

Z anglického originálu *Hallowe'en Party*, vydaného nakladatelstvím Dodd, Mead and Company Inc., New York 1970, přeložila Běla Dintrová.

Obálku navrhla Hana Hejzlarová.

Grafická úprava Vlasta Machová.

V roce 1993 vydalo nakladatelství Melantrich,

Václavské nám. 36, 112 12 Praha.

V edici GONG vychází jako 61. svazek.

Odpovědný redaktor O. M. Hartl.

Technický redaktor Michal Pelz.

Vytiskly Moravské tiskárny, Olomouc.

AA 10,04; VA 10,41. Stran 184.

V Melantrichu 1. vydání.

Cena doporučená nakladatelstvím včetně DPH 39 Kč

13/34

32-011-93

ISBN 80-7023-152-1

Během dětské maškarní zábavy ve starém domě Drakeových s krásnou zahradou dojde k surové vraždě třináctileté dívky. Joyce se stala osudnou lež a vychloubání. Případu se naštěstí ujímá znamenitý detektiv Hercule Poirot. Mnohonásobný vrah se už ale chystá k dalšímu násilí, neboť se dopátral, že došlo k tragickému omylu a že skutečným svědkem byla trochu podivínská kamarádka Miranda. Hrozící nebezpečí už ale také rozpoznal slavný detektiv a musí napnout všechny síly, aby dívku, která na sebe nevědomky upozornila původce smrti své přítelkyně, zachránil před rafinovaným romantickým zločincem. Příběh má všechna kouzla z pera dokonalé „královny zločinu“, slavné spisovatelky.